

T.C.
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

**KAZAKİSTAN VE TÜRKİYE’DE LİSANS
DÜZEYİNDE RESİM-İŞ EĞİTİMİNİN
KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ**

Yüksek Lisans Tezi

Gulnaz ZHAKANOVA

Danışman

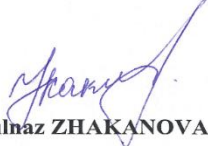
Doç. Dr. Orhan TAŞKESEN

Erzincan 2018

TEZ BİLDİRİMİ

"Kazakistan ve Türkiye’de Lisans Düzeyinde Resim-İş Eğitiminin Karşılaştırmalı olarak İncelenmesi" isimli **Yüksek Lisans** tezim tarafımda intihal programı ile incelenmiştir. Buna göre tezimde bilimsel etik ihlali ve intihal olarak nitelendirilebilecek herhangi bir durum olmadığını taahhüt ederim.

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir biçimde elde edildiğini; aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi beyan ederim.

Gulnaz ZHAKANOVA

EK 3: TEZ KABUL TUTANAĞI

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu alışma, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalının Resim-İş Öğretmenliği Bilim Dalında jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman / Jüri : Doç. Dr. Orhan TAŞKESEN

Jüri : Prof. Dr. Abdullah AYAYDIN

Jüri : Dr. Öğr. Üyesi Ebru GÜLER

KAZAKİSTAN VE TÜRKİYE’DE LİSANS DÜZEYİNDE RESİM-İŞ EĞİTİMİNİN KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ

Gulnaz ZHAKANOVA

**Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar
Eğitimi Anabilim Dalı**

Yüksek Lisans Tezi,

Kasım 2018

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Orhan TAŞKESEN

ÖZET

Bu araştırmada Kazakistan ve Türkiye’deki lisans düzeyinde verilen resim-iş eğitiminin ve atölyelerin fiziki olanaklarının karşılaştırılması olarak değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın çalışma grubu, Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı ve Abay Kazak Milli Pedagojik Üniversitesi Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanat ve Çizim bölümünde eğitimini devam eden toplam 188 öğrenciden oluşmuştur. Araştırmanın uygulama süreci 2016-2017 öğretim yılında gerçekleştirilmiştir.

Bu çalışmada nitel ve nicel araştırma yöntem ve metotları birlikte kullanılmıştır. Araştırma verileri analizinde SPSS 22. Programında .05 anlamlılık düzeyinde test edilmiştir. Araştırmanın nicel verilerinde atölyelerin fiziki donanımıyla ilgili ölçekten yararlanılmıştır. Araştırmada ölçümün güvenilirliğini test etmek için Cronbach Alfa katsayısını kullanılmıştır. Araştırmada Türkiye ve Kazakistan öğrencilerinin verilen ifadeye ilişkin cevapların yüzdelik dağılımları için frekans analizi, ölçeklerden aldıkları puan ortalamalarını karşılaştırmak için ise Bağımsız Örneklem t-testi kullanılmıştır.

Araştırmada Kazakistan ve Türkiye'nin lisans düzeyinde görsel sanatlar dersi ğretmen adaylarına verdikleri eğitimin tarihçesi, programı ve süreci karşılaştırılmıştır. Karşılaştırmada özellikle sanat eğitimi kurumlarının kuruluşunda bazı farklılıklar olduğu, program ve sürecin benzer özellikler taşıdığı görülmüştür. Resim atölyelerinin fiziki ortamlarının karşılaştırıldığı son bölümde ise, fiziki olanaklar (teknik donanımı, temizlik düzeni, ışığın yeterliliği vb.) ve mezun olduktan sonra yeterli mesleki donanıma sahip olacaklarına inanma gibi hususlarda Kazak ğrencilerin Türk ğrencilere göre daha olumlu düşündükleri, görülmüştür. Türk ğrencilerin ise, kültür derslerinin meslek bilgisine katkısı, atölyelerde temizlik olanaklarının bulunması, ders saati dışında çalışabilme olanaklarının sunulması kazak öğrencilere göre daha olumlu düşündükleri bulgular arasındadır. Ayrıca her iki ülke ğrencilerinin resim uygulama teknikleri konusunda yeterli donanıma sahip olmalarını ve varolan yetenekler doğrultusunda, yaratıcılığa yönlendiren bir eğitim gördükleri yönünde görüş bildirmeleri sevindiricidir. İki ülkenin ölçek puan ortalamaları farkına bakıldığında ise, Kazak ğrencilerin fiziki ortam memnuniyetinin Türk öğrencilerden anlamlı olarak daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kazakistan, Türkiye, Güzel Sanatlar Eğitimi, Resim-İş Eğitimi

**AN INVESTIGATION OF THE ARTS AND CRAFTS TRAINING AT
UNDERGRADUATE LEVEL COMPARATIVELY IN KAZAKHSTAN AND
TURKEY**

Gulnaz ZHAKANOVA

Erzincan Binali Yıldırım University, Institute of Social Sciences

Department of Fine Arts Education

Master Thesis,

November 2018

Thesis Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Orhan TAŞKESEN

ABSTRACT

In this research, it was aimed to investigate arts and crafts training and the physical possibilities of the workshops at undergraduate level comparatively in Kazakhstan and Turkey.

The sample group of the research consisted of totally 188 students who were under education in the Department of Arts and Crafts Training of Fine Arts Training Department in Erzincan University and the Visual Art and Drawing Department of Art, Culture and Sports Institute in Abay Kazak National Pedagogical University. The research was conducted in 2016-2017 training year.

The qualitative and quantitative research methods and techniques were used together in this study. The data of the research were analysed at .05 meaning level with the SPSS 22 program. The scale related to the physical equipment of the workshops was used in the quantitative data of the study. In the study, the frequency analysis was applied for the percentage distribution of the answers given by the students from Turkey and

Kazakhstan and the Independent Samplings t-test to compare their average scores from the scales.

The history, program and process of the trainings for pre-service visual arts teachers were compared at the level of undergraduate in Kazakhstan and Turkey in the research. It was observed in the comparison that there were some differences specifically in the settlement of the art training institutions, but the program and process had similarities. In the last section, in which the physical environments of the painting workshops were compared, it was found out that, compared with the Turkish students, the Kazakh students had thoughts that were more positive in the points such as the physical facilities (technical equipment, cleaning facilities, light adequacy, etc.) and beliefs that they would have enough professional competence after graduation. Moreover, that the Turkish students had thoughts that were more positive compared with the Kazakh ones in the topics such as the contribution of cultural courses to the professional knowledge, cleaning facilities in the workshops, the opportunities to study except for the course time were among the findings. In addition, it is pleasing to report that students from both of the countries claimed that they had adequate skills in drawing practice techniques and that they had received training in the direction of their existing skills, leading to creativity. When the differences between the average scores of the two countries were examined, it was reached to the conclusion that the physical environment satisfaction of Kazakh students was meaningfully higher than those of the Turkish ones.

Keywords: Kazakhstan, Turkey, Fine Arts Training, Arts and Crafts Training

ÖNSÖZ

Öğrencilere mesleki eğitim vermek, milletini seven, toplum yararına çalışan ve başka devletlerin dinine, kültürüne saygı duyan bireyler yetiştirmek, Yükseköğrenim kurumlarının genel amaçlarından biridir. Bu hedeflere ulaşmanın yolu da devletlerarası ilişkileri güçlendirmektir.

2013-2014 öğretim yılında Mevlana öğrenci değişim programı ile Abay Milli Pedagojik Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesinden Erzincan Üniversitesi Resim-İş Eğitim Anabilim Dalına gelip 3.sınıfa devam ettim. Türkiye'deki lisans düzeyindeki sanat eğitimi ile Kazakistan'daki lisans düzeyindeki sanat eğitimi arasında farklılıklar gördüm. Lisans eğitimimi tamamladıktan sonra Erzincan Üniversitesi'nde yüksek lisans yapma imkanı buldum ve iki ülke için de faydalı olacak sanat eğitimi farkları üzerine tez çalışmasını yapmayı amaçladım.

TEŞEKKÜR

Türkiye'ye geldiğimden beri lisans ve yüksek lisans sanat eğitimini veren, tezimin tüm çalışma sürecinde bana yol gösteren ve kendi deneyimlerini paylaşan, her zaman bana yardım eden Doç. Dr. Orhan Taşkesen'e en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Sanat alanında örnek aldığım .Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin Öznülür'e ve Yüksek lisans sürecinde (veri analiz teknikleri) dersinden eğitim veren Doç. Dr. Hüseyin Hüsnü Bahar'a sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

Yüksek lisans öğrenimim boyunca ve tez çalışmamın çeşitli aşamalarında bana destek olan Mehmet Önal, Meryem İnan Önal, Nihal Kurt, Cihan Kurt ve kazakçadan türkçeye çeviride bana yardımcı olan Tuğçe Mendil'e teşekkürümü sunuyorum.

Tüm eğitim hayatım boyunca bende maddi ve manevi desteklerinin esirgemeyen her zaman yanımda olan aileme ve sevgili eşime teşekkürlerimi sunuyorum.

İÇİNDEKİLER

TEZ BİLDİRİMİ	I
TEZ KABUL TUTANAĞI	I
ÖZET	III
ABSTRACT	V
ÖNSÖZ	VII
TEŞEKKÜR	VIII
KISALTMALAR	XII
TABLO LİSTESİ	XIII
GİRİŞ	1
1. PROBLEM.....	2
2. ARAŞTIRMANIN AMACI.....	2
2.1 Alt Amaçlar	2
3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	3
3.1 Eğitim Politikası Yapıcılar İçin:.....	3
3.2 Öğrencilere Sağlayacağı Faydalar:.....	3
3.3 Öğretim Elemanları İçin:.....	4
4. VARSAYIMLAR	4
5. SINIRLILIKLAR.....	4
I. BÖLÜM	5
TÜRKİYE’DE VE KAZAKİSTAN’DA LİSANS DÜZEYİNDE GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ	5
I. 1. TÜRKİYE’DE LİSANS EĞİTİMİNE GENEL BAKIŞ.....	5
I. 1. 1. Türkiye’ De Resim-İş Eğitiminin Tarihçesi.....	6
I. 1. 2. TÜRKİYE’ DE RESİM- İŞ EĞİTİMİ ANA BİLİM DALLARINA GİRİŞ KOŞULLARI.....	22

I. 1. 2. 1. Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı Özel Yetenek Sınavı	24
I. 1.2.2. Güzel Sanatlar Fakültesi Özel Yetenek Sınavı	24
I.1.2.3. Sanat Tasarım Fakültesi Özel Yetenek Sınavı	25
I. 1. 2. 4.Özel Yetenek Sınavının değerlendirilmesi:	26
I.1. 3. TÜRKİYE RESİM-İŞ ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI.....	27
I. 1.3.1. Resim-İş Eğitimi Lisans Programı Ders İçerikleri.....	27
I. 1. 4. TÜRKİYE’DE RESİM-İŞ EĞİTİMİ MEZUNLARININ İSTİHDAM OLANAKLARI	39
I. 2. KAZAKİSTAN’DA LİSANS DÜZEYİNDE GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMİ	39
I. 2. 1. Kazakistan’da Görsel Sanatlar Eğitiminin Tarihçesi	39
I. 2. 1. 2. Başlangıç ve Oluşumunda Etkili Olan Okullar	43
I. 2. 2. KAZAKİSTAN’ DA GÖRSEL SANATLAR VE ÇİZİM EĞİTİMİNİN GİRİŞ KOŞULLARI	49
I. 2.2.1. Görsel Sanatlar ve Çizim Eğitimi Özel Yetenek Sınavı	50
I.2. 3. KAZAKİSTAN GÖRSEL SANATLAR VE ÇİZİM ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI.....	51
I. 2.3.1. Görsel Sanatlar ve Çizim Eğitimi Lisans Programı Ders İçerikleri	51
I. 2. 4. KAZAKİSTAN’DA GÖRSEL SANATLAR VE ÇİZİM EĞİTİMİ MEZUNLARININ İSTİHDAM OLANAKLARI	60
BÖLÜM 3.....	61
YÖNTEM.....	61
3.1 Araştırma Modeli	61
3.2 Evren ve Örneklem.....	61
3.3 Veri Toplama Aracı.....	62
3.4. Ölçüm Güvenirliği:.....	63
3.5. Fiziki Ortam Değerlendirme Ölçeği (FODÖ) Geçerliliği:	63
3.6. Fiziki Ortam Değerlendirme Ölçeği (FODÖ) Geçerliliği ilişkin normallik analizleri	64

BÖLÜM 4	66
BULGULAR VE YORUM	66
4.1 Erzincan Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Anabilim Dalı Öğrencilerinin Görüşme Formlarının Tablolaştırılmış Yüzdeleri ve Yorumları	66
4.2. Abay Kazak Milli Pedagojik Üniversitesi Sanat Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin Görüşme Formlarının Tablolaştırılmış Yüzdeleri ve Yorumları	77
4.3. Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı ve Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Atölyelerinin Donanımları Konusunda Yaşanılan Sorunların Karşılaştırılması	87
4.4. Türkiye ve Kazakistan Resim Öğretmenliği Programı Öğrencilerinin Fiziki Olanak Değerlendirme Puanları Arasındaki Farka İlişkin Bulgular	88
BÖLÜM 5	90
TARTIŞMA VE SONUÇ	90
KAYNAKÇA	95
EKLER	98
EK 1	98
EK 2	100

KISALTMALAR

SPSS	: Statistical Package for the Social Sciences
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
YÖK	: Yükseköğretim Kurulu
ÖSYM	: Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
GEE	: Gazi Eğitim Enstitüsü
ÖSYS	: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi
KKTC	: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
YGS	: Yükseköğretime Geçiş Sınavı
TYT	: Temel Yeterlilik Test
ÖYSP	: Özel Yetenek Sınav Puanı
ÖYSP-SP	: Standart Puanı
LYS	: Lisans Yerleştirme Sınavı
KPSS	: Kamu Personel Seçme Sınavı
SSCB	: Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği
BUS	: Birleşik Ulusal Sınavı
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

TABLO LİSTESİ

		Sayfa No
Tablo 1	Özel Yetenek Sınavı	50
Tablo 2	Çalışma Grubuna İlişkin Bilgiler	63
Tablo 3	Ölçeklerin Yüzdeleri ve Hesaplanan Cronbach Alpha Katsayıları	64
Tablo 4	Ürün Değerlendirme Formuna İlişkin Öntest ve Sontestlerden Elde Edilen Puanların Normallik Değerleri	65
Tablo 5	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Anket Formundaki 1. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelik Dağılımı	67
Tablo 6	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Anket Formundaki 2. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelik Dağılımı	68
Tablo 7	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Anket Formundaki 3. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelik Dağılımı	68
Tablo 8	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Anket Formundaki 4. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelik Dağılımı	69
Tablo 9	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Anket Formundaki 5. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelik Dağılımı	70
Tablo 10	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Anket Formundaki 6. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelik Dağılımı	71
Tablo 11	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı	71

	Öğrencilerinin Anket Formundaki 7. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerik Dağılımı	
Tablo 12	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Anket Formundaki 8. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerik Dağılımı	72
Tablo 13	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Anket Formundaki 9. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerik Dağılımı	73
Tablo 14	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Anket Formundaki 10. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerik Dağılımı	74
Tablo 15	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Anket Formundaki 11. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerik Dağılımı	74
Tablo 16	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Anket Formundaki 12. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerik Dağılımı	75
Tablo 17	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Anket Formundaki 13. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerik Dağılımı	76
Tablo 18	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Anket Formundaki 14. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerik Dağılımı	77
Tablo 19	Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin Anket Formundaki 1. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerik Dağılımı	77
Tablo 20	Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin Anket Formundaki 2. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerik Dağılımı	78

Tablo 21	Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin Anket Formundaki 3. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerik Dağılımı	78
Tablo 22	Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin Anket Formundaki 4. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerik Dağılımı	79
Tablo 23	Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin Anket Formundaki 5. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerik Dağılımı	80
Tablo 24	Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin Anket Formundaki 6. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerik Dağılımı	81
Tablo 25	Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin Anket Formundaki 7. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerik Dağılımı	81
Tablo 26	Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin Anket Formundaki 8. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerik Dağılımı	82
Tablo 27	Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin Anket Formundaki 9. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerik Dağılımı	83
Tablo 28	Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin Anket Formundaki 10. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerik Dağılımı	84
Tablo 29	Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin Anket Formundaki 11. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerik Dağılımı	84
Tablo 30	Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin Anket Formundaki 12. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerik Dağılımı	85
Tablo 31	Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin Anket Formundaki	86

	13. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerik Dağılımı	
Tablo 32	Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin Anket Formundaki 14. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerik Dağılımı	87
Tablo 33	Türkiye ve Kazakistan Resim Öğretmenliği Programı Öğrencilerinin Fiziki Olanak Puan Ortalamaları farkına İlişkin Independent Sample t-testi Sonuçları	88
Tablo 34	Resim-İş Eğitimi Lisans Programı	98
Tablo 35	Kazakistan Resim-İş Eğitimi Lisans Programı	100

GİRİŞ

Yaşadığımız yüzyılın getirdikleri ile baş etmek için, insanların bu dönemin taleplerini karşılayabilecek nitelikte insan yetiştirilmeleri gerekmektedir. İnsan yetiştirme eğitim sisteminin işidir. Eğitim sistemi pek çok öğeden oluşan bir bütündür.

Bu bütünün bir felsefesi, bir anlayışı ve tutarlılığı vardır. Eğitim sistemi insan, toplum ve diğer tüm sistemlerin merkezindedir ve onları derinden etkileyen bir sistemdir. Bu bağlamda eğitim sistemleri dinamik yapılardır ve sürekli değişime, dönüşüme ve etkilenmeye açıktırlar (Erginer, 2006).

Hızla değişen ve dönüşen dünyada her alanda bir çok gelişme yaşanmıştır. Bu gelişmelerden biri de ülkelerin değişik alanlardaki işbirliğidir. Küresel işbirliği zamanla küreselleşme kavramını doğurmuştur. "Küreselleşme kavramı ilk olarak küresel ısınma, kirlenme gibi çevresel konularda tartışmaya konu olurken, bireyler ve toplumlar küreselleşme konusundaki bilgilerini artırmaya çalışmışlardır" (Triesler, 1993).

Kelime kökeni bakımından Başkaya'ya (2005) göre İngilizce 'globalization', Latince 'globus' dan türeme olduğunu 'Glob' 'küre', 'globus terra' 'yer küre' anlamına geldiğini ifade etmiştir. Globalizasyon kavramı ilk olarak 1961 yılında yayımlanan Webster's Third New International Dictionary of English Language Unabridged'de yer alır. Benzer biçimde Türk Dil kurumun' da 'Küreselleşme' terimini 'Golbelleşme' olarak tanımlamıştır

(http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.582aff44d5349.62786643, 2016). Küreselleşme terimi 1880' li yıllardan sonra ekonomik, sosyal, kültürel ilişkileri ve birliktelikleri ifade etmek için kullanılmıştır. Küreselleşme ülkelerin ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasi konulardaki ortaklıkları anlamına gelir ki, bu birlikteliğin yeni bir sinerji oluşturması ülkelerin farklı disiplinlerdeki başarıları artırmak için etkin bir yol olarak görülmüştür.

Eğitimde küreselleşme, bilgi ve deneyime getireceği sinerji bakımından bu önemli sonuçlar doğuracak bir potansiyeli barındırmaktadır. Bununla birlikte eğitim

disiplinlerinden biri olan sanat eğitiminde küreselleşmeyi sağlayacak bilgi ve deneyim paylaşımları ülkelerin sanat eğitim programlarının ve süreçlerinin gelişmesinde önemli rol oynayacaktır.

Bu araştırmada eğitimdeki küreselleşme dikkate alınarak Türkiye ve Kazakistan ülkelerinin sanat eğitimi sistemlerinin tarihsel gelişimi ve mevcut durumu (yüksek öğretime geçiş, eğitim olanakları, istihdam) karşılaştırılması amaçlanmıştır.

1. Problem

Küreselleşen dünyada Türkiye ve Kazakistan ülkelerinin lisans düzeyinde verilen resim-iş eğitimine ilişkin politikalar, tarih ve eğitimin süreçlerindeki benzerliklerin ve farklılıkların belirlenmesi, iki ülkenin resim-iş eğitim süreçlerindeki fiziki olanaklarının değerlendirilmesi.

2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada Kazakistan ve Türkiye’de lisans düzeyinde verilen resim-iş eğitiminin (tarihsel süreci, sanat eğitiminin amaçları, program, sanat eğitiminin süreci, fiziki olanaklar) karşılaştırmalı olarak değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla aşağıdaki alt amaçların cevaplandırılmasına yer verilmiştir.

2.1 Alt Amaçlar

1. Türkiye’deki resim-iş eğitimin tarihsel gelişimi nasıldır?
2. Türkiye’deki lisans düzeyindeki resim-iş eğitiminin genel ve özel amaçları nelerdir?
3. Kazakistan’daki resim-iş eğitimin tarihsel gelişimi nasıldır?
4. Kazakistan’daki lisans düzeyindeki görsel sanatlar ve çizim eğitiminin genel ve özel amaçları nelerdir?
5. Türkiye ve Kazakistan’daki eğitimin tarihsel gelişimdeki farklılıklar nelerdir?
6. Türkiye ve Kazakistan’daki sanat eğitiminin amaçlarındaki farklılıklar nelerdir?

7. Türkiye'deki lisans düzeyinde resim-iş eğitimi süreci (giriş koşulları, programı, eğitim, istihdam) nasıldır?
8. Kazakistan'daki lisans düzeyinde görsel sanatlar ve çizim eğitimi süreci (giriş koşulları, programı, eğitim, istihdam) nasıldır?
9. Türkiye ve Kazakistan'daki lisans düzeyinde görsel sanatlar eğitimi süreci (giriş koşulları, programı, eğitim, istihdam) arasındaki farklılıklar nelerdir?
10. Türkiye'deki güzel sanatlar eğitimi bölümü resim-iş eğitimi anabilim dalı fiziki olanakları ne düzeydedir?
11. Kazakistan'daki görsel sanatlar ve çizim bölümünün fiziki olanakları ne düzeydedir?

3. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, Kazakistan ve Türkiye'deki resim-iş eğitiminin tarihçesi ve eğitim sürecinin irdelendiği bir araştırmadır. Araştırma bu bağlamda eğitimcilere, öğrencilere özellikle uluslararası öğrenci değişim programlarına büyük faydalar sağlayacağı düşünülmektedir.

3.1 Eğitim politikası yapıcılar için:

Başka ülkelerin eğitim sanat eğitim programları hakkında bilgi sahibi olunarak programlardaki eksikliklerin görünmesi ve zenginliklerin programlara eklenmesine fayda sağlayacaktır.

3.2 Öğrencilere sağlayacağı faydalar:

Uluslararası değişim programlarından (Mevlana, Erasmus) faydalanan Kazak ve Türk öğrencilere alacağı resim eğitimi hakkında ön bilgi niteliği taşır. Bu öğrencilerin kendi ülkeleri ile değişim yaptıkları ülkelerin eğitim programlarını, fiziki olanaklarının, eğitim süreçlerini karşılaştırarak değerlendirme fırsatı verir.

3.3 Öğretim elemanları için:

Öğretim elemanlarının diğer ülkeden gelen öğrencilerin ders protokollerini daha sağlıklı yapmasını sağlar.

Farklı ülkelerin sanat eğitimi programlarının zenginliklerinden istifade edilmesini sağlar.

Kazakistan ve Türkiye'deki fiziksel olanakların karşılaştırılarak eksikliklerin fark edilmesi ve giderilmesine fayda sağlayacağı düşünülmektedir.

4. Varsayımlar

Bu araştırmada çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin uygulanan ölçeğe içtenlikle cevap verdikleri varsayılmıştır.

5. Sınırlılıklar

Araştırma, 2016-2017 öğretim yılı ikinci yarısında Türkiye' de Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı ve Kazakistan Abay Kazak Milli Pedagojik Üniversitesi Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü öğrencilerinden elde edilen veriler ve sanat eğitimi tarihi ve sanat eğitimi süreçlerine ilişkin doküman veriler ile sınırlıdır.

- Fiziki Ortam Değerlendirme Ölçeği yoluyla elde edilen verilerle sınırlıdır.
- Araştırmanın uygulama aşamasında katılımcılardan toplanacak veriler 2016-2017 öğretim yılı ile sınırlandırılmıştır.

I. BÖLÜM

TÜRKİYE'DE VE KAZAKİSTAN'DA LİSANS DÜZEYİNDE GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ

I. 1. Türkiye'de Lisans Eğitimine Genel Bakış

Türkiye'de 1981 önceki yıllarda Türk yükseköğretim sistemi beş farklı tür kurumdan oluşmaktadır. Bunlar Üniversiteler, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı akademiler, bir kısmı diğer bakanlıklara, çoğu Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı iki yıllık meslek yüksekokulları ile konservatuarlar, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı üç yıllık eğitim enstitüleri ve mektupla öğretim yapan YAYKUR'dur.

Yükseköğretimin tüm düzeyleri için etkili ve koordineli bir merkezi planlamanın olmaması, yükseköğretim kurumlarının sayısı, çeşidi ve öğrenci sayılarındaki hızlı artış, yükseköğretim sisteminde başarısızlık ve yozlaşma işaretleri, 1960-80 arasında ortaya çıkan siyasi, sosyal ve ekonomik sorunlar nedeniyle 1981 reformu yürürlüğe konmuştur. Yükseköğretim, 1981'de çıkarılan 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile akademik, kurumsal ve idari yönden yeniden yapılanma sürecine girmiştir. Bu kanunla Türkiye'deki tüm yükseköğretim kurumları Yükseköğretim Kurulu (YÖK) çatısı altında toplanmış, akademiler üniversitelere, eğitim enstitüleri eğitim fakültelerine dönüştürülmüş ve konservatuarlar ile meslek yüksekokulları üniversitelere bağlanmıştır. Böylece, söz konusu kanun hükümleri ve Anayasa'nın 130. ve 131. maddeleriyle kendisine verilen görev ve yetkiler çerçevesinde özerkliğe ve kamu tüzel kişiliğine sahip bir kuruluş olan Yükseköğretim Kurulu, tüm yükseköğretimden sorumlu tek kuruluş haline gelmiştir.

Yükseköğretim kurulu öğretimini planlamak, düzenlemek, yönetmek, denetlemek, yükseköğretim kurumlarındaki eğitim-öğretim ve bilimsel araştırma faaliyetlerini yönlendirmek, bu kurulunun kanunda belirtilen amaç ve ilkeler doğrultusunda kurulmasını, geliştirilmesini ve üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak ve öğretim elemanlarının yetiştirilmesi için planlama yapmak maksadı ile Yükseköğretim Kurulu kurulmuştur. Yükseköğretim

Kurulu, Türkiye Cumhuriyeti'nin 1982 Anayasası ile belirlenen yükseköğretim sisteminin temel esaslarına göre oluşturulan Anayasal bir kuruluştur.

Türk yükseköğretim sistemi 1982 yılı itibarıyla yirmi yedi üniversite ile bunlara bağlı fakülte, enstitü, yüksekokul, konservatuar ve yüksekokullarından oluşan birleşik bir yapıya dönüştürülmüştür. YAYKUR'un işlevleri Anadolu Üniversitesi'ne devredilerek uzaktan öğretimin ülkemizde yaygınlaşmasının hızlandırılması amaçlanmıştır. Anayasa'da yer alan hükümlere uygun olarak getirilen yeni yasal düzenleme ile vakıfların özel yükseköğretim kurumlarına imkan sağlanmıştır (Yükseköğretim Kurulu, 2017).

Halen Türkiye'de 112 devlet, 67 vakıf, 5 vakıf meslek olmak üzere toplam 184 üniversite bulunmaktadır (Yükseköğretim Kurulu, 2017).

I. 1. 1. Türkiye' de Resim-İş Eğitiminin Tarihçesi

Cumhuriyet Öncesi Dönemi:

Türk sanat tarihinin başlangıcı Orta Asya ve Uzakdoğu'dan gelmektedir. Başlangıçta özellikle toka ve silah süslemeciliği gibi savaşçı kabile sanatlarıyla eş değer bir niteliktedir.

Ersoy'ya (1998) göre Türk resimi uzun yıllar hayatta varlığını sürdürdüğünü, ancak bugün bildiğimiz anlamda olmadığını, Türklerin İslam'a geçtiği dönemde (M.S.VII.y.y.), "Tasvir yasağı" olarak adlandırılan yanlış bir inanca sahip olduklarını ifade etmektedir. Tasvir yasağı varlıkların İslam tarafından resim ve heykellerinin yapılmasının yasaklanmasıdır. Bu yasaklama hem Türk sanatını, hem de tüm İslam ülkelerindeki sanatı etkilemiştir.

Osmanlı İmparatorluğu'ndaki resim işleri Minyatür ve Tezhip sanatıydı (Cezar, 1971). Arıç'ın (1976) yapılan çalışmasında resim sanatı minyatür olarak Fatih Sultan Mehmet'in (1421-1481) zamanında gelişmeye başlayarak XVIII. yüzyılın sonuna kadar devam ettiğini belirtmiştir. Minyatür ve tezhip sanatçıları Osmanlı'da usta-çırak geleneğine göre yetiştirilirdi. Bu eserler, kitabın tasarımı için tasarlandıkları ve teknik özelliklere ve üçüncü boyutun eksikliğine dayandığı için eğitim kurumu kapsamına girmedi (Cezar, 1971).

Osmanlı devletinin çöküşünü engellemek düşüncesiyle Batılılaşma eksenli hareketler içinde hem askeri hem eğitim içerikli bir takım yenilikler başlarken, resmi ve sivil okulların programlarına resim dersi de eklenmiştir. Batılı anlamda resmin okul programlarına girişine ilişkin olarak Akyüz (1997), “Ordunun teknik alanda gelişimini sağlayacak bir araç görevini üstlenerek Türkiye’ye giren resim” derken, bir Askeri Deniz Okulu olarak 1776’da açılan Mühendishane-i Bahri-i Hümayun, günümüzün ilk ve kısmen ortaöğretim düzeyinde olup, ilk iki yıl resim derslerinin de verildiği bir okuldur. 1795’te açılan Mühendishane-i Berri-i Hümayun’un ders programında hat sanatının yanı sıra resim dersi de konulmuştur. 1834’te açılan Mekteb-i Fünun-ı Harbiye’nin ders programında da resim dersine yer verilmiştir. Mühendishane-i Berri Hümayun (Kara Harp Okulu) adını taşıyan askeri okulda (1793–94), daha çok askeri amaçlarla yeni resim teknikleri öğretilmeye başlanmıştır; böylece batı perspektif kuralları ile nesneyi iki boyutlu yüzey üzerinde module ederek göstermeye yarayan ışık gölge uygulaması gibi kurallar, resim eğitiminin programı içinde yer almıştır (Berk, 1973).

Mühendishane-i Berri Hümayun’un (Kara Harp Okulu) yanında 1831’de Bahriye (Deniz Harp Okulu) gibi okullardan da batı tarzında resim yapan ilk önemli sanatçılar yetişmiştir. Bu okullardan Harbiye’de 1846–1887 yıllarında, Fransız uyruklu ressamlar ders vermişlerdir. 1850’li yıllarda Harbiye, “Menşe-i Muallimin” adı altında bir statüye layık gördükleri bazı öğrencileri, askeri ve bazı sivil okulların resim dersi gereksinimlerini karşılamak üzere öğretmenler olarak yetiştirmişlerdir. Bu dönemde Galatasaray Mekteb-i Sultanisi, Darüşşafaka Lisesi gibi batıyı örnek alarak açılan yeni sivil okullarda da, resim dersleri yer almıştır (Tansuğ S. , Çağdaş Türk Sanatı, 1996)

1835 yılında uygulanan resim programını incelemek üzere iki yıl içinde on iki kişi Viyana, Berlin, Paris ve Londra’ya gönderildi. Mekteb-i Osmanin’in Avrupa’da eğitimine devam eden öğrencilerin dil sorunlarını çözmek için 1857 yılında kurulduğu bilinmektedir. Bununla birlikte, bu kurum öğrencilerin dilleri etkili bir şekilde öğrenememesi nedeniyle kapatıldı. Mekteb-i Osmani ile Fransa’da öğrencilerin başarıyla olamadığından, daha düşük bir maliyetle daha fazla öğrenci öğretmek

amacıyla İstanbul'da Batılı anlamında yeni okul kurulması fikrini yarattı. Böylece, 1 Eylül 1868'de Galatasaray Lisesi açılmıştır (Şişman, 2004).

Özkan (2015) tarafından yapılan araştırmada Galatasaray Lisesi'nde, verilen Fransız eğitimi, Avrupa'ya gönderilen öğrencilerden bir kısmının daha donanımlı olmalarını sağlamıştır. Galatasaray lisesinden mezun olduktan sonra birçok sanatçılar Fransa'ya gitmiştir.

Galatasaray Lisesi'nin, ilerleyen süreçte, her yıl düzenlenen sergiler (Galatasaray Sergileri) ile Türkiye'deki resim sanatı etkinliklerine bir dönem ev sahipliği yaptığı da bilinmektedir. Sanatçılarımızdan yabancı dil bilgisi olmayanların da, Avrupa'ya gönderildikleri ve bu süreçte yaşadıkları sıkıntılara ilişkin örneklerle rastlamak mümkündür. Asker kökenli ressam Ali Sami Boyar'ın şu sözleri dikkat çekicidir:

Profesör Kormon'un atölyesinde altı Türk talebe olmuştuk. Beşimizden hiç birimiz henüz Fransızca bilmediğimizden, Profesöre takdim edildiğimiz zaman bizim için neler söylediğini anlayamamıştık. 'Japonları adam ettik, haydi Türkleri de edelim, bakalım.' dediğini sonra Avni merhum bize anlattı. Avrupa'da bir yabancı, bulunduğu memleketin lisanını bilmezse, ekseriya halk onun, her hususta bilgisiz olduğuna hükmeder. İşte bizim ilk hamlede lisan bilmememiz de ilk hamlede, hoca üzerinde o tesiri bırakmıştı (Şehsuvaroğlu, 1959).

Batıya gönderilen asker ressamı Paris'in o dönemdeki sanat akımlarından etkilenmek yerine, David-İngres klasizminin akademikleşmiş eğitimi ile Courbet'in etkileri ile dönmüşlerdir. Bu etkilenmelerini çalışmalarına aktarmışlardır (Turani, 1977).

Batılı anlamda Türk resim sanatının öncüleri, Mühendishane ve Harbiye gibi askeri okullardan mezun olan ve yetenekleri nedeniyle sanat öğrenimi için Avrupa'ya gönderilen asker ressamıdır. 1835'te Avrupa'ya giden ilk on kişilik grup içinde Ferik İbrahim Paşa, ilk Türk Ressamı olarak bilinir. Çoğu peyzaj ve natürmort türünde yağlıboya yapıtlarıyla tanınan asker ressamı arasında Ahmet Bedri, Hüseyin Giritli, Ahmet Muhip, Salih Molla Aşki, akla gelebilecek önemli isimlerdir. Bu ressamı

doğa konulu resimlerini, doğaya çıkararak değil, İstanbul Yıldız Sarayı, Çinili Köşk, İhlamur Kasrı gibi tarihsel çevrelerini konu alan fotoğraflardan yapmışlardır (Yurttadur, 2007). Bu dönemlerde de resim sanatımız, askeri okullarımızda yetişen ressam subaylarımızın çalışmalarından ibaret kalıyordu. Ancak 1883 yılında Sanayi-i Nefise Mektebi'nin kuruluşu ile resim öğrenimi sivillere intikal ediyordu.

Sanayi-i Nefise'nin Kuruluşu:

1865'de Abdülaziz'in çağrısı üzerine İstanbul'a gelen Guillemet adında bir Fransız ressamın, 1876 öncesinde gene Abdülaziz'in sultan olduğu dönemde, Osmanlı sarayı ile ilişkileri sürmüştür. Bu sanatçı, Pera (Beyoğlu) Kalyoncukulluğu mevkiindeki bir sokak içindeki atölyesine "Academie" adını vermiş ve bu atölyede desen ve resim dersleri vermeye başlamıştır. Bu "özel akademi"ye pek azı Türk, çoğu azınlıktan gençler devam ediyor, haftanın belli günlerinde gene azınlıktan kız öğrencilere de resim dersi veriliyordu. Ressam ilgili makamlarla ilişkilerini yoğunlaştırarak, bu özel atölyenin resmi bir okul haline gelmesine de çalışmıştır. Fakat Guillemet 1877-78'de hastalanıp ölmüştür; o yıllarda Osmanlı tarihinde 93 harbi (H. 1293) diye bilinen büyük bir savaş patlamıştır (Tansuğ, 2008, s. 104).

Türkiye doğumlu bir yabancı mimar olan Alexander Vallaury'in projeleriyle önce Asârı Atika Müzesi (İstanbul Arkeoloji Müzesi) yapısının (1881) ardından, Sanayii Nefise Mektebi Âlisi (Eski Şark Eserleri Müzesi) adını taşıyan okul yapısının (1883) gerçekleşmesinde büyük çabalar gösteren Osman Hamdi, bu başarıya, Osmanlı İmparatorluğunun bu işlerle ilgili resmi makamları ve bir de dış çıkar güçleriyle yakın ilişkisi sayesinde erişebilmiştir. Osman Hamdi, Asarı Atika Müzesi ile Sanayii Nefise Mektebi'nin müdürlüğü yanı sıra, Düyûnu Umumiye idaresi adı verilen ve Türkiye ekonomisi üzerinde Batı ekonomik egemenliğinin çıkarlarını koruma amacıyla oluşturulan resmi kurumda, Osmanlı temsilciliği görevini de yürütüyordu. Osman Hamdi'nin bir bina inşa ettirerek kurmayı başardığı bu okuldan önce, Sanayii Nefise-i Şahane (1877-Guillemet ile ilgili) ve 1880'de Devlet başmimarı Serkis Balyan'ın öncülük ettiği proje aşamasında kalmış bir başka okul tasarısı hakkında da belgeler vardır (Tansuğ S. , 1996).

3 Mart 1883 yılında Osman Hamdi tarafından Sanayi-i Nefise Mektebi kuruluşundan sonra başlayan resim faaliyetlerine bağlanmaktadır. İki ve uç boyutlu görsel sanatlarla tasarım alanlarının yükseköğretimdeki yapılanması ve adlandırılması ise farklılık göstermektedir. Sanayi-i Nefise Mektebi görsel sanatlardan resim, heykel, anatomi ve mimarlık alanında eğitim vermekteydi.

Tansuğ'ya (2008) göre o günkü yönetim şöyle şekillenmiştir. Okul müdürü Osman Hamdi Bey, heykel öğretmeni Oskan Efendi, fenni mimari Öğretmeni Aleksander Valluriy, yağlı boya öğretmeni Salvatore Valeri, karakalem resim öğretmeni Warnia Zarzecki, tarih öğretmeni Aristoklis Efendi, matematik öğretmeni Kaymakam Hasan Fuat Paşa, teşhir anatomi öğretmeni Kolağası Yusuf Rahmi Efendi'dir. Bu yıllardan itibaren sanatçıların Sanayi-i Nefise'yle beraber devlet eliyle verilen resim eğitiminin, özel derslerle daha da yaygınlaşmasıyla bağlantılı olduğu fikri çok uzak bir önerme değildir. Bu denli yoğunluk kazanan resim eğitimi haliyle, ürünlerin çoğalmasını getirecek, böylelikle de aynı yıllarda sergiler artacaktır.

Osmanlı dönemi sanat geleneklerimizde insan heykeli yer bulmamıştır. 19. yüzyıl içinde Ermeni mimarların faaliyet gösterdiği mimari alanda, azınlık ustalarla yabancıların yaptığı heykellerden söz edilebilir. Bu örneklerin insan figürüne ilişkin yanı üzerinde fazla bir fikir edinilememiştir. Ancak heykeltıraş Oskan Yervant Efendi'nin (1855-1914) Roma'da heykel eğitimine gitmesi ve dönüşünde Sanayi-i Nefise'de bu sanat dalında hoca olarak işe başladığını biliyoruz (Tansuğ S. , 1996).

Bu dönemde Kanuni Sultan Süleyman'ın (1520–1562) Mohaç Seferine katılan Sadrazam İbrahim Paşa, Budapeşte'de görüp sevdiği birkaç heykeli İstanbul'a getirmiş ve Sultanahmet'deki sarayın önüne koydurmuştur. Frenk lakabıyla da tanınan İbrahim Paşa bu yüzden ağır eleştiri ve hicivlere uğramıştır.

Böyle bir tepki ortamından sıyrılabilmenin yolu, Sanayii Nefise'deki heykel eğitimiyle açılmıştır. Sanayii Nefise döneminin ilk Türk heykel öğrencisi İhsan Özsoy (1867–1944), 9 yıllık eğitimden sonra Paris'e gitmiştir. İstanbul'a dönüşünde açtığı atölye polis takibatına uğramış, 1897'de Arkeoloji Müzesi restoratörü olan İhsan Bey, 1908'de Oskan Efendi emekli olduğu için, Sanayi Nefise heykel hocası olmuştur (Tansuğ S. , 1996).

Sanayi-i Nefise Mektebi'nin kurulmasının ardından Batı'ya asker ressamaların gönderilmesi hız kazanmıştır. Avrupa'ya giden bir kaç sanatçılar Halil Paşa (1857-1939), Sami Yetik (1878-1945), Ruhi Arel (1880-1931), Avni Lifij (1889-1927), Namık İsmail (1890-1935), Şevket Dağ (1875-1944), İbrahim Çallı (1882-1960), Mihri Müşfik (1887-(?)1950), Hikmet Onat (1885-1977), Feyhaman Duran (1886-1970) Fransız empresyonizminin etkileriyle yurda dönmüşlerdir.

Bu ressamlar geriye döndüklerinde sanat faaliyetlerine ağırlık vermişlerdir. Osmanlı Devleti'nin Batılılaşma hareketinin başladığı bu dönemden itibaren Avrupa'ya gönderilen sanatçılarımızın, Sanayi-i Nefise'nin de içlerinde bulunduğu pek çok yüksek dereceli okulda görevlendirilmesi, modern donanımlara sahip öğretmenlerin yetiştirilmesinde büyük önem kazanmıştır (Tekeli, 1999, s. 93).

Sanatçıların bir kısmı Güzel Sanatlar Akademisi'nde hoca olarak çalışmışlardır. Yurda dönüşlerinden sonra, Sanayi-i Nefise Mektebi'nde İbrahim Çallı, N. Ziya Güran, Namık İsmail, Hikmet Onat, A. Sami Boyar ve Feyhaman Duran'ın (İnas'da) görev almaları, Sanayi-Nefise'nin başlangıç noktası ve felsefesini değiştirmiştir (Tansuğ, 2008). Batı resmini yerinde öğrenen asker ressamaların önce askeri okullarda, emekli olduktan sonra da sivil okullarda resim öğretmenliği yaparak resim sanatının yerleşmesini, yaygınlaşmasını sağladıkları söylenebilir (Terzi, 1998, s. 307).

Çağdaş sanatımızın oluşması sürecinde tarihsel rollerini fazlasıyla yerine getiren asker ressamlarımızın etkileri günümüzde de devam etmektedir.

Cumhuriyet Dönemi:

Cumhuriyet dönemi kültür tarihimizin canlı ve parlak bir dönemidir. Yeni ulus olma, yeni bir toplum olma yolunda çağdaşlaşmaya doğru bir süreç yaşanır. Dil devrimiyle birlikte yeni görüşler, yeni atılımlar gerçekleşir. Ulus olma bilinci, bireysel ve toplumsal kendi öz varlığını araştırma ve kendi değerini benimseme yolunda çalışmalarla desteklenir. Sanatta da amaç halka ulaşmak ve halkla bütünleşmektir. El sanatları, halk sanatları ve halkbilim araştırmaları yapılır. Bu araştırmalar görsel sanatlarda ulusal kültür temellerinin atılması bakımından önemli girişimlerdir (Kırıçoğlu, 2005).

1883 yılında İstanbul'da kurulan Sanayi-i Nefise Mektebi görsel sanatlardan resim, heykel ve mimarlık alanında eğitim vermekteydi. 1928 yılında Güzel Sanatlar Akademisi'ne dönüşen bu kurumda var olan bölümlerin yanı sıra 1929-32 yılları arasında seramik, iç mimari, grafik ve afiş, "tezminat" bölümü içerisinde uzmanlık dalları olarak kurulmuştur. Türkiye'nin Batılı anlamda sanat eğitimi veren ilk yüksek okulu olan bu kurumun adı 1969 yılında İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi, 1982'de de Mimar Sinan Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi olarak değişmiştir. Bu yüksek sanat eğitimi kurumuna verilen "Güzel Sanatlar" adı, içerdiği bölümler ve uzmanlık alanlarıyla bir uyum göstermektedir. Burada kullanılan "güzel sanatlar" adlandırması görme ve dokunma duyusuna hitabeden sanatları tanımlamış olmaktadır. Ancak, aynı etkinin ve sanatsal çeşitliğin ilk ve ortaöğretimdeki görsel sanatlar (resim-iş) derslerinde olmadığını görmekteyiz. Gerek ilk ve ortaöğretimde, gerekse öğretmen yetiştiren kurumlarda yalnızca "resim", daha sonra da "resim-iş" adlandırılmasının, daha 19'ncü yüzyılda açılan okullardaki "resim" dersine dayandığı ortaya çıkmaktadır. Nitekim Osmanlı döneminde de Cumhuriyetin ilk yıllarında okullarda yer alan görsel sanatlar dersine hep 'resim' adı verilmiş ve müfredat programları da resim ağırlıklı olarak düzenlenmiş, üç boyutlu çalışmalar ve tasarım alanları önemsenmemiştir (Özsoy, 1996).

1925 yılından itibaren, örgün eğitimde resim, eliş ve müzik derslerinin koyulması ve yaygın eğitimde 1932 yılında açılmaya başlanan Halkevleri ve daha da kabarık sayıdaki Halkodaları ve nihayet Halk Eğitim Merkezleri, sanat eğitimini geniş kitlelere götürmeyi amaçlıyordu. Halkevleri, güzel sanatlar yoluyla vatandaşları çalışmaya yöneltmek, yurdu güzelleştirmek, güzel sanatları sevdirmek ve yaymak için kurulmuştu. O yıllarda, sanatçıların eserlerini sergileyebileceği sanat galerilerinin bulunmaması sorununa çözüm getiren Halkevleri'nin, sanatımızın desteklenmesi ve geliştirebilmesi yolunda önemli bir yeri vardır. Anadolu'nun köylerine kadar yayılan Halkevleri'nde sanat alanında toplantılar yapılmış, sergiler açılmıştır. 1950'lere kadar en önemli plastik sanatlar etkinlikleri devlet tarafından düzenlenmiştir. Müstakil Ressamlar Birliği, D grubu, Yeniler grubunun etkinliklerinde devlet önemli bir rol üstlenmiştir.

1950’de altmış üç ilde 477 Halkevi ve 4332 Halkodası varken, çok partili döneme geçişte Halkevleri kapatılmış ve Kız Enstitüleri’ne öğretmen yetiştirmek amacıyla Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulları’na dönüştürülmüştür.

Eğitim alanında Atatürk’ün direktifleriyle Türkiye’ye davet edilen, dönemin ünlü eğitimcilerinin de yeni okullaşma ve eğitim politikalarının tespitinde önemli etkileri olmuştur. Bu eğitimciler arasında John Dewey, Leipzig, Parker, Steihler gibi isimler yer almıştır (Altinkurt, 2008).

Bu yabancı uzmanlardan, ABD’li Eğitim Felsefeci John Dewey, Türkiye’de bir süre kalarak eğitim sistemi hakkında rapor hazırlamıştır (1926).

Bu raporda okulların çalışma mekanları, programları, ders araç ve gereci bakımından yeniden düzenlenip zenginleştirilmesi önerilir.

Raporda yer verilen resim ve el işleriyle ilgilikonular şunlardır:

1- Okullarda resim ve el işleri atölyelerinin kurulması ve bu işliklerin gerekli araç ve gereçle donatılması.

2- Yüksek öğretime devam etmeyeceklerin yaşamlarında kendilerine yetecek bilgi ve becerilerin kazandırılmasında, bilginin yaşama geçirilmesinde uygulamaya ve özellikle el işlerine önem verilmesi.

3- Görsel sanatlarda (resim, çizgi, boya sanatları olarak raporda yer alır) yeteneklerin geliştirilmesinin bireysel ve toplumsal önemi ve yararı üzerinde durulur (Dewey, 1938).

Dewey’in raporu üzerine, ortaokullara öğretmen yetiştirmek amacıyla Ankara’da Gazi Orta Öğretmen okulu (Gazi Eğitim Enstitüsü) açılır (1926). İlk, orta, lise Resim-İş programları değiştirilir. Okullarda resim-iş odaları ve işlikler kurulur.

O yıllarda ülke’ye daha pek çok uzmanlar gelir. Amerikalı uzman, Parker, raporunda şöyle der:

“Yazın, müzik, güzel sanatlar, drama, dans, el işleri ve oyun gibi zengin alanların öğrenciye etkin bir biçimde kazandırılmasında geçmişten gelen kimi engeller vardır. Bu derslere karşı takınılan tutucu tavrın geçici olmasını umarım. Çağdaşlaşma yolunda

her ulusta geçmişin kültür değerlerini canlandırma, kaybolan özelliklerden üzüntü duyma yaşanılmaktadır. Bu nedenle halk evleri ve müzeler ilgiyi canlandırmada hizmet etmektedirler. Öteki sanat dallarındaki çalışmalarda olduğu gibi resimde de çocuklarda bir özgürlük havası sezilmekle birlikte, okulların çoğunda uygulanan resim yönteminde yaratıcılığın engellendiği görülmüştür. Bu konuda izlenmesi gereken yol o kadar kural dışı olmalıdır ki, çocuklar anlatımlarına doğal ve değerli ıkışlar bulabilsinler” (Parker, 1939).

Uzmanın özlemlerinden de anlaşılacağı gibi, çocuklara o yıllarda hala kolay çizim yöntemleriyle resim öğretilmektedir.

Cumhuriyetin ilk yıllarında bir gurup eğitimci Avrupa’ya sanat alanında uzmanlık eğitimi için gönderilirler (şinasi Barutçu, Malik Aksel, Hayrullah rs, İ. Hakkı Uludağ). Bunların dnuşlerinde Gazi Orta ğretmen Okulu içinde “Resim Bölümü” açılır (1932-1933). Batıda gelişen “El İşleri Hareketi” olarak bilinen bir akımın da etkisiyle daha sonra resim bölümünden bağımsız bir de “İşbölümü” kurulur. Daha sonra bu iki bölüm birleşerek Resim-iş Bölümü adını alır (Kırışoğlu, 2005).

Gazi Eğitim Enstitüsü’nün ğretmenleri, Resim-iş bölümünün ilk programını hazırlamış ve bakanlığın bu alanla ilgili tüm çalışmalarına hizmet vermişlerdir. Bu alışmalar arasında; kitapların incelenmesi, yeni yazıyla ilgili tüm çalışmalar, halk evlerinde kurslar, geziler, yarışmalar düzenlemek, Milli Eğitim Bakanlığı ile ilgili tüm sergilerin hazırlığı, ders araç ve gereçlerinin yapımında önderlik etmek, dergiler çıkarmak gibi görevler yer almıştır.

Milli Eğitim şuralarının bazıları, Türkiye’deki sanat eğitiminin yapılandırılması çalışmaları doğrultusunda önemli bir yer tutar. Bunlardan 1949, 1962, 1974 ve 1981 Milli Eğitim şuralarında sanat eğitimine ayrı ayrı yer verilmiştir. 1962’deki yedinci şurada, eğitim, kültür ve sanat konularına geniş yer verilerek, Kültür İşleri ve Güzel Sanatlar Komisyonunun hazırladığı raporda dile getirilen önerilerle, sanat eğitiminin bazı temel ilke ve amaçları benimsenmiştir. 1974’deki dokuzuncu şurada da, ortaöğretim kurumlarında öğrencilerin ilgi ve isteklerine göre seçecekleri kol

faaliyetleriyle sanat eğitiminin desteklenmesi öngörülmüş; lise ve dengi okullarda da sanat eğitimi dersleri seçmeli dersler arasına konulmuştur.

Sanat eğitimi derslerinin, anaokulundan başlayarak, sanat alanında profesyonel olarak sanatçı ya da sanat eğitimcisi vb. eleman yetiştiren fakülte ya da yüksekokulların dışında, başka mesleklere yönelik eğitim veren fakülte ve yüksekokullarda da sürdürülmesine karar verildi. 1988–1989 öğretim yılında 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 5. maddesinin 1. fıkrasında “Güzel Sanatlar eğitimi; Fakülte ve Yüksekokulların birinci sınıflarından itibaren eğitime başlayanlara seçmeli dersler olarak uygulanmaktadır” denmektedir. Böylece, tüm yüksekokul kademelerinde, plastik sanatlar eğitimi alanlarından biri seçmeli ders olarak verilmiş; 1991–1992 öğretim yılında ise, bu kapsama Müzik dersi de alınmıştır (Yeşildağ, 2010).

1991 yılında, Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı bünyesinde oluşturulan Resim Dersi Öğretim Programlarını Geliştirme Özel İhtisas Komisyonunca hazırlanıp daha sonra kabul edilen İlköğretim Kurumları Resim-İş Dersi Öğretim Programı, 1992–1993 öğretim yılından itibaren denenip geliştirilmek üzere uygulamaya konulmuştur.

Son olarak da, Yüksek Öğretim Kurumu (YÖK) ve Dünya Bankası'nın 1994–1997 yılları arasında yürüttüğü Milli Eğitimi Geliştirme Projesi çerçevesinde, eğitim fakültelerinin yapılanması yeniden düzenlenmiş, Resim-İş Bölümleri, Müzik Eğitimi Bölümü ile birlikte, kurulan Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümünde; Sınıf Öğretmenliği Bölümleri de yeni kurulan İlköğretim Öğretmenliği Bölümünde Anabilim dalları olarak yer almıştır. İdari yapılanmanın yanısıra, her iki bölümdeki sanat derslerinin yarıyıllara göre ders dağılımları, kredileri ve içerikleri de değiştirilmiş ve 1998–1999 öğretim yılından itibaren uygulamaya konulmuştur.

1970'li yıllarda nüfusun da fazlaşması ile bütün alanlarda olduğu gibi, sanat eğitimi alanında da öğretmen açığı giderek artmıştır. 1966'da Resim-iş öğretmeni açığı 700 iken, 1972'de bu sayı 3126'ya yükselmiştir (Telli, Türkiye'de Resim-İş Öğretiminde Genel Bir Bakış. Ortaöğretim Kurumlarında Resim-İş Öğretimi ve Sorunları, 1990, s. 24). Bu öğretmen açığını giderebilmek için; Gazi, İstanbul, İzmir

Eğitim Enstitüsü Resim-iş bölümü Güzel Sanatlar Akademisi mezunları yanında, resim öğretmenliği ile ilgisi olmayan; Kız Teknik Öğretmen Okulu, Kız Enstitüsü, İlköğretmen Okulları, Yüksek Köy Enstitüleri, Sosyal Hizmetler Akademisi, Dil Tarih Coğrafya Fakültesi vb. gibi okulların mezunları öğretmen olarak atanmıştır.

1973 yılında çıkarılan 1750 sayılı "Üniversiteler Kanunu" ile üniversitelere geniş kapsamlı bir özerklik getirilmiş, "Yükseköğretim kurulu" kurulmuştur. Yükseköğretim kurumları; üniversite, fakülte, enstitü, yüksekokullar, konservatuvarlar, meslek yüksek okulları uygulama araştırma merkezleridir. Plastik sanatlar alanında akademik eğitim, üniversitelerde yükseköğretim düzeyinde verilmektedir. Liseden mezun olan ve sanat eğitimine yönelmek isteyen öğrenciler Öğrenci Seçme Yerleştirme Merkezince (ÖSYM) yapılan sınavdan sonra, puanları Güzel Sanatlar Fakülteleri'nin taban puanlarını tuttuğu taktirde fakültelerin özel yetenek sınavlarına girebilmektedirler (Altınkurt, 2008).

1991'den sonra ülkemizde hazırlanan ilk ve orta öğretim resim dersleri müfredat programlarında resim dışında diğer plastik sanatlar tasarımı alanlarını kapsayan çalışmalara yer verilmiştir. Bu yönüyle "Resim" adı Müfredat Programlarının içeriğine ters düştüğu düşüncesini uyandırmıştır. Gazi Eğitim Fakültesi'nin YÖK'e Resim-iş bölümlerinin isimlerinin değiştirilmesi için sunduğu yazı 1993 yılında tekrar gündeme gelmiştir. 1992 yılında Milli Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulunda oluşturulan komisyon tarafından 27 Şubat 1992 tarihinde Resim-iş Dersinin adının "Güzel Sanatlar" ya da "Sanat Eğitimi" olarak değiştirilmesi konusunda rapor sunulmuş, Talim Terbiye Kurulu talebi haklı bulmuştur. Üniversitelerin bu konuda görüşü alındıktan sonra değişikliğin yapılması kararlaştırılmıştır (Özsoy, 1998, s. 54).

Üniversitelerin sanat eğitim veren kurumlarda, takip ettikleri akademik program çerçevesinde; hem sanatçı hem de sanat eğitimciyi yetiştirmeleri amaçlanır. Amaç ne olursa olsun bu kurumlar; sanatın gelişimine katkı sağlayan, yüksek öğretim düzeyinde sanat eğitimi veren kurumlardır (Erbay, 1997, s. 150). Bu üniversitelerden; Marmara Üniversitesi, Mimar Sinan Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi gibi üniversitelerin Güzel Sanatlar Fakültelerinin temeli Güzel Sanatlar Yüksekokulu olarak atılmıştır.

Bugün Marmara Üniversitesi bünyesinde bulunan Güzel Sanatlar Fakültesi tasarım ağırlıklı eğitim veren bir görsel sanatlar yüksek kurumudur. Kuruluşu 1955 yılına kadar uzanan bu kurum, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak ve Tatbiki Güzel Sanatlar Okulu adıyla kurulmuştur. Okul, 1957 yılında eğitim ve öğretime başlamıştır. Özsoy'ya (2003, s. 17) göre Tatbiki Sanatlar Yüksekokulu'nun kuruluş amacı, uygulamalı sanatlar ve tasarım alanında çalışacak profesyoneller yetiştirmektir. Kurum; grafik, içmimarlık, seramik, tekstil tasarım atölyeleriyle eğitime başlamıştır. Okulun kuruluşunda, Almanya'dan çağrılan Prof. Dr. Adolf Schneck'in katkıları olmuştur. İzleyen yıllarda Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu olarak adı değiştirilen bu kurum 1982'de Güzel Sanatlar Fakültesine dönüştürülerek yeni kurulan Marmara Üniversitesine bağlanmıştır. İçerdiği bölümler itibariyle adına uygun olarak görsel sanatlar ve tasarım alanlarında eğitim veren bu kurumun, her ne kadar öğrenci alımı yapmamış olsa da, daha sonardan Sahne ve İmge Sanatları ile Müzik Bölümleri'ni de yapısına aldığı görülmektedir. Burada "Güzel Sanatlar" adlandırılması sadece görsel sanatlarla tasarım alanları için kullanılmış, 1982 yılına kadar müzik, sahne sanatları gibi diğer dalları içermemiştir. Bu kurumlardan farklı olarak İzmir'de 1975 yılında Ege Üniversitesi bünyesinde daha kuruluşunda fakülte olarak eğitim ve öğretime başlayan Güzel Sanatlar Fakültesi, yukarıdaki örneklerin aksine 1976-77 yılında açılan "Sahne Sanatları" bölümüyle, güzel sanatlar adlandırılmasının, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki bazı eyaletlerdekine benzer şekilde tüm sanatları içerecek şekilde kullanıldığı ilk yüksek öğretim kurumu olmuştur. 1982'de yeni kurulan Dokuz Eylül Üniversitesi'ne bağlanan bu fakültede daha sonra müzik bilimleri bölümünün yanı sıra görsel sanatlara ve tasarım alanlarına ait diğer bölümler de açılmıştır.

Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi 1985 yılında Uygulamalı Güzel Sanatlar Yüksekokulu olarak kurulmuştur. Grafik, seramik bölümlerine daha sonraki yıllarda heykel, iç mimari, resim, animasyon bölümleri eklenmiştir. Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi eğitime 1983-1984 yılında başlamıştır. Resim, heykel, seramik, iç mimari, çevre tasarım, uygulamalı sanatlar alanlarında eğitim verilmektedir. Daha sonraki yıllarda, Türkiye'nin diğer üniversitelerinde de Güzel Sanatlar Fakülteleri açılmıştır. Bunlar arasında; Dumlupınar Üniversitesi Güzel

Sanatlar Fakültesi, Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Kocatepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi örnek olarak verilebilir. Bu üniversitelerden mezun olan öğrenciler atölyelerde, fabrikalarda, tasarımcı, sanatçı, yönetici ya da eğitmen olarak çalışabilmektedirler.

Gazi Eğitim Enstitüsü

Cumhuriyet rejimini yaşatacak nesilleri yetiştiren ana kurum olarak tasarlanan, Türkiye'nin eğitim ve bilim kurumlarına nitelikli kadro yetiştiren ve ülkemizin eğitim yaşamında etkileri yaygın ve derin olan Gazi Eğitim Enstitüsü, 1926 öğretim yılında "Orta Muallim Mektebi" adıyla Konya'da açılmıştır (Erol, 2006).

Başlangıçta bu enstitünün başkentte açılması kararlaştırılmış ancak o dönemlerde bu tip bir yüksek okul açabilmeye elverişli bina bulunmadığı için, Konya'da öğretime elverişli bir yapıda – Çelebi Mehmet Konağında – geçirmiştir. 1929-1930 öğretim yılında enstitü, bugünkü binasına nakledilmiş (Altunya, 2006, s. 65) ve "Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü" adını almıştır.

1950'lerden sonra çok sayıda okul ve enstitü açılmış ve her alanda daha çok öğretmene ihtiyaç duyulmuştur. Bu durum enstitüye alınan öğrenci sayısının artmasına eden olmuştur (Telli, 2006, s. 33).

1982 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü üniversiteye dönüşmüş, bugünkü Gazi Üniversitesi adını almıştır. Üç yıl olan öğretim süresi de bu tarihte dört yıla çıkarılmıştır (Altunya, 2006, s. 214).

Resim-İş Bölümü'nün Kuruluşu ve Gelişimi

1924-1926 yıllar arasında Türkiye'ye gelen John Dewey, G. Stiekler gibi yabancı eğitimciler raporlar ile sanat eğitimcisi olarak görev yapacakların eğitiminin de önemini vurgulanmış ve resim öğretmeni yetiştirecek ayrı bir bölümün kurulması kararlaştırılmıştır (Etike, 1991, s. 244). Bu raporlar doğrultusunda, İ. Hakkı Baltacıoğlu ve İ. Hakkı Tonguç gibi yerli eğitimcilerin çabaları ile Cumhuriyet'in eğitim kurumlarına nitelikli görsel sanatlar dersini verecek öğretmenler yetiştirmek amacıyla 1932 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü Resim Bölümü kurulmuştur (Telli, 2006, s. 25).

1940'lı yıllarda ‘‘iş eğitim’’ hareketinin bir sonucu olarak ilköğretimde derslerin adı, Enstitüde de bölümün adı, ‘‘Resim-İş’’ olarak değiştirilmiştir. 1982’de çıkan YÖK yasası ile enstitüler eğitim fakültelerine dönüştürülünce bölümler de ‘‘Resim-İş Eğitimi Bölümü’’ adını almıştır (Özsoy, 2003, s. 18).

Telli’ye 1990 göre Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş Bölümü Programları başlıca yurt dışında, özellikle Almanya’da eğitim görmüş ve öğretim elemanları tarafından hazırlanmıştır. Hiçbir yerden kopya edilmeyen Resim-İş Bölümü Programı, çağdaş eğitim çizgisi ve ülke gerçekleri gözönünde tutulmuştur.

Altınkurt (2008) ‘‘1946-1947 yılında İstanbul Öğretmen Okulu’nda Resim-İş ve Müzik Semineri açılmıştır. Seminerin amacı ise, ilkokullara sanat eğitimi alanında daha iyi yetişmiş elemanlar göndermek, Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-iş bölümüne hazır öğrenciler alabilmektir. Bir yıl sonra kapatılan bu seminer 1951 'de ve 1963'de tekrar Resim-iş alanında gündeme gelmiş’’ olduğunu söyler.

1982 yılına kadar MEB tarafından yürütülmüş olan öğretmen eğitimi programları, 1982’de yüksek öğretim kurumlarına bağlanmıştır. Resim-İş Eğitimi Bölümü de 4 yıllık lisans düzeyinde eğitim vermeye başlamıştır. Bu dönemde bölümde dört ana sanat dalı bulunmaktadır. Bunlar; resim, heykel, iş ve grafik ana sanat dallarıdır (Çoşkun, 2007, s. 29).

Amaçları:

Öğretmen okullarının geliştirmesi ve yeni öğretmen okullarının açılması konusu, Cumhuriyetin ilanından itibaren tartışılan bir konu olmuştur. 1924 yılından itibaren Avrupa ülkelerinin öğretmen yetiştirme sistemleri incelenmiş ve GEE programlarının geliştirilmesinde özellikle Fransız Orta Öğretmen Okulu ve Viyana Pedagoji Enstitüsünün uygulamalarından yararlanmıştır.

Kuruluşuna dayanak olan 22 Mart 1926 sayılı Maarif Teşkilatına Dair Kanunu’na göre GEE’nin amacı; Ortaokullarla İlköğretmen okullarına branş öğretmenleri, ilköğretime müfettiş ve uygulama okullarına müdür yetiştirmek olarak belirlenmiştir. İlk mezunlarından itibaren Enstitü, yetiştirdiği bu öğretmen, yönetici ve

müfettişlerle ve çeşitli bilimsel, kültürel, sanatsal etkinliklerle Türk milli eğitimine önemli katkılarda bulunmuştur (Altunya, 2006, s. 64).

Odabaşı'ya (1986) göre sanatın da, bilimin de amacı yaşama hizmet etmek ve yeniyi keşfetmektir. Sanata ve duyguların eğitimine önem veren okul ya da eğitim sistemlerinde, duygular eğitilirken, zihinsel yeteneklerin, düşüncenin, zekanın da geliştiği gözlenmektedir. Sanat duygu ve düşünce arasındaki içice geçmiş bağlantıyı vurgularken öğrenme ve gelişim sürecinin de etkin bir yardımcısıdır.

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Öğretmenliği Ana bilim Dallarının amacı; temel eğitim ve orta öğretime nitelikli resim-iş öğretmeni yetiştirmektir. Yüksek öğretimde sanat eğitimi, hem program hem de yöntem açısından uzman eleman yetiştirilirken farklı düşünülmelidir. Öğretmenlik mesleğinde bulunanların sağlam bir genel kültür ve alan bilgisi yanında sağlıklı bir öğretmenlik meslek bilgisine sahip olmaları gerekmektedir (Küçükahmet, 1986, s. 112).

Sanat ve Tasarım Fakültesi amaçları: Toplum ile sanayinin ihtiyaçları doğrultusunda beceriler kazandırarak; ulusal ve uluslararası düzeyde nitelikli eğitim ve araştırmaya dayalı ürün, sistem ve süreç tasarımları yapabilen, bilimsel ve estetik ölçütlerle düşünceyi modele dönüştürebilen, sanat ve tasarım konusunda en son bilgi ve teknolojik yenilikleri izleyen, ekip çalışmasına yatkın, esnek ve özgür düşünebilen, etik sorumluluğa sahip, alanında yapacağı özgün ve yenilikçi tasarımlarla lider olabilen, özgüveni yüksek, tarihsel, kültürel ve sanatsal değerleri dikkate alan, viziyon sahibi tasarımcıları yetiştirmektir.

Güzel Sanatlar Fakültesi amaçları: araştırmacı, sorgulayıcı, yaratıcı, teorik arka planı sağlam, sanat alanında yetkin, ülke ve dünya kültürüne sanat alanlarında katkıda bulunacak çağdaş sanat anlayışını benimseyen sanatçılar yetiştirmektir.

Türk Sanat Eğitiminin Amaçları

Temel Amaçlar

Bazen birbirine benzetmek ve birbiriyle örtüşmekle birlikte dört tür temel amaç sınıflandırılmasından Özsoy'un (2003, s. 153) kitabında söz edilmektedir.

Estetik amaçlar; öğrencilerin estetiğin dilini anlamaları ve kullanmalarına yardımcı olmak; kendi sanatsal çalışma ortamı, bir tarihi ortam, kendi çevre ve kültür ortamı içerisinde sanat biçimlerinin doğasına ve işlevine yoğunlaşmak.

Algısal amaçlar; sanatı, tasarımı ve görsel çevreyi kavratmak ve sanata ve tasarım biçimlerine duyarlılığı sağlamak için ihtiyaç duyulan belirli algısal yetileri öğrencilere sunmak.

Teknik amaçlar; çeşitli araç, gereç ve sanatla ilgili diğer materyallerin artırılmasını ve kullanımını içine alan zorunlu becerilerin öğretimini, yeteneklerin geliştirilmesini sağlamak.

Bireysel ve toplumsal amaçlar; öğrencinin öğrenme niteliğinin yanı sıra düşünme, algılama, karar verme, problemler aracılığıyla çalışma gibi yeteneklerini geliştirme; çocukların ve gençlerin kişisel olarak dünyayı algılamalarını, buna tepkilerini ve yanıtlarını artırmak ve geliştirmek.

Özel Amaçlar

Temel amaçların bu dört ana sınıflanmasına dayanarak belirlenen aşağıdaki özel amaçlar.

1. gerek çağdaş, gerekse geçmiş kültürlerde görsel sanatlar, tasarım ve geleneksel sanatların katkısının, özelliğinin ve anlamının derinlenmesine anlaşılmasını sağlamak;

2. gerçeğin görsel, uzamsal (derinlikli) ve kavramsal modellerinin yapılına temel oluşturan algısal beceri ve yetenekleri geliştirmek;

3. görsel okur-yazarlığı, görsel imgeleri okumada ve değerlendirmede rahatlık ve yeterlilik sağlamak;

4. çevredeki görsel biçimlerin niteliğini algılama ve bu biçimleri hayali olarak yeniden oluşturma duyarlılığını geliştirmek;

5. görsel biçimlerin uygulamalı ve yaratıcı kullanımı yoluyla kişisel anlatım gücünün ve kişisel gerçeğin keşfini sağlamak;

6. öğrencilere kendilerine ve başkalarına ait sanatsal çalışmalarıyla ilgili düşünceleri, görüşleri ve duyguları kavrama, ifade etme ve paylaşma yeteneği kazandırmak;

7. görsel sanatlar, tasarım ve geleneksel sanatlarda özel ve kişisel bir eğilim oluşturmak;

8. araç ve gereçleri kullanma beceri ve yeteneğini; farklı araç ve gereçlerin kullanımına hakim olmanın, yönetmenin temel kavramlarını anlamayı geliştirmek;

9. nitelikli bir sanatsal çalışmaya ulaşmak için gerekli olan beceri, yetenek ve çabaya bağlı bir ustalık duyarlılığı ve bu duyarlılığa saygıyı ulaştırmak olarak sıralanabilir.

I. 1. 2. Türkiye' de Resim- İş Eğitimi Ana Bilim Dallarına Giriş Koşulları

Türkiye' de özel yetenek sınavının giriş koşulları ve değerlendirme formülü ÖSYM (Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi) tarafından her yıl yeniden belirlenip açıklanmakla birlikte, 2017 yılı kılavuzuna göre;

2017-2018 öğretim yılında ÖSYM tarafından yapılacak merkezî yerleştirme (TÜBİTAK yarışmalarıyla sınavsız geçiş hakkı edinenler dâhil) veya ilgili kurumlarca yapılacak özel yetenek sınavı sonucu yükseköğretim programlarına yerleştirme işlemine alınacak tüm adaylar, o senenin ÖSYS' ye (Öğrenci Seçme Yerleştirme Sınavı) başvuru yapmak zorundadır. Bu sınavın ismi 2018' de TYT (Temel Yeterlilik Testi) olarak değiştirilmiştir.

ÖSYM' ye göre öğrenim durumları aşağıdakilerden herhangi birine uyanlar o sene ÖSYS'ye başvurabilirler.

2016-2017 öğretim yılında ortaöğretim kurumlarının (lise veya dengi okullar, açık öğretim liseleri) son sınıfında okumakta olan öğrenciler.

Ortaöğretim kurumlarının son sınıflarında beklemeli durumda bulunanlar.

Ortaöğretim kurumlarını bitirmiş olanlar.

Ortaöğrenimlerini yurt dışında tamamlayıp durumları yukarıdakilerden birine uyanlar.

Durumları yukarıdaki şartlardan herhangi birine uyan yabancı uyruklu veya hiçbir devletin uyruğunda olmayan adaylar da ÖSYS'ye başvurabilirler, ancak; bu adaylar, ÖSYS yükseköğretim programları tercih süresinin son gününe kadar T.C. uyruğuna geçmedikleri takdirde, ÖSYS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzunda yer alacak yükseköğretim programları kontenjanlarına yerleştirilmezler. Yabancı uyrukluların Türkiye'deki yükseköğretim programlarına yerleştirme işlemleri ÖSYS kapsamı dışında olup bu yerleştirme işlemleri, Yükseköğretim Kurulunun belirlediği usul ve esaslar doğrultusunda ilgili yükseköğretim kurumu tarafından yapılmaktadır.

Doğumla Türk vatandaşı olup da çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenlerden 5203 sayılı Kanun ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu ile Saklı Tutulan Hakların Kullanılmasına İlişkin Belge sahibi olanlar (Pembe/Mavi Kart sahipleri), ÖSYS'ye başvurabilirler. Bu adaylar, ÖSYS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzunda yer alan yükseköğretim programlarına yerleşme hakkı kazanmaları durumunda söz konusu kontenjanlara yerleştirilirler. KKTC uyruklu adaylar ile Bulgaristan'dan göç yoluyla gelmiş Türk soylular da ÖSYS kapsamında yerleştirme işlemlerine alınırlar.

Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavına başvuran adayların 2017 yılı için YGS'ye (Yükseköğretime Geçiş Sınavı) girme zorunluluğu bulunmaktadır. ÖSYM tarafından merkezî yerleştirme yapılan programlar ile özel yetenek sınavı ile öğrenci alan programlara girmek isteyen tüm adayların YGS'ye girmeleri zorunludur. Bu sınavın ismi 2018 yılında TYT (Temel Yeterlilik Testi) olarak değiştirilmiştir.

Özel yetenek sınavına girebilmek için 2017 yılı için YGS puanlarından en az birinden 150 ve üzeri puan almak gerekir. Özel yetenek sınavı ile öğrenci alan programlarda engelli öğrenciler için (bedensel engelli, görme engelli, işitme engelli, otizm spektrum bozukluğu), engelli olduklarını belgelemeleri kaydıyla, YGS puanlarından en az birinin 100 ve üzerinde olması gerekmektedir. Bu puanlar özel yetenek sınavlarına giriş için OSYM' nin belirlediği taban puandır. Bu puanlar özel yetenek sınavı yapan yükseköğretim kurumlarınca artırılabilir. Örneğin Gazi Üniversitesi için 2017- 2018 öğretim yılı bu puan 250, Erzurum Üniversitesi için 180 puan olarak tespit edilmiştir. 2018 yılı TYT puanı için o yıl yapılacak değerlendirmelerle bu puan belirlenecektir.

Özel yetenek sınavına girecek olan öğrenciler online veya şahsen başvurularını yaparlar. Daha önce ilan edilen yerde ve saatte sınav salonunda bulunurlar. Sınavlarda sorulan sorular ve uygulaması üniversiteden üniversiteye değişmekle birlikte genellikle aşağıdaki yöntemle yapılır.

I. 1. 2. 1. Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı Özel Yetenek Sınavı

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı sınavına katılacak adaylar Özel Yetenek Sınavlarına Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı atölyelerinde alınır. Tek oturumda iki basamaklı sınav (desen ve imgesel tasarım) şeklinde yapılır.

Canlı Modelden Desen Çalışması: Sınavın bu bölümünde adaylar canlı bir modelin desenini kendilerine verilen resim kağıdına çizerler. Sınav, dinlenme araları dahil 90 dakika sürecek, her 30 dakikada bir modelin dinlenmesi için 5 dakika ara verilir.

İmgesel Tasarım Çalışması: Adaylar, birinci bölüm çalışmasının sonunda 10 dakika dinlendikten sonra, yine aynı yerde, sınavın İmgesel Tasarım Çalışması Bölümüne alınır. Bu çalışma için de adaylara 90 dakika süre verilir.

I. 1.2.2. Güzel Sanatlar Fakültesi Özel Yetenek Sınavı

Özel Yetenek Sınavı, genel olarak öğrencilerin yaratıcılık düzeylerini ve başvurdukları sanat alanlarına yatkınlıklarını ölçmeyi amaçlar. Özel Yetenek Sınavı, adayların çizim yeteneğini ölçmeyi amaçlayan "Canlı Modelden Çizim Sınavı" ve

öğrencilerin çizim yeteneklerini yaratıcı kullanma derecelerini görmeyi amaçlayan "İmgesel Çizim Sınavı"ndan oluşur.

Özel Yetenek Sınavının Değerlendirilmesi, Resim ve Heykel Bölümleri için adayların sınavı puanı hesaplanırken Canlı Modelden Desen Sınavı'nın %60'ı, İmgesel Desen Sınavı'nın %40'ı alınır, her iki sınavın toplamı Özel Yetenek Sınav Puanı (ÖYSP) olacaktır.

I.1.2.3. Sanat Tasarım Fakültesi Özel Yetenek Sınavı

2017-2018 Eğitim-Öğretim yılı için Sanat ve Tasarım Fakültesinin El Sanatları, Geleneksel Türk Sanatları, Grafik Tasarımı, Görsel Sanatlar, Kuyumculuk ve Mücevher Tasarımı, Moda Tasarımı ve Tekstil Tasarımı Bölümlerine alınacak öğrencilerin Özel Yetenek Sınavı 19 Temmuz 2017 tarihinde, Sanat ve Tasarım Fakültesi Gölbaşı dersliklerinde saat 10:00'da başlanır. Sınavlar, iki oturum olarak yapılır. Sınavın her iki oturumunda da adaylar toplu halde sınava alınırlar.

1-Geleneksel Türk Sanatları Bölümünü tercih eden adayların sınavı "Desen" ve "İmgesel Tasarım" olmak üzere iki oturumdan oluşur. Geleneksel Türk Sanatları Bölümünün Desen sınavında "canlı model" kullanılmaz.

2-Görsel Sanatlar, Grafik Tasarımı ve Tekstil Tasarımı Bölümlerini tercih eden adayların sınavı "Canlı Modelden Desen" ve "İmgesel Tasarım" olan iki oturumdan oluşur.

3-El Sanatları, Kuyumculuk ve Mücevher Tasarımı, Moda Tasarımı Bölümlerini tercih eden adayların sınavı "İmgesel Tasarım" ve "Beceri (mesleki yatkınlık)" olan iki oturumdan oluşur. Sınav süresi 160 dakikadır.

Yukarıda belirtilen bölümler için Özel Yetenek Sınavının değerlendirilmesi, birinci sınav puanının %50'si ile ikinci sınav puanının %50'sinin toplamı Özel Yetenek Sınav Puanı (ÖYSP) olacaktır. 49,5 puan ve aşağısı olanlar değerlendirmeye alınmaz ve sınav puanları hesaplanmaz.

I. 1. 2. 4.Özel Yetenek Sınavının Değerlendirilmesi:

Adayların yaptıkları çalışmalar, 5'er jüri üyesinden oluşan 'Canlı Modelden Desen ve İmgesel Tasarım Çalışması Komisyonları' tarafından birbirinden bağımsız olarak değerlendirilir ve her çalışma için 100 üzerinden puan verilir. Canlı Modelden Desen ve İmgesel Tasarım Çalışması bölümünden, her birinden bir adaya 5 jüri üyesi tarafından verilen puanların ortalaması alınır ve bu ortalama adayın o bölümdeki puanını oluşturur. Canlı Modelden Desen Çalışması puanının %50'si ve İmgesel Tasarım Çalışması puanının %50'sinin, toplamı 49,5 puanın aşağısı olanlar değerlendirmeye alınmaz. Adayın Özel Yetenek Sınav Puanı (ÖSYP) belirlenir.

Yerleştirmeye esas olan puanın hesaplanması için aşağıdaki üç puan belli ağırlıklarla çarpılarak toplamı alınacaktır.

- a) ÖYSP Standart Puanı (ÖYSP-SP)
- b) Ortaöğretim Başarı Puanı
- c) 2017-YGS Puanı (YGS-P) (YGS puanlarının en büyüğü)

Özel Yetenek Sınavı Puanının (ÖYSP) ağırlıklandırmaya girebilmesi için bu puanların standart puanlara çevrilmesi gerekir.

ÖYSP'lerin standart puana çevrilmesi için önce ÖYSP dağılımının ortalaması ve standart sapması hesaplanacak, daha sonra da her aday için aşağıdaki formül kullanılarak ÖYSP Standart Puanı hesaplanacaktır.

$$\text{ÖYSP Standart Puanı (ÖYSP - SP)} = 10 \times \left(\frac{\text{Adayın ÖYSP Puanı} - \text{ÖYSP Dağılımının Ortalaması}}{\text{ÖYSP Puan Dağılımının Standart Sapması}} \right) + 50$$

Bu durumda her adayın bir ÖYSP Standart Puanı (ÖYSP-SP) olacaktır. ÖYSP-SP dağılımının ortalaması 50, standart sapması 10'dur. Yerleştirmeye esas olacak puan (Yerleştirme puanı = YP) aşağıdaki formül kullanılarak hesaplanacaktır.

a) Aday aynı alandan geliyorsa (30.03.2012 tarihi itibarıyla bir mesleğe yönelik program uygulayan ortaöğretim kurumlarından mezun olan veya öğrenim görmekte olan öğrenciler için uygulanacaktır.)

$$YP = (1,17 \times \text{ÖYSP-SP}) + (0,11 \times \text{OBP}) + (0,22 \times \text{YGS-P}) + (0,03 \times \text{OBP})$$

b) Aday diğer alanlardan geliyorsa

$$YP = (1,17 \times \text{ÖYSP-SP}) + (0,11 \times \text{OBP}) + (0,22 \times \text{YGS-P})$$

2016-ÖSYS'de, YGS/LYS puanı veya özel yetenek sınavı sonucu ile bir yükseköğretim programına yerleştirilmiş adayların ortaöğretim başarı puanları ile ilgili katsayıları yarıya düşürülecektir. 2016-ÖSYS'de, sınavsız geçiş hakkı ile ön lisans programlarına yerleştirilen adaylara bu kural uygulanmayacaktır. Adaylar YP puanlarına göre en yüksek puandan başlamak üzere sıraya konacak ve kontenjan sayısı kadar aday sınavı kazanmış olacaktır.

1.1. 3. Türkiye Resim-İş Öğretmenliği Lisans Programı

I. 1.3.1. Resim-İş Eğitimi Lisans Programı Ders İçerikleri

I. Yarıyıl:

Lisans eğitiminin 1. Sınıf 1. Döneminde Perspektif, Temel Tasarım I, Desen I gibi alan dersleri, bunun yanında Eğitim Bilimlerine Giriş meslek bilgisi dersi Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I, Türkçe I: Yazılı Anlatım ve Yabancı Dil I genel kültür dersleri olmak üzere yedi ders mevcuttur.

Perspektif dersinde temel perspektif bilgileri (duruş noktası, ufuk çizgisi, kaçış noktası, ölçü, oran, perspektif çeşitleri vb.) , çizgi ve renk (hava) perspektifi uygulama çalışması olarak verilir.

Temel Tasarım I dersinde elemanlar (çizgi, doku, form, şekil, mekan) ve ilkeler (ritim, hareket, denge, vurgu, kontrast, birlik, bütünlük, çeşitlilik) ,iki boyutlu uygulama çalışmaları, iki ve üç boyutlu sanat eserlerinde bu eleman ve ilkelerin ilişkisi, tasarım eleman ve ilkeleri ile biçim ve içerik ilişkisini dikkate alan özgün çalışmalar yaptırılır.

Desen I dersinde Canlı model ya da nesnelere gözlemine dayalı kompozisyon, oran-orantı, ışık-gölge, hareket, bütünlük, denge gibi eleman ve ilkeleri temel alarak görsel algının geliştirilmesi çalışmaları, çeşitli malzeme ve tekniklerle çizgisel çalışmaları yaptırılır.

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I

Kavramlar, tanımlar, ders yöntemleri ve kaynakların tanımı, Sanayi Devrimi ve Fransız Devrimi, Osmanlı Devleti'nin Dağılışı (XIX. Yüzyıl), Tanzimat ve Islahat Fermanı, I. ve II. Meşrutiyet, Trablusgarp ve Balkan Savaşları, I. Dünya Savaşı, Mondros Ateşkes Antlaşması, Wilson İlkeleri, Paris Konferansı, M. Kemal'in Samsun'a çıkışı ve Anadolu'daki durum, Amasya Genelgesi, Ulusal Kongreler, Mebusan Meclisinin açılışı, TBMM'nin kuruluşu ve iç isyanlar, Teşkilat-ı Esasi Kanunu, düzenli ordunun kuruluşu, I. İnönü, II. İnönü, Kütahya-Eskişehir, Sakarya Meydan Muharebesi ve Büyük Taarruz, Kurtuluş Savaşı sırasındaki antlaşmalar, Lozan Antlaşması, Saltanatın kaldırılması.

Türkçe I: Yazılı Anlatım

Yazı dilinin ve yazılı iletişimin temel özellikleri, yazı dili ile sözlü dilin arasındaki temel farklar. Anlatım: yazılı ve sözlü anlatım; öznel anlatım, nesnel anlatım; paragraf; paragraf türleri (giriş-gelişme-sonuç paragrafları). Metnin tanımı ve metin türleri, metin olma koşulları. Yazılı anlatım, planlı yazma aşamaları, bilgilendirici metinler üzerinde kuramsal bilgiler; örnekler üzerinde çalışmalar ve yazma uygulamaları; bir metnin özetini ve planını çıkarma; yazılı uygulamalardaki dil ve anlatım yanlışlarını düzeltme.

Yabancı Dil I

Bu ders, üniversite öğrencilerinin kendi alanlarında yürüttükleri her türlü akademik faaliyette okuma, konuşma, dinleme ve yazma becerilerini belirli bir etkinlikte kullanabilmelerini sağlayacak biçimde tasarlanmıştır.

Eğitim Bilimine Giriş

Eğitimin temel kavramları, eğitimin diğer bilimlerle ilişkisi ve işlevleri (eğitimin felsefi, sosyal, hukuki, psikolojik, ekonomik, politik temelleri), eğitim biliminin

tarihsel gelişimi, 21.yüzyılda eğitim biliminde yönelimler, eğitim biliminde araştırma yöntemleri, Türk Milli Eğitim Sisteminin yapısı ve özellikleri, eğitim sisteminde öğretmen rolü, öğretmenlik mesleğinin özellikleri, öğretmen yetiştirme alanındaki uygulamalar ve gelişmeler.

II. Yarıyıl

Lisans eğitiminin 1. Sınıf II. Döneminde Sanat Tarihine Giriş, Temel Tasarım II, Desen II gibi alan dersleri, bunun yanında Eğitim Psikolojisi meslek bilgisi dersi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II, Türkçe II: Sözlü Anlatım, Yabancı Dil II genel kültür dersleri olmak üzere yedi ders mevcuttur.

Sanat Tarihine Giriş

Anadolu'da Paleolitik Çağ'dan, Roma devrine kadar süregelen sanat gelişmeleri, geçmiş uygarlıkların sanat eserlerinde toplumsal ve tarihsel değerler, bunları temsil edebilen karakterler, farklı kültürler arasındaki sanat ilişkilerinin değerlendirilmesi.

Temel Tasarım II

Tasarım eleman ve ilkeleri ile renkli ve üç boyutlu çalışmalar, tasarımın görselleştirilebilmesi için farklı teknikler, farklı tekniklerde renk bilgisi ile ilgili uygulama çalışmaları, farklı malzemelerle (kağıt, mukavva, alçı, kil, ahşap, v.b.) üç boyutlu uygulamalar.

Desen II

Canlı model ya da nesnelerin gözlemlerine dayalı desen çalışmalarının yanı sıra imgeleme dayalı desen çalışmaları, üsluplaşma, yorum katma, deforme etme gibi bireysel yaklaşımların geliştirilmesine yönelik uygulamalar.

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II

Siyasi alanda yapılan devrimler, siyasi partiler ve çok partili siyasi hayata geçiş denemeleri, hukuk alanında yapılan devrimler, toplumsal yaşamın düzenlenmesi, ekonomik alanda yapılan yenilikler. 1923-1938 Döneminde Türk dış politikası, Atatürk sonrası Türk dış politikası, Türk Devriminin İlkeleri: (Cumhuriyetçilik, Halkçılık, Laiklik, Devrimcilik, Devletçilik, Milliyetçilik). Bütünleyici ilkeler.

Türkçe II: Sözlü Anlatım

Sözlü dilin ve sözlü iletişimin temel özellikleri. Sözlü anlatım; konuşma becerisinin temel özellikleri. Hazırlıksız ve hazırlıklı konuşma; hazırlıklı konuşmanın aşamaları. Konuşma türleri. Değişik konularda hazırlıksız konuşma yapma, konuşma örnekleri üzerinde çalışmalar ve sözlü anlatım uygulamaları, konuşmalardaki dil ve anlatım yanlışlarını düzeltme.

Yabancı Dil II

Bu ders, üniversite öğrencilerinin kendi alanlarında yürüttükleri her türlü akademik faaliyette okuma, konuşma, dinleme ve yazma becerilerini belirli bir etkinlikte kullanabilmelerini sağlayacak biçimde tasarlanmıştır. Bu derste öğrencilerin “Yabancı Dil I” dersinde kazandıkları bilgi ve becerilerin bir üst seviyeye çıkartılması hedeflenmelidir.

Eğitim Psikolojisi

Eğitim-Psikoloji ilişkisi, eğitim psikolojisinin tanımı ve işlevleri, öğrenme ve gelişim ile ilgili temel kavramlar, gelişim özellikleri (bedensel, bilişsel, duygusal, sosyal ve ahlaki gelişim), öğrenmeyi etkileyen faktörler, öğrenme kuramları, öğrenme kuramlarının öğretim süreçlerine yansımaları, etkili öğrenme, öğrenmeyi etkileyen faktörler (motivasyon, bireysel faktörler, grup dinamiği ve bu faktörlerin sınıf içi öğretim sürecine etkisi).

III. Yarıyıl

Lisans eğitiminin 2. Sınıf I. Döneminde Anasanat Atölye I, Seçmeli Sanat Atölye I, Yazı gibi alan dersleri, bunun yanında Seçmeli ve Öğretim İlke ve Yöntemleri meslek bilgisi dersi, Bilgisayar I, Batı Sanatı Tarihi genel kültür dersleri olmak üzere yedi ders mevcuttur.

Yazı

Çeşitli yazı türleri ile ilgili (dik temel yazı büyük ve küçük harfler, eğik temel yazı büyük ve küçük harfler, dik el yazısı, eğik el yazısı, dik ve eğik dekoratif yazılar, noylant yazı vb.) bilgi ve beceriler, yazı türleri ile blok uygulamaları, gelişen teknoloji içerisinde yazının kullanımı, grafikte yazının yeri ve önemi, kitap kapağı, afiş vb. çalışmalar için yazı uygulamaları, üsluplaşma ve güzel yazı yazma becerisi kazandırmaya dönük çalışmalar.

Bilgisayar I

Bilişim teknolojileri, yazılım ve donanım ile ilgili temel kavramlar, genel olarak işletim sistemleri, kelime işlemci programları, elektronik tablolaştırma programları, veri sunumu, eğitimde İnternet kullanımı, bilişim teknolojilerinin sosyal yapı üzerindeki etkileri ve eğitimdeki yeri, bilişim sistemleri güvenliği ve ilgili etik kavramları.

Batı Sanatı Tarihi

Bizans devri sanatından başlanarak, 19. yüzyıla kadar süregelen (Romanesk, Gotik, Rönesans, Maniyerizm, Barok, Rokoko, Neoklasik, Romantizm, Realizm) sanat akım ve üslupları, her dönem ve sanat akımında yer alan belli başlı sanatçıların resim, heykel ve mimari örnekleri.

Öğretim İlke ve Yöntemleri

Öğretimle ilgili temel kavramlar, öğrenme ve öğretim ilkeleri, öğretimde planlı çalışmanın önemi ve yararları, öğretimin planlanması (ünitelendirilmiş yıllık plan, günlük plan ve etkinlik örnekleri), öğrenme ve öğretim stratejileri, öğretim yöntem ve teknikleri, bunların uygulama ile ilişkisi, öğretim araç ve gereçleri, öğretim hizmetinin niteliğini artırmada öğretmenin görev ve sorumlulukları, öğretmen yeterlikleri.

IV. Yarıyıl

Lisans eğitiminin 2. Sınıf II. Döneminde Anasanat Atölye II, Seçmeli Sanat Atölye II, Çocuğun Sanatsal Gelişimi, Sanat Felsefesi gibi alan dersleri, bunun yanında Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı meslek bilgisi dersi, Bilgisayar II genel kültür dersi olmak üzere altı ders mevcuttur.

Çocuğun Sanatsal Gelişimi

Çocuk resimlerinin, çocuğun eğitimdeki yeri ve önemi, çocuk resimlerinin özellikleri, görsel algılama tipleri ve çocuğun karalama döneminden yetişkinlik dönemine kadar sanatsal gelişim basamakları, özgün çocuk resimlerinden örnekler, “çok alanlı sanat eğitiminde kopya yöntemi” içeriğine uygun proje çalışmaları.

Sanat Felsefesi

Sanat kavramının, sanatçı, sanat eseri, tüketici ve doğa, toplum gibi unsurlarla ilişkisi, sanatın kaynağına ilişkin kuramlar, sanat kuramları (yansıtmacı, anlatımcı, biçimci, işlevsellik), sanat kuramlarında söz sahibi olan düşünürlerin görüşleri.

Bilgisayar II

Bilgisayar destekli eğitim ile ilgili temel kavramlar, öğeleri, kuramsal temelleri, yararları ve sınırlılıkları, uygulama yöntemleri, bilgisayar destekli öğretimde kullanılan yaygın formatlar, ders yazılımlarının değerlendirilmesi ve seçimi, uzaktan eğitim uygulamaları, veri tabanı uygulamaları, bilgisayar ve internetin çocuklar/gençler üzerindeki olumsuz etkileri ve önlenmesi.

Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı

Öğretim Teknolojisi ile ilgili kavramlar, çeşitli öğretim teknolojilerinin özellikleri, öğretim teknolojilerinin öğretim sürecindeki yeri ve kullanımı, okulun ya da sınıfın teknoloji ihtiyaçlarının belirlenmesi, uygun teknoloji planlamasının yapılması ve yürütülmesi, öğretim teknolojileri yoluyla iki ve üç boyutlu materyaller geliştirilmesi öğretim gereçlerinin geliştirilmesi (çalışma yaprakları, etkinlik tasarlama, tepegöz saydamları, slaytlar, görsel medya (VCD, DVD) gereçleri, bilgisayar temelli gereçler), eğitim yazılımlarının incelenmesi, çeşitli nitelikteki öğretim gereçlerinin değerlendirilmesi, İnternet ve uzaktan eğitim, görsel tasarım ilkeleri, öğretim materyallerinin etkinlik durumuna ilişkin araştırmalar, Türkiye’de ve dünyada öğretim teknolojilerinin kullanım durumu.

V. Yarıyıl

Lisans eğitiminin 3. Sınıf I. Döneminde Anasanat Atölye III, Seçmeli Sanat Atölye III, gibi alan dersleri, bunun yanında Sınıf Yönetimi ve Özel Öğretim Yöntemleri I meslek bilgisi dersi, Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Türk Sanat Tarihi genel kültür dersi olmak üzere altı ders mevcuttur.

Bilimsel Araştırma Yöntemleri

Bilim ve temel kavramlar (olgu, bilgi, mutlak, doğru, yanlış, evrensel bilgi v.b.), bilim tarihine ilişkin temel bilgiler, bilimsel araştırmanın yapısı, bilimsel yöntemler ve bu yöntemlere ilişkin farklı görüşler, problem, araştırma modeli, evren ve örneklem, verilerin toplanması ve veri toplama yöntemleri (nicel ve nitel veri toplama teknikleri), verilerin kaydedilmesi, analizi, yorumlanması ve raporlaştırılması.

Türk Sanatı Tarihi

Hun Sanatından başlayarak, Göktürk, Uygur, Karahanlı, Gazneli, Büyük Selçuklu, Anadolu Selçuklu, Beylikler ve Osmanlı dönemine ait sanat üslupları, bu dönemlere ait mimari, heykel ve resim örnekleri.

Sınıf Yönetimi

Sınıf yönetimi ile ilgili temel kavramlar, sınıf içi iletişim ve etkileşim, sınıf yönetiminin tanımı, sınıf yönetimi kavramının sınıfta disiplini sağlamadan farklı yanları ve özellikleri, sınıf ortamını etkileyen sınıf içi ve sınıf dışı etkenler, sınıf yönetimi modelleri, sınıfta kurallar geliştirme ve uygulama, sınıfı fiziksel olarak düzenleme, sınıfta istenmeyen davranışların yönetimi, sınıfta zamanın yönetimi, sınıf organizasyonu, öğrenmeye uygun olumlu bir sınıf ortamı oluşturma (örnekler ve öneriler).

Özel Öğretim Yöntemleri I

Alana özgü temel kavramlar ve bu kavramların alan öğretimiyle ilişkisi, alanının başta Anayasa ve Milli Eğitim Temel Yasası olmak üzere yasal dayanakları, alan öğretiminin genel amaçları, kullanılan yöntem, teknik, araç-gereç ve materyaller. İlgili

Öğretim Programının incelenmesi(amaç, kazanım, tema, ünite, etkinlik, v.b.). Ders, öğretmen ve öğrenci çalışma kitabı örneklerinin incelenmesi ve değerlendirilmesi.

VI. Yarıyıl

Lisans eğitiminin 3. Sınıf II. Döneminde Anasanat Atölye IV, Seçmeli Sanat Atölye IV, Özel Öğretim Yöntemleri II gibi alan dersleri, bunun yanında Ölçme ve Değerlendirme meslek bilgisi dersi, Türk Eğitim Tarihi, Çağdaş Sanat ve Sanat Eleştirisi genel kültür dersi olmak üzere altı ders mevcuttur.

Özel Öğretim Yöntemleri II

Sanat eğitiminde aktif ve işbirlikli öğrenme yaklaşımlarıyla, çoklu zeka kuramı ve oluşturmacı yaklaşımlar. Görsel sanatlar eğitiminde çok kültürlü ve kültürler arası bilgilenmeleri sağlayarak konuların ÇASEY'ne göre ders planlarına dönüştürülmesi. Ünite ve günlük plan hazırlama. Ölçme ve değerlendirme yöntemleri. Okul öncesi, ilköğretim ve orta öğretim görsel sanatlar derslerinde eğitim ve değerlendirme durumları. Sınıf yönetimi ve öğretmenlik uygulamasına ilişkin temel bilgiler.

Sanat Eleştirisi

Sanat eleştirisi kuramları, sanat eleştirisinin görsel sanatlar eğitimindeki yeri ve önemi, araştırmacı sanat eleştirisi yöntemi, eleştiri evreleri ve eleştiride sorgulama stratejileri, örnek sanat eserleri (reproduksiyon) üzerinden sanat eleştirisi uygulamaları.

Çağdaş Sanat

19. yüzyıldan başlayarak günümüze kadar süregelen Empresyonizm, Ekspresyonizm, Pont Aven, Nabiler, Modern Stil, Fovizm, Kübizm, Orfizm, Rayonizm, Sektion D'or, Vortisizm, Süprematizm, Neoplastizm, Soyut Sanat, Dadacılık, Sürrealizm, Kavramsalılık vb. sanat akımları, bu akımlar içinde yer alan belli başlı sanatçıların eserlerinin değerlendirilmesi.

Türk Eğitim Tarihi

Türk eğitim tarihinin, eğitim olgusu açısından önemi. Cumhuriyetten önceki eğitim durumu ve öğretmen yetiştiren kurumlar. Türk Eğitim Devrimi 1: Devrimin tarihsel arka planı, felsefî, düşünsel ve politik temelleri. Türk Eğitim Devrimi 2: Tevhid-i Tedrisat Kanunu: tarihsel temelleri, kapsamı, uygulanışı ve önemi; Türk eğitim sisteminde laikleşme. Türk Eğitim Devrimi 3: Karma eğitim ve kızların eğitimi, Yazı Devrimi, millet mektepleri, halk evleri. Türkiye Cumhuriyeti eğitim sisteminin dayandığı temel ilkeler. Köy Enstitüleri, Eğitim Enstitüleri ve Yüksek Öğretmen Okulları. Üniversiteler ve öğretmen yetiştirme. Yakın dönem Türk eğitim alanındaki gelişmeler.

Ölçme ve Değerlendirme

Eğitimde ölçme ve değerlendirmenin yeri ve önemi, ölçme ve değerlendirme ile ilgili temel kavramlar, ölçme araçlarında bulunması istenen nitelikler (güvenirlilik, geçerlik, kullanılabilirlik), eğitimde kullanılan ölçme araçları ve özellikleri, geleneksel yaklaşımlara dayalı olan araçlar (yazılı sınavlar, kısa yanıtli sınavlar, doğru-yanlış tipi testler, çoktan seçmeli testler, eşleştirmeli testler, sözlü yoklamalar, ödevler), öğrenciyi çok yönlü tanımaya dönük araçlar (gözlem, görüşme, performans değerlendirme, öğrenci ürün dosyası, araştırma kağıtları, araştırma projeleri, akran değerlendirme, özdeğerlendirme, tutum ölçekleri), ölçme sonuçları üzerinde yapılan temel istatistiksel işlemler, öğrenme çıktıları değerlendirme, not verme, alanı ile ilgili ölçme aracı geliştirme.

VII. Yarıyıl

Lisans eğitiminin 4. Sınıf I. Döneminde Anasanat Atölye V, Seçmeli Sanat Atölye V, Müze Eğitimi ve Uygulamaları gibi alan dersleri, bunun yanında Özel Eğitim, Rehberlik ve Okul Deneyimi meslek bilgisi dersi olmak üzere altı ders mevcuttur.

Müze Eğitimi ve Uygulamaları

Müzeciliğin tarihi, çeşitleri, amaçları, gerekliliği, müze ve eğitim, eğitim amaçlı müze ziyareti, ilköğretim/ortaöğretim öğrencileri için müze rehberi hazırlama ve

uygulama, müze ziyareti için ön hazırlık, plan ve kurallar, müzenin tanımı, sergileme, müzedeki eserlerin tarihsel, estetik ve eleştirel incelenmesi, müzedeki eser ve kalıntılardan yararlanarak yapılan uygulama çalışmaları.

Özel Eğitim

Özel eğitimin tanımı, özel eğitimle ilgili temel ilkeler, engelliliği oluşturan nedenler, erken tanı ve tedavinin önemi, engele bakışla ilgili tarihsel yaklaşım, zihinsel engelli, işitme engelli, görme engelli, bedensel engelli, dil ve iletişim bozukluğu olan, süregelen hastalığı olan, özel öğrenme güçlüğü gösteren, dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu olan, otistik ve üstün yetenekli çocukların özellikleri ve eğitimleri, farklı gelişen çocukların oyun yoluyla eğitimi, özel eğitime muhtaç çocukların ailelerinde gözlenen tepkiler, ülkemizde özel eğitimin durumu, bu amaçla kurulmuş kurum ve kuruluşlar.

Rehberlik

Temel kavramlar, öğrenci kişilik hizmetleri, psikolojik danışma ve rehberliğin bu hizmetler içerisindeki yeri, rehberliğin ilkeleri, gelişimi, psikolojik danışma ve rehberliğin çeşitleri, servisler (hizmetler), teknikler, örgüt ve personel, alandaki yeni gelişmeler, öğrenciyi tanıma teknikleri, rehber-öğretmen işbirliği, öğretmenin yapacağı rehberlik görevleri.

Okul Deneyimi

Öğretmenin ve bir öğrencinin okuldaki bir gününü gözlemleme, öğretmenin bir dersi işlerken dersi nasıl düzenlediğini, dersi hangi aşamalara böldüğünü, öğretim yöntem ve tekniklerini nasıl uyguladığını, derste ne tür etkinliklerden yararlandığını, dersin yönetimi için ve sınıfın kontrolü için öğretmenin neler yaptığını, öğretmenin dersi nasıl bitirdiğini ve öğrenci çalışmalarını nasıl değerlendirdiğini gözlemleme, okulun örgüt yapısını, okul müdürünün görevini nasıl yaptığını ve okulun içinde yer aldığı toplumla ilişkilerini inceleme, okul deneyimi çalışmalarını yansıtan portfolyo hazırlama.

VIII. Yarıyıl

Lisans eğitiminin 4. Sınıf II. Döneminde Anasanat Atölye VI, Seçmeli Sanat Atölye VI gibi alan dersleri, bunun yanında Öğretmenlik Uygulaması, Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi meslek bilgisi dersi, Topluma Hizmet Uygulamaları genel kültür dersi olmak üzere beş ders mevcuttur.

Topluma Hizmet Uygulamaları

Topluma hizmet uygulamalarının önemi, toplumun güncel sorunlarını belirleme ve çözüm üretmeye yönelik projeler hazırlama, panel, konferans, kongre, sempozyum gibi bilimsel etkinliklere izleyici, konuşmacı yada düzenleyici olarak katılma, sosyal sorumluluk çerçevesinde çeşitli projelerde gönüllü olarak yer alma, topluma hizmet çalışmalarının okullarda uygulanmasına yönelik temel bilgi ve becerilerin kazanılması.

Öğretmenlik Uygulaması

Her hafta bir günlük plan hazırlama, hazırlanan planı uygulama, uygulamanın okuldaki öğretmen, öğretim elemanı ve uygulama öğrencisi tarafından değerlendirilmesi, değerlendirmeler doğrultusunda düzeltmelerin yapılması ve tekrar uygulama yapılması, portfolyo hazırlama.

Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi

Türk eğitim sisteminin amaçları ve temel ilkeleri, eğitimle ilgili yasal düzenlemeler, Türk eğitim sisteminin yapısı, yönetim kuramları ve süreçleri, okul örgütü ve yönetimi, okul yönetiminde personel, öğrenci, öğretim ve işletmecilikle ilgili işler, okula toplumsal katılım.

Anasanat Atölyeleri:

Aşağıda adları yazılı 9 (Dokuz) adet anasanat atölye dersleri Resim-İş Eğitimi Bölümlerinin öğretim elemanı ve fiziki ortamı ile kapasiteleri dikkate alınarak seçmeli ders olarak düzenlenir. Anasanat Atölye dersleri altı yarıyıl süresince verilir. Eleman ve atölye olanakları sınırlı bölümler bu dersleri mevcut durumlarına göre düzenler. Ancak geleceğe dönük olarak Anasanat Atölye derslerinin çeşitlendirilmesine,

eleman, atölye sayısı ve olanaklarının artırılmasına önem verilmesi beklenmektedir. Bu derslerin içerikleri ve uygulanış biçimleri aşağıda verilmektedir.

Resmi anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere, seçmeli sanat atölye derslerinin en az bir yarıyılık kısmında üç boyutlu (heykel ya da seramik) derslerinden biri zorunlu olarak seçtirilir. Diğer seçmeli sanat atölye derslerinde öğrenci bölüm olanaklarına göre istediği atölye derslerini seçebilir.

Grafik Tasarımını anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere, seçmeli sanat atölye derslerinin en az bir yarıyılık kısmında resim atölye dersi zorunlu olarak seçtirilir. Diğer yarıyılta ise bölümlerin eleman ve atölye olanakları çerçevesinde üç boyutlu alanlardan birisi seçtirilir. Bunun mümkün olmaması halinde her bölümün kendi olanaklarına göre seçim yaptırılır.

Heykeli anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere, seçmeli sanat atölye derslerinin en az bir yarıyılık kısmında resim atölye dersi zorunlu olarak seçtirilir. Diğer seçmeli sanat atölye derslerinde öğrenci bölüm olanaklarına göre istediği atölye derslerini seçebilir.

Tekstil Tasarımını anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere seçmeli sanat atölye derslerinin en az bir yarıyılık kısmında resim dersi zorunlu olarak seçtirilir. Diğer seçmeli sanat atölye derslerinde öğrenci bölüm olanaklarına göre istediği atölye derslerini seçebilir.

Seramiği anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere, seçmeli sanat atölye derslerinin en az bir yarıyılık kısmında Resim atölye dersi zorunlu olarak seçtirilir. Diğer seçmeli sanat atölye derslerinde öğrenci, bölüm olanaklarına göre istediği atölye derslerini seçebilir.

Geleneksel Türk Sanatlarını anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere, seçmeli sanat atölye derslerinin en az bir yarıyılık kısmında resim atölye dersi zorunlu olarak seçtirilir. Diğer seçmeli sanat atölye derslerinde öğrenci, bölüm olanaklarına göre istediği atölye derslerini seçebilir.

Özgünbaskıyı anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere, seçmeli sanat atölye derslerinin en az bir yarıyılık kısmında resim atölye dersi zorunlu olarak

seçtirilir. Diğer seçmeli sanat atölye derslerinde öğrenci bölüm olanaklarına göre istediği atölye derslerini seçer.

Endüstriyel Tasarım'ı anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere, seçmeli sanat atölye derslerinin iki yarıyılık kısmında resim atölye dersi zorunlu olarak seçtirilir. Diğer seçmeli sanat atölye derslerinde öğrenci bölüm olanaklarına göre istediği atölye derslerini seçebilir.

Fotoğrafı anasanat atölye dersi olarak seçen öğrencilere seçmeli sanat atölye derslerinin en az bir yarıyılık kısmında resim atölye dersi zorunlu olarak seçtirilir. Diğer seçmeli sanat atölye derslerinde öğrenci bölüm olanaklarına göre istediği atölye derslerini seçebilir.

I. 1. 4. Türkiye’de Resim-İş Eğitimi Mezunlarının İstihdam Olanakları

Lisans dereceli Resim-İş Eğitim Anabilim Dalı’ndan mezun olan öğrenciler Milli Eğitim Bakanlığına bağlı veya özel okullarda öğretmen olarak çalışabilmektedirler. Akademik çalışma yapmak isteyen öğrenciler yüksek lisans ve doktora yapma imkânına da sahiptir. Bu öğrenciler çeşitli üniversitelerde akademik personel olarak; kamu kuruluşlarında, özel sektörde iletişim uzmanı, reklamcı ve tasarımcı olarak çalışabilmektedirler. Ayrıca devlet okullarına öğretmen olarak atanmak isteyen öğretmen adayları KPSS (Kamu Personeli Seçme Sınavı)’ye girmektedirler. KPSS kamu kurumlarında görev alacak personeli belirlemek amacıyla yapılan bir sınavdır.

I. 2. Kazakistan’da Lisans Düzeyinde Görsel Sanatlar Eğitimi

I. 2. 1. Kazakistan’da Görsel Sanatlar Eğitiminin Tarihçesi

I. 2. 1.1. Başlangıç ve Oluşumunda Etkili Olan Sanatçılar

Kazakistan’da sanatın doğuşu, eğitim ve coğrafi keşiflerin keşfedilmesi için ülkemize gelenler ile ilerici bir toplum grubunun devrimci zihniyetiyle son yüzyıllarda Rusya ile ortak tarihimizdeki gelişmeler sanatın gelişmesi için bize önemli katkılar sağlamıştır. O dönemde Orta Asya, Rus seyahatçilerin gözlem yapmaya dikkat

ettikleri bir bölge haline geldi. XIX. yüzyılın sonu ve XX. yüzyılın başlarında Kazakistan'ın tam olarak keşfedilmeyen bölgelerindeki doğal, tarihi ve kültürel güzelliklerini incelemek için Rus hükümetinin çok sayıda bilim insanı ve sanatçıları Kazakistan'a gelerek çeşitli çalışmalar yaptılar.

Kazak bozkırlarına ilk gelenlerden biri de Vasili İvanoviç Şternberg (1801-1845) dir. O, Rus Akademik Okulu'nda Karl Brulov'un öğrencisiydi. Şternberg, Balmugaşet Sultan'da bir süre konuk olduğu zaman Kazak bozkırı'nın doğası, çadırları, çadırlardaki eşyaları ve ulusal kıyafetlerin renkleri sanatçıyı cezbetmişti. Bu durum karşısında kayıtsız kalamadı, duygu ve düşüncelerini sefer raporlarına yansıttı.

Ünlü bir Ukraynalı şair olan Sanat Akademisi mezunu T.G. Şevçenko (1814-1861) ise Kazakistan'da 10 yıldır yaşamaktaydı. O dönemde şiir yazmak ve resim çizmek yasak olmasına rağmen Şevçenko, Mangıstau bölgesindeki kazakların o dönemde hayatlarını nasıl sürdürdüklerini anlatan eserler bıraktı. Şevçenko'nun yakın arkadaşı Mangıstau bölgesinde devrimci eylemlerinden dolayı görevden alınan Polonyalı ressam Bronislav Zaleski, XIX. yüzyılın sonunda Paris'te büyük başarıya imza atan "Kazak Bozkırları'nın Hayatı" isimli sergisini sundu. Sergideki gravür çalışmalarının birçoğu yakın arkadaşı Şevçenko'nun eserleriydi (Hinkulov, 1966).

Rostov'daki "Halk Özgürlüğü" örgütünün üyesi olan Pavel Lobanovsky, 1885'te Öskemen'den Semey'ye taşındı ve kendi kendinin öğretmeni oldu. O, avukat arkadaşı Leontiev ile birlikte, halk kütüphaneleri ve yerel tarih müzelerinin açılmasına büyük katkılar sağladı. Lobanovsky sıklıkla bu kütüphaneleri ziyaret eder ve tıpkı onun gibi kütüphane ziyaretinde bulunan şair Abai Kunanbayev'in portresini yapardı (Muhin, 2001). Ayrıca, Kazak ressam Şokan Ualihanov'un sanatsal yaratıcılığı özel bir önem taşıyordu. Aynı zamanda subaylık yapan ve bilim adamı olan Şokan Ualihanov, çok farklı bir sanatsal yeteneğe sahipti. Ressamın naif resimleri, insan hayatını ve yaşadığı zamanı net bir şekilde yansıtmaktadır.

Bahsedilen sanatçıların Kazakistan görsel sanatlarının oluşumuna ve geliştirilmesine katkısı oldukça çoktur. Bu sanatçılar sayesinde Kazakistan, kültürel olarak tanınmaya başlandı. Onların sanatta kullandığı zarif motif ve teknikler, yeni sanatçılar için yol gösterici oldu.

Kendi isteğiyle veya çeşitli seferlerde yer alarak Kazakistan'a gelen birkaç yabancı sanatçı vardı. Kazak sanat eğitim tarihinin gelişiminde Nikolai Gavriloviç Hludov özel bir yere sahiptir.

Nikolai Gavriloviç Hludov

Nikolay Gavrilovich Hludov, 1850'de Orlovsky eyaletinde babası asker olan bir ailede doğdu. Hludov, Odessa'daki Sanat ve İşleme Okulu'ndan mezun olduktan sonra, St. Petersburg'daki Gogolinsky stüdyosunda eğitimini devam ettirdi.

Verilere göre, sanatçı 1879 yılının yazında Verny'ye geldi. Aynı yılın 6 Temmuz günü, Türkistan Genel Valiliği emriyle çizim ustası olarak atandı. Mart 1884'te ise Zhetysu bölge yönetimi valiliğine memur olarak atandı. 1886'da arkadaş tavsiyesiyle G. Hludov, jeolog V. Ignatiev ile botanikçi N. Krasnov'un seferine fotoğrafçı ve sanatçı olarak katıldı. Bu seferin amacı ünlü Han Tengri Dağını incelemektir. Keşif sırasında yaptığı incelemeler ve gözlemleri sonucunda sanatçı "Han Tengri Dağının tepesi" isimli suluboya çalışmaları albümünü ve "Buz" isimli yağlıboya tekniğinde çalıştığı albümünü bitirdi (Çebatov, 1956, s. 10).

28 Mayıs 1887'de, Verny'i depreminin nedenlerinin araştırılması için profesör V. Mushketov'un düzenlediği sefere katılmak sanatçı için oldukça verimli oldu. Sanatçı sadece keşif gezisine yardım etmekle kalmadı, aynı zamanda yerel halkın hayatını tanımak için iyi bir fırsat buldu (Bolkoev, 1939, s. 87).

Hludov, 1879-1910 yılları arasında Zhetysu eyaletinde memur olarak görev yaptı. Yirminci yüzyılın başında Zhetysu'daki ilköğretim okullarının sayısı çoğaldığından, öğretmenlere ihtiyaç önemli ölçüde artmıştı. Bu nedenle 1913'te Verny Kızlar Okulu açıldı. Bu okulda N. G Hludov görsel sanatlar ve çizim öğretmenliği yaptı ama çok çalışmadan 1918 yılında okul kapandı. İşinin halka yararlı olabileceğini düşünen çalışkan adam Hludov, 1920'lerde Verny'de sanat stüdyosu kurdu. Burada gençler ilk kez sanata kavuştu. Ünlü ressamlardan S.Chuikov, A. Kasteyev, A. Bortnikov ve diğerleri Hludov'un stüdyosunda eğitim aldı.

Sanatçı eserlerinde sadece Kazak halkının hayatını, geçim kaynaklarını ve zenginliklerini anlatmakla kalmadı, aynı zamanda halkın ruhani yaşamını da inceledi.

Hayatının sonuna kadar Kazak topraklarında yaşayan ve hayatını Kazak sanatının gelişimine adanmış olan sanatçıya "Kazakistan'ın ulusal sanatçısı" da diyebiliriz.

Abylkhan Kasteyev

Kazakistan sanat tarihini başlatan Hludov'un ismiyle bağlantılı olan ve 20. yüzyılda ilk Kazak sanatçı Abylkhan Kasteyev'in hayatı ve eserlerinden de mutlaka söz etmek gerekmektedir.

Kasteyev'in yaratıcı faaliyetleri, Kazakistan'daki Sovyet iktidarının başladığı zamanlarda memleketinde tarihsel gelişimler sağladı. Kazak halkının yaşamındaki büyük zorlukları gördü. Onun hayatı ve eserleri bu değişikliklerle yakından ilişkiliydi. Kasteyev sanatçı olarak halkıyla büyüdü ve eserlerinde gerçeği yansıtmaya yeteneği bu sayede oldukça gelişti. Sanatçı, 1904 yılında Zharkent kasabasının yakınlarındaki Çecin köyünde doğdu. Sekiz yaşında yetim kalan Abylkhan, zengin ailelere çobanlık yaptı. Çobanlık yaparken ahşaplarla, taşlarla ilgilenip doğadaki herşeyin resmini çizmeye başladı. O zamanlarda, Sovyet hükümeti ülkede yaptığı yenilikleri her yerde aynı anda uygulamıyordu. O yüzden Kasteyev, 20. yüzyılın başında hala çobanlık yapıyordu. Bir süre sonra Çecin köyünde okul açıldıysa bile Abylkhan, kendinden küçük çocuklar ile okula gitmekten utandı. Okul dışında bu öğrencilerin yardımıyla kendisi bir şeyler öğrenmeye çalıştı.

1929 yılı Abylkhan Kasteyev, Rus ressam Nicolai Gavrilovich Hludov'un stüdyosunda iki yıl eğitim aldı. 1934'te Kazak şair Abay Kunanbayev'in portresini çizdi ve Abay'ın eserlerinin illüstrasyonunu yapmak için yayınlanan yarışmada Kasteyev'in çalışmaları derece aldı. Kısa süre sonra, Kazakistan Ulusal Eğitim Komitesi onu eğitim için Moskova'ya gönderdi. Kasteyev Moskova'da farklı teknikler öğrenir. İlk tablolarına eski kazak köy yaşantılarını yansıttı. Sanatçı coşkusunu, enerjisini ve yeteneklerini, Sovyet gerçeğinin halk üstündeki etkilerini göstermek ve halkın yaptığı işleri yansıtmak için kullandı. 1942'de savaş sırasında Almatı'da ilk defa Kasteyev'in eserlerine yer verilen bir sergi açıldı. Ülkede yaşayanların yaşamı için tehlikeli olan bir zamanda sergilenen bu eserler, sanatçının vatansever duygularının net bir yansımasıdır.

I. 2. 1. 2. Başlangıç ve Oluşumunda Etkili Olan Okullar

Ural Tansykbayev Almatı Dekoratif ve Uygulamalı Sanat Okulu

1936 yılında Moskova'da, Kazakistan'ın edebiyat ve sanatının durumunun görüşülmesi için bir toplantı düzenlendi. Bu toplantıya sanatın önde gelen isimleri büyük ilgi gösterdi. Toplantı, edebiyat ve tiyatro sanatının büyük başarısının yanı sıra, resim ve grafik tasarımlarının hem niceliksel hem de niteliksel olarak geride kaldığını gösterdi. Heykel çalışmalarının da hiç sergilenmediği görüldü. Güzel sanatlar ve sanat okulunun olması gerektiği kanısına varıldı (Hlopova, 1997, s. 9).

Kazakistan'da 1935 yılına kadar sanat müzelerinin eksikliği, insanların Rus ve dünya sanatını tanımalarını zorlaştırdı. 1935 yılı içerisinde resim galerisi, Kazakistan'ın Yerel Tarih Merkezi Müzesi'nin bir dalı olarak açıldı.

Başlangıçta V. Vereşagin, N. Hludov, A. Kasteev ve birkaç sanatçının resimleri sadece bir salonda sunuluyordu. O dönemin en önemli olaylarından biri olan 1926'da Amerika'da Ural Tansykbayev'in kişisel sergisi büyük bir başarıydı. 1920-30 yıllarında SSCB (Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği) halk sanatçısı Tansykbayev Kazakistan'da yaşamış ve çalışmıştı.

Kazakistan devlet tiyatroları ve yayınevleri profesyonel sanatçılar olmadan çalışamazdı. Bu yüzden güzel sanatların yaygınlaşması uzun zaman aldı. Sanatçıların sayısı oldukça azdı ve ortak sanatsal çıkarları paylaşamadığından, yaratıcı bir birliğe ihtiyaç vardı. Bu yüzden 1935'te SSCB Sanatçılar Birliği'nin Kazak bölümü kuruldu.

Kazak sanatçılarının tabloları başlangıçta sıradandı ancak sanatçıların öğrenme arzuları sonsuzdu. Bu sayede mesleki kültür ve resim tekniklerinin eksikliğini gidererek kendilerini geliştiriyorlardı. Bir sanat okulunun açılması gerekiyordu. Başlangıçta Sanatçılar Birliği, sanat okulu için küçük bir stüdyo sağladı. Stüdyo sadece gençlerle ilgilenmekle kalmadı aynı zamanda sanatçılar ve sanatseverler de katıldı.

Devlet anlayışının ve desteğinin uygulanması ile 4 Eylül 1938'de Alma-Ata Sanat Koleji'nin kurulması hakkında Kazakistan SSCB Halk Komitesi Konseyi Kararları imzalandı. Böylece okul açıldı ve eğitim süresi beş yıl oldu. Uzun yıllar

boyunca tek sanat okulu oldu ve okulda sadece "sanat eğitimi" bölümü vardı (Hlopova, 1997, s. 9).

1941-1945 yıllarında savaş halka birçok sıkıntı getirmişti. Okulun yapısı değiştirildi. Müzik Okulu ile uzun süre tek sanat okulu olan bu okul birleştirilerek "Gogol Tiyatrosu ve Sanat Okulu" adını aldı. Okulun temel amacı görsel sanatlar alanında okullara öğretmen yetiştirmektir. Savaşın etkisiyle her yıl öğrenci sayısı azalıyordu. Akademik yılın başında okuldaki öğrencilerin yıl sonuna kadar yarısı bile kalmıyordu.

Sanatçılar Birliğinin binasında öğrenci sergileri organize edilirdi. 1944/45 yılından itibaren öğrencilere Repin bursu veriliyordu. Böylece, Sanatçılar Birliği sanat okulu öğrencilerini destekliyordu.

1991'de bağımsızlığını ilan eden Kazakistan, kurumlarının Rus isimleriyle anılmasını istemiyordu ve bu yüzden ülkesine hizmet etmiş, Amerika'da kişisel sergisiyle büyük bir başarı gösteren Ural Tansykbayev'in adının verilmesini uygun gördü. 1992'den itibaren SSCB Halk Sanatçısı Ural Tansykbayev'in adını aldı ve okul şu anda 10 meslekte eğitim ve öğretim vermektedir.

Jurgenov Kazak Milli Sanat Akademisi

Jurgenov Kazak Milli Sanat Akademisi çok programlı uzmanlaşmış bir eğitim kurumudur. Akademi mezunları ulusal kültür ve dünya sanat alanında bir temel oluşturan, yaratıcı aydınlar olarak bilinirler.

Onun tarihi 1955'te Kurmangazy Sanat Enstitüsünde (günümüzde Konservatuar) tiyatro fakültesinin açıldığından başlar. Buna dayanarak, 1977'de Almatı Devlet Tiyatro ve Sanat Enstitüsü açıldı. Almatı Devlet Tiyatro ve Sanat Enstitüsü'nün kurucuları ve ilk öğretmenleri: G. Janısbayeva, A. Tokpanov, R. Kanybayeva, G. Rudkovskaya, T. Naurızbaeva, D. Turankulova, A. Kulbaeva, M. Omarbaeva, E. Segizbaev, D. Süleyev, J. Kapesov, D. Aryngazieva, G. Zhumagalıyeva ve birçok ulusal bilim, kültür ve sanat adamları enstitünün kurulmasında rol oynadılar (Muhamedioğlu, 2011, s. 11).

Almatı Devlet Tiyatro ve Sanat Enstitüsü, 1979 yılında ilk öğrencilerini kabul ederek Güzel Sanatlar Fakültesini açmasıyla akademik tarihlerinde önemli bir döneme başlamış oldular. Fakültenin başkanlığına ilk olarak halk sanatçısı B. Teljanov seçildi. Enstitü kadrosunda o zamanda öğretmenlik yapan tüm görsel sanat ürünlerinin temsilcileri ve eğitimciler vardı. Resim ve anasanat konularında E. Sergebayev, B. Ömirbekov, D. Süleyev; metal işleme ve diğer sanatsal işlemler konularında Y. Belov; sanatsal tekstil konusunda K. Tımbekov, iç mimarlık konusunda K. Ospanov, M. Jakıpalıyev; grafik tasarımı konusunda K. Abdikarimov; teknik çizim konusunda G. Klimuk ders verdi (Muhamedioğlu, 2011, s. 34).

28 Ocak 1989’ da Kazak Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu, Almatı Devlet Tiyatro ve Sanat Enstitüsü’ne kültür ve sanatın gelişimine büyük katkıda bulunan Kazakistan Halk Eğitim Komitesi üyesi Temirbek Zhurgenov'un ismini verdi.

14 Şubat 2000 tarihinde, Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti'nin 236 sayılı kararına göre Temirbek Zhurgenov Devlet Tiyatro ve Sanat Enstitüsü'nün fakültelerinin sayıları artıp fakülte daha da gelişerek Jurgenov Kazak Devlet Sanat Akademisi'ne dönüştürüldü. 5 Temmuz 2001 yılında “Devlet yüksek öğretim kurumlarına özel statü verilmesi” konusunda Kazakistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı'nın kararnamesine göre, akademi “Jurgenov Kazak Ulusal Sanat Akademisi” statüsünü kazanmıştır.

Akademide 7 fakülte bulunmaktadır:

1. Tiyatro Sanatları
2. Sinema ve Televizyon
3. Koreografi
4. Resim ve heykel
5. Dekoratif sanat ve tasarım
6. Sanat eleştirisi
7. Müzik sanatı.

Jurgenov Kazak Ulusal Sanat Akademisi hümanistik değerlerin güçlendirilmesine, ulusal kültürün ve ruhun geliştirilmesine katkıda bulunan yaratıcı bir yüksek öğretim kurumudur. Akademide araştırma, metodolojik ve pedagojik çalışmalar aktif olarak yapılmaktadır. Akademinin temel amacı, akademideki öğretmenlerin eğitim tecrübelerinden öğrencilerin en yüksek düzeyde yararlanmalarını sağlamaktır. Akademi mezunları ulusal kültür ve dünya sanat alanında bir temel oluşturan, yaratıcı aydınlar merkezi olarak bilinirler.

Ural Tansykbaev Almatı Dekoratif ve Uygulamalı Sanat Okulu ve Jurgenov Kazak Sanat Akademileri gibi aynı zamanlarda sanat için eğitim veren fakülteler mevcuttu. 1966 yılında Buketov Karagandı Pedagojik Üniversitesi resim ve çizim bölümüne ilk öğrencilerini kabul etmişti. Ötemisoğlu Batıs Kazakistan Devlet Üniversitesi'nde desen ve anasanat bölümü 1977'de açıldı. Şokan Ualihanov Kokşetau Devlet Üniversitesi Sanat Fakültesi 1985 yılında eğitime başlamıştı. Sanat eğitimi ülkenin çoğu yerinde aktif olarak devam etmekteydi.

Abay Kazak Milli Pedagojik Üniversitesi

Üniversitenin kurulmasına ve geliştirilmesine yardım eden, halkın ruhani yaşamına katkıda bulunan bilim adamları: S. Asfendiyarov, A. Baytursynov, S.Seifullin, O. Jandosov, H. Dosmukhamedov, B. Almanov'dur.

Kazak tarihinde, ilk yüksek öğretim kurumu 1928'de bir üniversite olarak açılan, daha sonra Kazak Pedagojik Enstitüsü (1930) olmuş, ondan sonra cumhuriyetimizin bağımsızlık aldığı sürede Almatı Devlet Üniversitesi (1992) olarak yeniden kurulmuştur. 1935 yılında büyük şair Abay'ın adını almıştır. Kazak Pedagojik Enstitüsü eski Verny kızlar okulunun tek katlı binasında bulunmaktadır. Aday öğrenciler için 5 aylık kurslar, Pedagojik Yüksek Okulu ve fakülteler açıldı.

Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü

1963 yılında Cumhuriyetin orta dereceli okulları ile öğretmen okullarına görsel sanatlar dersi verecek öğretmenlere olan talebin artması nedeniyle, Abay Enstitüsü Fizik ve Matematik Fakültesi binasında Güzel Sanatlar Fakültesi açıldı.

1969'da Güzel Sanatlar Fakültesi ayrı bir fakülte olarak kuruldu ve ilk öğrencilerini "Görsel Sanatlar, Çizim ve Sanat İşleri" bölümüne kabul etti. Aynı zamanda fakülteyi matematik bölümünün doçenti Ş. G. Omaşev yönetiyordu.

Fakültede profesör L. G. Medvedev'in dekanlık yaptığı dönemde bir takım değişiklikler yapılmıştır: "Güzel Sanatlar ve Dekoratif Uygulamalı Sanatlar", "Güzel Sanatlar ve Çizim" bölümleri için eğitimsel metodlar geliştirilmiştir. Bu meslekte okuyan öğrencilere yüksek nitelikli eğitim vermek üzerine çalışmalar yapılmaktadır (Talanova, 2003, s. 232).

1992'de fakülte yeni bir gelişim evresine girdi. Eğitim reformunun ana yönü, pedagojik üniversitenin gelişerek değişmesiydi. Fakülte çok seviyeli bir eğitim sistemine (Lisans ve Yüksek Lisans) geçmekteydi. Fakültenin yeni eğitim içeriğine geçişi Güzel Sanatlar ve Uygulamalı Sanatlar Fakültesi'nin değişmesine neden oldu. Bu aşamada güzel sanatlar ve çizim, grafik, heykel, dekoratif sanat ve tasarım alanında uzmanlaşma uygulanacaktı. Bu değişikliklere uygun olarak, uzmanlaşmış atölye ve ekipman sayısının artırılmasına izin verildi (Talanova, 2003, s. 233).

1997'de "Güzel Sanatlar" uzmanlık alanında yüksek lisansa ilk kez öğrencilerin kabulü gerçekleştirildi. 1997 yılında tüm dünya üniversitelerinin seviyelerine uygun olarak kredili sisteme geçilmiştir.

2015 yılında Abay Kazak Milli Pedagojik Üniversitesi'nde Güzel Sanatlar Fakültesi'nin adı Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü olarak değiştirildi. Bu Enstitü'de eğitim verilen Anabilim dalları:

1. Güzel Sanatlar ve Dekoratif El Sanatları Teorisi ve Metodolojisi Anabilim Dalı
2. Yaratıcılık Uzman Anabilim Dalı
3. Müzik Eğitimi ve Koreografi Anabilim Dalı
4. Fiziksel Kültür, Spor Teorisi ve Metodolojisi Anabilim Dalı
5. İlk Askeri Eğitim Anabilim Dalı şeklindedir.

Enstitü öğrencileri üniversitede okurken el işleme ve anasanat alanlarında eserlerini yurtdışında sergileyebilirse “Şabit” uluslararası öğrenci festivaline, Kazakistan ülke içinde eserini sergileyecekse “Şeber” ve “Serper” Kazakistan festivallerine katılabilmekteydi. Bu konuda moda tasarım bölümünde okuyanlar eserlerini sergileyebilme konusunda daha şanslıydılar. Bu alanda Türkmenistan, Rusya, Mısır vb. gibi ülkelerde eserlerini sergileyerek geniş kitlelere hitap edebilmektedirler.

Kazakistan Sanat Eğitiminin Amaçları

Sanat eğitiminin genel amaçları, öğrencileri milletini seven, toplum yararına çalışan, devletine bağlı, hür ve bilimsel düşünce gücüne sahip görüşü geniş, beden ve ruh sağlıklı yerinde bir meslekle bilgi beceri ve genel kültüre sahip kişiler olarak yetiştirmek.

Sanat’ın amacı öğrencilerin kendini yaratıcı bir kişi olarak ifade edebilmesi, manevi ve ahlaki kültürü geliştirmesi ve uzay şekilli sanatsal düşünmesini sağlamaktır.

Sanatın önemli alanlarından biri-görsel sanatlar. İnsanların sanatsal düşüncelerini geliştirip, sanatta olan ilgilerini artırır.

Görsel sanatlar’ın amaçları:

1. Sanatın önemi hakkında bilgi verme, sanat eserlerini kendi kategorisinde anlaması, güzellik sınırlarını öğrenme, onları yapabilme ve çizebilme yollarını öğretmek.
2. Öğrenciler sanat anlayışını arttırmak, bilişselbecerilerini geliştirmek, mantıksal düşünme, doğru konuşma, hayalden tasarlama ve yaratıcı becerilerini geliştirmek.
3. Öğrencilere estetik eğitimi vermek, dönem süresince çalışmalarını hızlı ve kolay şekilde yaptırabilmektir.

I. 2. 2. Kazakistan' da Görsel Sanatlar ve Çizim Eğitiminin Giriş Koşulları

Kazakistan'da yükseköğretim kurumlarının özel yetenek sınavı giriş koşullarını MEB (Milli Eğitim Bakanlığı) tarafından her yıl belirlenmektedir.

Kazakistan Cumhuriyeti "Eğitimle ilgili" kanununun 4. maddesinin 25. fıkrasına göre öğrencinin yüksek öğrenim kurumunu kazanmasıyla başlayan eğitim süreci, burs veya öğrencinin kendi öğrenim ücretini ödemesiyle tamamlanır.

2017 yılında yapılan yetenek sınavı giriş koşulları ve değerlendirmeleri aşağıdaki gibi gerçekleştirilmiştir:

Özel Yetenek Giriş Sınavlarına katılabilmek için adaylar, 2017 yılı BUS (Birleşik Ulusal Sınavı)'tan 140 puan üzerinden en az 65 puan almış olması gerekmektedir. BUS sınavı Kazak dili, Kazak tarihi, Rus dili, Matematik ve seçilen bölüme ait ders olmak üzere toplamda 5 dersi içermektedir.

Özel yetenek sınavına kayıt, adayın seçtiği her hangi bir yükseköğretim kurumu kabul komitesinde 20 Haziran–7 Temmuz tarihlerinde yapılmıştır. Adaylar, kayıt formunda tek bir bölümü seçebilir. Her bölüm için 2 yer tane sınavdan oluşmaktadır.

Sınav kayıtları sırasında gerekli olan belgeler:

2017 BUS Sınav Sonuç Belgesinin aslı ve fotokopisi

3 x 4 ebadında adayın son durumunu gösterir, iki fotoğraf

Kimlik belgesinin fotokopisi

Yabancı uyruklu öğrenciler BUS sınavı yerine kendilerine özel bir sınava girmektedirler. Sınav 25 tane Kazak dili sorusu ve 25 tane Kazakistan tarihi sorusu olmak üzere toplam 50 sorudan oluşmaktadır. Sınav öncesinde 1 yıl boyunca Kazak dili dersi ve Kazakistan tarihi dersinden eğitim alarak başarılı olup olmadıklarını gösteren bu sınava girerek her ders için 50 puan üzerinden en az 25 puan almaları gerekmektedir. Kazak hükümeti yabancı uyruklu öğrencilere burs imkanı sağlar ve bünyesindeki yurttan barındırır. Yabancı uyruklu adaylar kayıt için gerekli belgelerin

yanında hazırlık sınıflarında kazakça veya rusça diller kursundan eğitim almış olduklarına dair belgeyi getirmeleri gerekmektedir.

I. 2.2.1. Görsel Sanatlar ve Çizim Eğitimi Özel Yetenek Sınavı

Adaylar sınava giriş belgesi ve resmi kimlik belgeleri olmadan sınava giremezler. Belgelerinde değişiklik ve sahtecilik yapan adayın sınavı geçersiz sayılır.

Tablo 1 Özel Yetenek Sınavı

Bölüm	1. Sınav	2. Sınav
5B010700 Resim ve çizim	Desen (alçıdan yapılmış kişinin yüz maskesinin çizimi)	Anasanat (naturmort)
5B041700 Ahşap işlemleri	Desen (alçıdan yapılmış kişinin yüz maskesinin çizimi)	Anasanat (naturmort)
5B041700 Tekstil tasarım	Desen (alçıdan yapılmış kişinin yüz maskesinin çizimi)	Anasanat (naturmort)
5B041700 Metal işleri	Desen (alçıdan yapılmış kişinin yüz maskesinin çizimi)	Anasanat (naturmort)
5B041300 Anasanat	Desen, anasanat	Kompozisyon
5B041400 Grafik	Desen, anasanat	Kompozisyon
5B042100 Mimarlık tasarım	Desen	Çizim
5B042100 Moda tasarımı	Desen, anasanat	Kompozisyon
5B042100 Grafik tasarımı	Çizim	Desen
5B041500 Heykel	Desen, heykel	Kompozisyon
5B041600 Sanat eleştirisi	Yazılı sınav	Sanat eleştirisi hakkında sözel sınav

Fakültenin tüm bölümleri için yapılacak Özel Yetenek Giriş Sınavları iki aşamadan oluşur. Bölüm jürileri tarafından değerlendirilir.

Birinci Sınav: Adayların, kayıt formlarında tercih ettikleri bölüme göre yapılan sınav süresi 4 saattir (10.00-14.00). Adayın bu süre içerisinde çalışmasını bitirmesi gerekmektedir. Bu sınavdan adaylar 25 tam puan üzerinden en az 10 puan almaları gerekmektedir.

İkinci Sınav: Birinci sınavdan geçen adaylar ertesi gün 2. sınava girmektedirler. Yine tercih ettikleri bölüme göre yapılan 2. sınavın süresi de 4 saattir. Bu sınav da 25 tam puan üzerinden değerlendirilmektedir.

Sınav sonuçları ilerleyen saatlerde fakültenin kapısına herkesin görebileceği bir şekilde asılır.

Sınav Değerlendirilmesi

BUS'taki Kazak dili dersi ve Kazakistan tarihi derslerinden alınan puan değerlendirmeye alınacaktır. Daha sonra yetenek sınavlarında alınan puanlar hesaplanır ve 100 tam puan üzerinden değerlendirilir.

Yabancı uyruklu ve kırsal kesimde eğitim görmüş adaylar aynı puanı almış diğer öğrencilere göre önceliklidirler.

Son olarak adaylar internet üzerinden Milli Eğitim Bakanlığı'nın belirlediği tarihte kazanıp kazanamadığını öğrenir.

I.2. 3. Kazakistan Görsel Sanatlar ve Çizim Öğretmenliği Lisans Programı

I. 2.3.1. Görsel Sanatlar ve Çizim Eğitimi Lisans Programı Ders İçerikleri I Yarıyıl

Lisans eğitiminin 1. Sınıf I. Döneminde Akademik Boyama Sanatı I, Akademik Resim I, Perspektif ve Tasarım Geometrisi gibi alan dersleri, bunun yanında Pedagoji meslek bilgisi dersi, Yaş Fizyolojisi ve Okul Hijyeni, Yabancı Dil I, Rus Dili I, Kazakistan Tarihi, Bilgisayar Bilimi ve Beden Eğitimi I genel kültür dersleri olmak üzere on ders mevcuttur.

Perspektif ve Tasarım Geometrisi

Nokta, düz çizgi, düzlem izdüşümü. Perspektifi uygulama çalışmaları. Gölge görüntüsü oluşturma yöntemi.

Pedagojik

Pedagojinin genel üsleri. Pedagojik düşüncenin tarihsel gelişimi. Eğitim sistemi ile ilgili temel kavramlar. Kazakistan Cumhuriyetinin eğitim sistemi. Öğretim teorisi (öğretim ilkesi, yöntemi ve içeriği). Modern eğitim sisteminin amaç ve hedefleri. Ahlak eğitimi: işgücün eğitimi, fiziksel eğitim, ekolojik eğitim, estetik eğitim ve aile eğitimi. Eğitim çalışmalarının içeriği. Kazakistan Cumhuriyeti Modern Eğitim Gelişimini analizi.

Yaş Fiziolojisi ve Okul Hijyeni

İnsan vücudunun büyümesi ve gelişimi. Analizör sinir sisteminin aktivitesi ve fiziolojisi. Sensör sistemleri. Kas-iskelet sistemi. Kan ve damar sistemi. Solunum sistemi. Sindirim sistemi. Cilt. Çocuk organizmalarının meşruiyeti. Çocuk ve ergenlerin anatomisi ve yaş fiziolojisi. Çocuk ve ergenlerin anatomisi ve yaş fiziolojisi. Okul hijyeni.

Yabancı Dil I

Orta öğretim programının sözlü materyali. İşletme dilbilimin temelleri. Profesyonel sözcük dağarcığı, deyimse yapılar ve sözlükler, kelime okuryazarlığı. Doğru ve hızlı okuma, terminolojinin doğru seçimi.

Rus Dili I

Yazı dilinin ve yazılı iletişimin temel özellikleri, yazı dili ile sözlü dilin arasındaki temel farklar. Metnin tanımı, metin türleri ve metin olma koşulları. Yazılı anlatım (yazılı kompozisyon: serbest yazma, planlı yazma); planlı yazma aşamaları (konu, konunun sınırlandırılması, amaç, bakış açısı, ana ve yan düşüncelerin belirlenmesi; yazma planı hazırlama, kağıt düzeni); bilgilendirici metinler (dilekçe, mektup, haber, karar, ilan/reklam, tutanak, rapor, resmi yazılar, bilimsel yazılar) üzerinde kuramsal bilgiler; örnekler üzerinde çalışmalar ve yazma uygulamaları; bir metnin özetini ve planını çıkarma; yazılı uygulamalardaki dil ve anlatım yanlışlarını düzeltme.

Kazakistan Tarihi

Göçebe medeniyeti. Göçebe devletin yolu. Yörüklerin kültürel ruhu. Kazakistan'ın Rusya'ya katılması ve Rus İmparatorluğuna katılması sırasında iç siyasi durum. siyasi partiler XX. 20-30 yy. Kazakistan'da sosyo-ekonomik ve sosyo-politik durum. Sovyet hükümetinin ilk yıllarındaki etnik-demografik durum. Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin çöküşü ve Kazakistan'daki kriz durumu. Kazakistan Cumhuriyeti'nin bağımsızlığından sonra toplumsal ve politik değişiklikler.

Bilgisayar Bilimi

Bilgisayar tekniğinin kullanım kuralları. Bilişim teknolojileri, yazılım ve donanım ile ilgili temel kavramlar, genel olarak işletim sistemleri, kelime işlemci programları, elektronik tablolaştırma programları, veri sunumu, eğitimde İnternet kullanımı, bilişim teknolojilerinin sosyal yapı üzerindeki etkileri ve eğitimdeki yeri, bilişim sistemleri güvenliği ve ilgili etik kavramları.

Beden Eğitimi

Bu dersin tanımı programın sonunda verilmiştir.

II Yarıyıl

Lisans eğitiminin 1. Sınıf II. Döneminde Akademik Boyama Sanatı II, Akademik Resim II, Çizim Temelleri I gibi alan dersleri, bunun yanında Psikoloji ve İnsan Gelişimi meslek bilgisi dersi, Çevrebilimi ve İstikrarlı Gelişim, Yabancı Dil II, Rus Dili II, Hukuk Temelleri, Kendini Tanıma ve Beden Eğitimi II genel kültür dersleri olmak üzere on ders mevcuttur.

Psikoloji ve İnsan Gelişimi

Psikoloji, araştırma yöntemleri ve görevleri. Beyin psikolojisi. Bilinç-zihinsel imgenin en üst şeklidir. Aksiyon ve kişilik. Grup ilişkileri ve karşılıklı ilişki. Psikolojik bilişsel süreçler. Bireyin kişisel özellikleri. Yaş değişkenliğinin psikoloji temelleri. Yaş farklarının tanımı (okul öncesi, ilköğretim, orta ve lise çağında). Eğitim psikolojisi ve onun yasalarının kavramı.

Çevre bilimi ve İstikrarlı Gelişim

Çevre eğitimi içeriği. Biyosfer, noosfer. Biyosfer üzerindeki antibakteriyel eylem. Ekosistemlerin ekolojik sistemleri. Günlük yaşamda ekoloji ve doğa kavramını oluşturmak. Küresel çevre sorunları. Demografi. Çevre sorunlarına çözüm bulma.

Yabancı Dil II

Bu derste öğrencilerin “Yabancı Dil I” dersinde kazandıkları bilgi ve becerilerin bir üst seviyeye çıkartılması hedeflenmelidir. Bu yapılırken ilgi çekici bağlamlar yaratılmasına, dilin işlevliğini artırıcı alıştırmalar yapılmasına, dilin gerçek iletişim becerilerinde kullanılmasına ve bu yolla öğrencilerin dilsel ve iletişimsel yetileri ile yabancı dil yeterliklerinin artırılmasına özen gösterilmelidir.

Rus Dili II

Konuşma türleri: (karşılıklı konuşmalar, söyleşi, kendini tanıma, soruları yanıtlama, yılbaşı, doğum, bayram v.b. önemli bir olayı kutlama, yol tarif etme, telefonla konuşma, iş isteme, biriyle görüşme/röportaj yapma, radyo ve televizyon konuşmaları, değişik kültür, sanat programlarına konuşmacı olarak katılma v.b.). Değişik konularda hazırlıksız konuşma yapma, konuşma örnekleri üzerinde çalışmalar ve sözlü anlatım uygulamaları, konuşmalardaki dil ve anlatım yanlışlarını düzeltme.

Hukuk Temelleri

Hukuk kavramı. Cumhuriyetin anayasası. İnsan hakları evrensel bildirgesi. Ceza hukuku ve ahlak. Normatif yasal belgeler. Kazakistan Cumhuriyeti yargı sistemi. Kolluk kuvvetleri.

Kendini Tanıma

Kendi kendini tanıma bilgisini oluşturmak için kullanılan teorik kavramlar. Ben bir insanım. Ahlaki ilişkilerin eğitimsel değeri. Görgü kuralları. Estetik eğitim. Güzelilik eğitimi. Zihinsel eğitim. Yaşam tarzı. Kendimi tanıyorum. Gençlerin ahlaki ve ruhsal eğitiminin temeli. Ailemdaki yerim. Vatanımızın yurtseverliğim. Dostluk. Aşk. Mutluluk. Çocuğu yetiştirme beşikten başlanır. İnanç ve sevgi.

III Yarıyıl

Lisans eğitiminin 2. Sınıf I. Döneminde Akademik Boyama Sanatı III, Akademik Resim III, Çizim Temelleri II, Kompozisyon I, Güzel Sanatlar Tarihi ve Teorisi I, Heykel ve Plastik Anatomi, gibi alan dersleri, bunun yanında Etnik Pedagoji meslek bilgisi dersi, Felsefe, İktisat Teorisinin Temelleri, Sosyoloji ve Beden Eğitimi III genel kültür dersleri olmak üzere on bir ders mevcuttur.

Güzel Sanatlar Tarihi ve Teorisi I

Yabancı ülkelerin sanatı. İlk inşaat ve dünya sanatı. Ortaçağ Sanatı. XII-XIX y.y sanatın doğuşu.

Heykel ve Plastik Anatomi

Realist heykel ve onun sanatta tarihsel gelişimi. Heykelin çeşitleri ve farklılıkları. Plastik çeşitleri. Heykel yöntemleri ve araçları. Farklı malzemeler. Yüz özelliklerini yapmak: gözler, burun, kulak, ağız. İnsan portre heykelinin yapmak.

Etnik Pedagoji

Etnik pedagoji dersinin konusu, amacı ve görevleri. Etnik pedagoji fikirlerin doğuşu ve tarihi. Halk eğitimi. Ulusal pedagoji faktörleri ve türleri.

Felsefe

Dünya felsefi düşüncenin ana görüşü. İnsanın doğası ve varlığının anlamı. İnsan ve tanrı. İnsan, toplum ve kültür. İnsanın özgürlüğü ve sorumlulukları. Ahlaki sunum ve etkinlik. Bilim ve onun rolü. Felsefenin toplum hayatındaki rolü, dünyanın bilimsel ve dini imajı. Felsefe ve toplumdaki rolü. İnsanlığın biyolojik ve sosyal başlangıcı, hayatın anlamı. İnsanın oluşumu, özgürlüğünün ve sorumluluğunun şartı.

İktisat Teorisinin Temelleri

İktisat ve temel sorunları. Mikroekonomi. Kaynaklar. Piyasa fiyatı oluşum mekanizması. Şirket faaliyetlerinin ekonomik temelleri. Ülke ekonomisinin yapısı. Enflasyon süreçleri. İşsizlik. Ekonomik büyüme meselesi. Kazakistan ekonomisinin mikro ve makroekonomik sorunları. Uluslararası çalışma grubu. Mal, hizmet ve para birimi dünya piyasaları. İşin temeli.

Sosyoloji

Kazakistan'ın modern siyasi gelişimi. Sosyolojiye giriş. Sosyoloji araştırmaları. Bir bilim olarak sosyoloji. Toplum bir sosyal kültür sistemidir. Sosyoloji dersi ve görevleri. Sosyolojik araştırmanın amacı ve z.

IV Yarıyıl

Lisans eğitiminin 2. Sınıf II. Döneminde Akademik Boyama Sanatı IV, Akademik Resim IV, izim Temelleri III, Kompozisyon II, Dizayın Temelleri, Güzel Sanatlar Tarihi ve Teorisi II gibi alan dersleri, bunun yanında Eğitim alışması Teorisi ve Yöntemleri meslek bilgisi dersi, Siyasi Bilimleri, Ulusal Eğitim ve Beden Eğitimi IV genel kültür dersleri olmak üzere on ders mevcuttur.

Dizayın Temelleri

Uygulama tasarım. Tasarım uygulamasında kullanılacak çeşitli materyaller. İç mekan tasarımı. Dizayında kullanılan grafik bilgisayar programları.

Güzel Sanatlar Tarihi ve Teorisi I

Çağdaş rus sanatı. XVII- XX yüzyılın sanatı. Empresyonizm sanatı.

Eğitim alışması Teorisi ve Yöntemleri

Modern eğitimin amacı ve hedefleri. Genel eğitim yöntemi: eğitimle ilgili metodoloji, pedagojik teknik, pedagojik teknik sistemi, öğretmenin konuşma kültürü. Eğitimle toplumun örgütlenme metodolojisi. Sınıf ğretmeninin çalışma yöntemleri: eğitimsel çalışmanın planlanmasında temel hesaplama ve işlev, öğrencilerin çalışma yöntemi. Eğitim çalışmasının pılanlanması temel hesaplanması ve fonksiyonu.

Siyasi Bilimleri

Siyaset, bilim olarak. Siyaset bilimi gelişiminin tarihçesi ve ana aşamaları Kazakistan'da politik fikirlerin gelişmesidir. Siyasi partiler. Kazakistan'da sosyal hareketler ve siyasi partiler.

V Yarıyıl

Lisans eğitiminin 3. Sınıf I. Döneminde Resim, Kompozisyon III, Anasanat Atölye, Güzel Sanatlar Tarihi ve Teorisi III, Öğretim Atölyelerinde Uygulama Kursu: Batik gibi alan dersleri, bunun yanında Güzel Sanatların Öğretim Yöntemleri meslek bilgisi dersi, Mesleki Kazakça Dili genel kültür dersi olmak üzere yedi tane ders mevcuttur.

Güzel Sanatlar Tarihi ve Teorisi III

Resimlerin tarz farklılıklarını belirlemek. Sanat eserlerine analiz edebilme yeteneği.

Öğretim Atölyelerinde Uygulama Kursu: Batik

Suni kumaş işleme (Batik). Suni tekstil ürünlerinin dekorasyon uygulaması. Makrome. Kırap dokuma. Şapkalar, eşarplar, çoraplar, kazaklar dokumaya öğrenme.

Güzel Sanatların Öğretim Yöntemleri

Disiplini öğretmek. Görsel sanatlar ve çizimin genel sorunları. Okul atölyelerinde öğrencilere resim yaptırmasının özel eğitim yöntemleri. Görsel sanatlar ve çizim disiplininin rolü ve anlamı, genel eğitim okullarında konunun anlamı.

Mesleki Kazakça Dili

Mesleki oryantasyonun Kazakça dilde metinleri okumak ve çevirmek için gerekli olan gramerini öğrenme. Yazılı anlatım: kompozisyon, planlı yazma; planlı yazma aşamaları: konu, konunun sınırlandırılması, amaç, bakış açısı, yazma planı hazırlama, kağıt düzeni. Bilgilendirici metinler: dilekçe, mektup, haber, rapor, resmi yazılar, bilimsel yazılar; bir metnin özetini ve planını çıkarma, yazılı uygulamalardaki dil ve anlatım yanlışlarını düzeltme. Uzmanlık alanında Profesyonel yazılım ve çevirme tekniğini çözme.

VI Yarıyıl

Lisans eğitiminin 3. Sınıf II. Döneminde Resim, Anasanat Atölye, Geleneksel Dokuma, Makina Mühendisliği Çizimi gibi alan dersleri, bunun yanında Çizim Öğretme Yöntemleri meslek bilgisi dersi, Mesleki Odaklı Yabancı Dil ve Kazakistan Sanat Tarihi genel kültür dersleri olmak üzere yedi tane ders mevcuttur.

Geleneksel Dokuma

Dokuma Tarihi, Dokumacının dokuma aletleri ve yeri. Doku çeşitleri ve teknikleri. Temel ve olgun dokuma tekniği.

Çizim Öğretme Yöntemleri

Okullarda çizim dersini öğretme tekniğinin geliştirilmesine genel bir bakış. Çizimin öğretim yöntemlerinin daha da geliştirilmesi. Orta öğretim okulunda çizim öğretim yöntemleri. Eğitim sürecinin organizasyonu. Öğretim araçları. Çizim dersi işlenen sınıf ve malzemeleri. Okul müfredatının öğretim metodolojisi ve temel bölümleri. Öğretmenin sınıf tahtasında çalışma yöntemleri.

Mesleki Odaklı Yabancı Dil

Okuma: Genel metin içeriği, profesyonel metinleri çevirme tekniği (sözlükle). Profesyonel iletişim; iş dili temelleri. Profesyonel kelime. Sözlü birimin sosyal hizmet uzmanının dilinde kullanılması. Uluslararası sözcük dağarcığı.

VII Yarıyıl

Lisans eğitiminin 4. Sınıf I. Döneminde Resim III, Anasanat Atölye III, Metalın Sanatsal İşlenmesi, Grafik Temelleri, Seçmeli Atölyeleri, Seramik Temelleri gibi alan dersleri olmak üzere altı ders mevcuttur.

Metalın Sanatsal İşlenmesi

Metalın işleme tarihi. Genel bilgi. Metalın çeşitli ürünlerini süslenmesi. Metal işleme türleri. Metaldan kolye, yüzük yada bileklik yapmak.

Grafik Temelleri

Grafik türleri. Kalem ve pastel ile çalışmak. Geometrik şekillerden çizim yapmak, bitki ve hayvan yaşamından natürmort oluşturmak.

Seramik Temelleri

Seramik sanatının tarihi. Kil bileşimi. Eskiz çizip onun üzerinden seramik çalışmalarını yapmak.

VII Yarıyıl

Lisans eğitiminin 4. Sınıf II. Döneminde öğrenciler 3 ay boyunca orta okullarında staj yapmaktadırlar ve bu zaman süresi içinde Diploma Projesi için seçtiği belli bir dersten proje hazırlamaktadırlar.

Akademik Boyama Sanatı

Boyama sanat tarihinin gerçekçi ve estetik anlamı. Çevredeki gerçeklerin imgesi. Kompozisyon, perspektif ve gölgenin yasaları. Farklı renklerle türlü çalışmalar deneme. Sulu boya, guaj boya ve yağlı boya ile natürmort çalışmaları. İçmimar çalışmaları. Portre ve figür çalışmaları.

Akademik Resim

Görsel sanatlar tarihi, realist resim ve onun estetik gelişimi. Gerçekliği yansıtan somut yasaların imajı: kompozisyon, perspektif, gölge yasaları. Grafik çeşiti: karakalem, pastel çalışmaları. Geometrik biçimden resim yapmak, ev malzemeli, bitki ve hayvanlar dünyasından natürmort çizmek. Alçıdan yapılan vücut kısmı ve insan portresi çalışmaları. El ve bacak çizme.

Kompozisyon

Kompozisyon temelleri. Kompozisyon yasaları. Peyzaj kompozisyonu. Tematik kompozisyonlar. İçmimar ve natürmort kompozisyonu. İnsan figürlerini tasvir eden kompozisyon çalışmaları.

Beden eğitimi

İnsan hayatındaki rolü, sağlıklı bir yaşam biçiminin oluşması. Fiziksel kültürün sosyal ve biyolojik ve psikofizyolojik temelleri. Profesyonel ve uygulamalı beden eğitimi.

Lisansüstü Uygulama

Güzel Sanatlar ve Çıraklık Okulunda Öğretim. Çocuklarla eğitim çalışması yapmak. Okulda dokümanlarla tanışma, İleri öğretim uygulamaları, okulda metodolojik çalışmalar hakkında bilgi sahibi olma

Çizim Temelleri

Hatları çizgiler ve çizimler üzerine yazmanın yolu, teknik ayrıntıları. Teknik çizimlerle çizimlerin genel kuralları. Küçük resimli eskizler ve çizimler.

I. 2. 4. Kazakistan'da Görsel Sanatlar ve Çizim Eğitimi Mezunlarının İstihdam Olanakları

Kazakistan'daki Görsel Sanatlar ve Çizim bölümünden mezun olan öğrenciler devlet ve özel okullarında 5. ve 11. sınıflar arasında ve kolejlerde görsel sanatlar, çizim ve el sanatları dersinden öğretmen olabilmektedirler. Akademik çalışma yapmak isteyen öğrenciler yüksek lisans ve doktora yapabilme imkanına sahiptir. Görsel Sanatlar ve Çizim bölümü mezunu farklı şirketlerde tasarımcı, reklamcı ve sanat çevrelerinde (çocuk sanat stüdyolarında, gençlik derneklerinde), eğitim kurumlarında eğitim çalışmalarının organizatörü olarak çalışabilmektedirler.

BÖLÜM 3

YÖNTEM

3.1 Araştırma Modeli

Türkiye ve Kazakistan ülkelerinin lisans düzeyinde verilen resim-iş eğitiminin (tarihsel süreci, sanat eğitiminin amaçları, programı, sanat eğitiminin süreci, fiziki olanakları) karşılaştırıldığı bu çalışma nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması ve nicel araştırma yöntemlerinden tarama modeli birlikte kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

McMillan (2000), durum çalışmalarını bir yada daha fazla olayın, ortamın, programın sosyal grubun ya da diğer birbirine bağlı sistemlerin derinlemesine incelendiği yöntem olarak tanımlamıştır. Durum çalışması, örnek olay çalışması olarak da bilinir.

Tarama modellerini Karasar (2000, s. 77) şu şekilde tanımlamaktadır. Tarama modelleri; geçmişte veya halen var olan bir durumu, var olduğu şekli ile betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez.

3.2 Evren ve Örneklem

Evren, araştırma sonuçlarının genellenmek istendiği elemanlar bütünüdür; “çalışma evreni” ise, ulaşılabilen ve araştırmacının ya doğrudan gözleyerek veya ölçerek ya da kendisinden belli kurallara göre alınmış örneklem üzerinde yapılan gözlemlerden veya ölçmelerden yararlanarak hakkında görüş bildirdiği evrendir (Karasar, 2012).

Araştırma Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı ve Abay Kazak Milli Pedagojik Üniversitesi Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanat ve Çizim bölümünde gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın uygulama süreci 2016-2017 öğretim yılı bahar döneminde 1., 2.,3. ve 4. sınıflarla gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubuna ilişkin bilgiler Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2 Çalışma Grubuna İlişkin Bilgiler

Gruplar	Cinsiyet	f	%
Türkiye	Kız	55	48.2
	Erkek	59	51.8
		114	100
Kazakistan	Kız	25	36.8
	Erkek	43	63.2
	Toplam	68	100
		182	

Araştırmada Türkiye’den ve Kazakistan’dan 3’er kişi cinsiyetini belirtmemiştir.

3.3 Veri Toplama Aracı

Bu çalışma nitel ve nicel araştırma yöntem ve metotları kullanılarak yapılmıştır. Çalışmadaki veriler kuramsal kaynaklar ve ilgili araştırma raporlarını içeren alan yazın taraması yöntemiyle toplanmıştır. Kazakistan ve Türkiye’deki resim-iş eğitimi karşılaştırılması oluşması için kitaplar, internet kaynaklar, kazakça dildeki kaynaklar Türkçeye çevirilmiştir.

Fiziki Ortam Değerlendirme Ölçeği (FODÖ):

Araştırmanın nicel verileri ise, Yeşildağ (2010) tarafından yapılan bir çalışma için geliştirilen, araştırma kapsamında 5’li likert tipi ölçeğe çevrilen ve Kazakistan’ da uygulanması için Kazakça’ya çevrilmiş formundan da yararlanılan Fiziki Ortam Değerlendirme Ölçeği (FODÖ) kullanılmıştır.

Ölçek Türkiye’ de ve Kazakistan’ da Resim ve Görsel Sanatlar ve Çizim bölümü atölyelerinin sorunlarını ölçmeye yönelik ifadeler içeren 5’li likert tipi bir ölçektir. Ölçekte olumlu ifadeler "Kesinlikle Katılıyorum" seçeneğinden "Kesinlikle Katılmıyorum" seçeneğine doğru 5, 4, 3, 2 ve 1 şeklinde puanlanırken, olumsuz ifadeler tam tersi bir yol izlenerek “Kesinlikle Katılmıyorum” seçeneğinden “Kesinlikle Katılıyorum” seçeneğine doğru 1, 2, 3, 4 ve 5 şeklinde puanlanmıştır. Konuyla ilgili görüşme formunda 14 tane soru sorulmuştur.

3.4. Ölçüm Güvenirliği:

FODÖ' nün uygulanmasına ilişkin geçerlilik güvenirlilik çalışmalarına ilişkin bilgiler aşağıda verilmiştir.

Ölçümün güvenirliliğini test etmek için Türkiye'den ve Kazakistan'da üniversite öğrencileri ile yapılan analizde ölçüm güvenirliliği Cronbach Alfa katsayısının, %91 olarak bulunmuştur.

Ölçek için hesaplanan Cronbach alpha değeri ölçeklerin iç tutarlılığa sahip olduğunu ($\alpha > 0.60$) göstermektedir.

Fiziksel ortam değerlendirme ölçeği Cronbach Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Geçerli ölçek sayıları, yüzdeleri ve hesaplanan Cronbach Alpha katsayıları tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3 Ölçeklerin Yüzdeleri ve Hesaplanan Cronbach Alpha Katsayıları

Ölçek		N	%	Cronbach Katsayısı	Alpha	Madde Sayısı
FODÖ	Geçerli	172	91.5	.91		14
	Geçersiz	16	8.5			
	Toplam	188	100.0			

Her maddeye ilişkin faktör yükleri ve madde toplam korelasyonu ekler kısmında sunulmuştur. FODÖ ilişkin en yüksek faktör yüküne sahip madde (.764) madde 1, en düşük faktör yüküne sahip madde (.454) madde 13' dür.

3.5. Fiziki Ortam Değerlendirme Ölçeği (FODÖ) Geçerliliği:

Geçerlilik, testin bireyin ölçülmek istenen özelliğini diğer özelliklerle karıştırmadan ne derece ölçtüğüyle ilgilidir (Büyüköztürk, 2011, s. 118). Araştırmada kullanılan Fiziki Ortam Değerlendirme Ölçeği (FODÖ) geçerliliği kapsam geçerliliği ile sağlanmıştır. Araştırmada öğrencilerin fiziki ortamlarını (atölye) değerlendirmeleri için üç alan uzmanının kapsam geçerliliği için görüşlerine başvurulmuştur.

Büyüköztürk (2011, s. 134), kapsam geçerliliği ile ilgili soruların cevabını almak için uzmanlara başvurulduğunu ifade etmektedir.

3.6. Fiziki Ortam Değerlendirme Ölçeği (FODÖ) Geçerliliği ilişkin normallik analizleri

Verilerin normal dağılıma uygun olup olmadıklarına karar vermenin bir yolu medyan ve aritmetik ortalama ile basıklık-çarpıklık katsayılarının incelenmesidir. Araştırmanın ön test ve son test ölçüm puanlarına ilişkin olarak medyan ve aritmetik ortalama ile basıklık-çarpıklık değerleri tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4 *Ürün Değerlendirme Formuna İlişkin Öntest ve Sontestlerden Elde Edilen Puanların Normallik Değerleri*

Gruplar	$\bar{X}$	Ss	Ortanca	Çarpıklık	Basıklık
FODÖ	50.02	11.62	51.00	-.637	.220

Tablo 4'te incelendiğinde, medyan ve aritmetik ortalamaların birbirine denk veya çok yakın oldukları aynı zamanda basıklık ve çarpıklık değerlerinin de kabul edilebilir sınırlar olan -1.5 +1.5 arasında yer aldığı görülmektedir. Elde edilen veriler doğrultusunda FODÖ'ye ilişkin veri setinin normal dağılım gösterdiği söylenebilir. Çarpıklık katsayısının standart hatasına bölünmesi ile elde edilen z- istatistiğinin 1.96'dan küçük çıkması dağılımın normalden aşırı sapma göstermediği şeklinde yorumlanabilir (Büyüköztürk, 2011, s. 42).

3.7. Verilerin Analizi

Türkiye ve Kazakistan'ın sanat eğitimine ilişkin tarih, süreç ve mevcut durum bilgisi her iki ülkenin yazılı kaynaklarından elde edilmiştir. Toplanan dökümanlar tarih, süreç ve mevcut durum açısından incelenmiş, her iki ülkenin sanat eğitimiyle ilişkin benzerlikler ve farklılıklar dökümanların analizi ile ortaya konulmaya çalışılmıştır. Toplanan nitel verilerin yanısıra her iki ülkenin sanat eğitimi verilen mekanlarının fiziki yeterliliklerinin öğrenci verileri ile değerlendirilmesi için kullanılan fiziki ortam değerlendirme ölçeğinden alınan puanlar SPSS 22.00 programı kullanılarak .05 anlamlılık düzeyinde test edilmiştir. Öğrencilerin atölye yeterliliklerine ilişkin puan ortalamaları Bağımsız Örneklem t-testi (Sampe

Independent t-test) ile test edilmiştir. Bu test ile Türk ve Kazak öğrencilerin fiziki ortam değerlendirmelerine verdikleri ortalama puanlar arasındaki fark test edilmiştir.

BÖLÜM 4

BULGULAR VE YORUM

4.1 Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Anabilim Dalı Öğrencilerinin Görüşme Formlarının Tablolaştırılmış Yüzdeleri ve Yorumları

Resim-İş Anabilim Dalı Öğrencilerinin “Resim Atölyelerimizin Fiziksel Yapısı Atölye Çalışmalarına Uygundur” İfadesine Verdikleri Cevaba İlişkin Bulgular:

Resim-İş Anabilim Dalı Öğrencilerinin “Resim Atölyelerimizin Fiziksel Yapısı Atölye Çalışmalarına Uygundur” ifadesine verdikleri cevaplar tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5 *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Anket Formundaki 1. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdeler Dağılımı*

İfade	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Resim atölyelerimizin fiziksel yapısı atölye çalışmalarına uygundur	12.8	9.4	23.1	27.4	27.4

Tablo 5’te öğrenciler “Resim atölyelerimizin fiziksel yapısı atölye çalışmalarına uygundur” ifadesine katılma düzeyi sunulmuştur. Verilen yanıtlara bakıldığında öğrencilerin yaklaşık %55 inin resim atölyelerinin fiziksel yapısının atölye çalışmalarına uygun olduğu, yaklaşık %21 inin ise bunun aksine atölyelerin fiziksel yapısı ile ilgili olumsuz düşündüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Tabloya göre öğrencilerin %23 ünün ise bu ifadeye kararsız kaldıkları görülmektedir.

Resim-İş Anabilim Dalı Öğrencilerinin “Resim Atölyelerimizin Teknik Donanımı Yeterlidir” İfadesine Verdikleri Cevaba İlişkin Bulgular:

Resim-İş Anabilim Dalı Öğrencilerinin “Resim Atölyelerimizin Teknik Donanımı Yeterlidir” ifadesine verdikleri cevaplar tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6 *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Anket Formundaki 2. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdeler Dağılımı*

İfade	Kesinlikle		Kararsızım	Kesinlikle	
	Katılmıyorum	Katılmıyorum		Katılıyorum	Katılıyorum
Resim atölyelerimizin teknik donanımı yeterlidir	12.8	27.4	16.2	29.9	13.7

Tablo 6’da öğrencilere “Resim atölyelerimizin teknik donanımı yeterlidir” ifadesi yöneltilmiştir. Verilen yanıtlara bakıldığında öğrencilerin yaklaşık %44 ünün resim atölyelerinin fiziksel yapısının atölye çalışmalarına uygun olduğu, yaklaşık %40 ının ise bunun aksine atölyelerin fiziksel yapısı ile ilgili olumsuz düşündüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Tabloya göre öğrencilerin %16 sının ise bu ifadeye kararsız kaldıkları görülmektedir.

Resim-İş Anabilim Dalı Öğrencilerinin “Resim Atölyelerimizin Temizlik ve Düzeni Düzenli Olarak Yapılmaktadır” İfadesine Verdikleri Cevaba İlişkin Bulgular:

Resim-İş Anabilim Dalı Öğrencilerinin “Resim Atölyelerimizin Temizlik ve Düzeni Düzenli Olarak Yapılmaktadır” ifadesine verdikleri cevaplar tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7 *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Anket Formundaki 3. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdeler Dağılımı*

İfade	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Resim atölyelerimizin temizlik ve düzeni düzenli olarak yapılamaktadır	11.1	17.1	19.7	29.9	22.2

Tablo 7’de öğrenciler “Resim atölyelerimizin temizlik ve düzeni düzenli olarak yapılamaktadır” ifadesine katılma düzeyi sunulmuştur. Verilen yanıtlara bakıldığında öğrencilerin yaklaşık %52 sinin resim atölyelerinin fiziksel yapısının atölye çalışmalarına uygun olduğu, yaklaşık %28 inin ise bunun aksine atölyelerin fiziksel yapısı ile ilgili olumsuz düşündüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Tabloya göre öğrencilerin %19 unun ise bu ifadeye kararsız kaldıkları görülmektedir.

Resim-İş Anabilim Dalı Öğrencilerinin “Aldığımız Kültür Dersleri Atölye Çalışmalarımıza Katkı Sağlamaktadır” İfadesine Verdikleri Cevaba İlişkin Bulgular:

Resim-İş Anabilim Dalı Öğrencilerinin “Aldığımız Kültür Dersleri Atölye Çalışmalarımıza Katkı Sağlamaktadır” ifadesine verdikleri cevaplar tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8 *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Anket Formundaki 4. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerle Dağılımı*

İfade	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Aldığımız kültür dersleri atölye çalışmalarımıza katkı sağlamaktadır	6.1	8.7	14.8	38.3	32.2

Tablo 8’de öğrenciler “Aldığımız kültür dersleri atölye çalışmalarımıza katkı sağlamaktadır” ifadesine katılma düzeyi sunulmuştur. Verilen sonuçlara bakıldığında

ogrencilerin yaklaşık %75 inin resim atölyelerinin fiziksel yapısının atölye çalışmalarına uygun olduğu, yaklaşık %14 ünün ise bunun aksine atölyelerin fiziksel yapısı ile ilgili olumsuz düşündüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Tabloya göre öğrencilerin %14 ünün ise bu ifadeye kararsız kaldıkları görülmektedir.

Resim-İş Anabilim Dalı Öğrencilerinin “Bir Yapıtı Gerçekleştirirken Resim Atölyesinde Kendimi İyi Hissederim” İfadesine Verdikleri Cevaba İlişkin Bulgular:

Resim-İş Anabilim Dalı Öğrencilerinin “Bir Yapıtı Gerçekleştirirken Resim Atölyesinde Kendimi İyi Hissederim” ifadesine verdikleri cevaplar tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9 *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Anket Formundaki 5. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdeler Dağılımı*

İfade	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bir yapıtı gerçekleştirirken resim atölyesinde kendimi iyi hissedirim	11.3	9.6	11.3	28.7	39.1

Tablo 9’da öğrenciler “Bir yapıtı gerçekleştirirken resim atölyesinde kendimi iyi hissedirim” ifadesine katılma düzeyi sunulmuştur. Verilen yanıtlara bakıldığında öğrencilerin yaklaşık %68 inin resim atölyelerinin fiziksel yapısının atölye çalışmalarına uygun olduğu, yaklaşık %20 inin ise bunun aksine atölyelerin fiziksel yapısı ile ilgili olumsuz düşündüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Öğrencilerin verdiği sonuçlara göre %11 inin ise bu ifadeye kararsız kaldıkları görülmektedir.

Resim-İş Anabilim Dalı Öğrencilerinin “Ders Saatleri Dışında Atölyeleri Kullanma İmkânımız Vardır” İfadesine Verdikleri Cevaba İlişkin Bulgular:

Resim-İş Anabilim Dalı Öğrencilerinin “Ders Saatleri Dışında Atölyeleri Kullanma İmkânımız Vardır” ifadesine verdikleri cevaplar tablo 10’da sunulmuştur.

Tablo 10 *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Anket Formundaki 6. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerle Dağılımı*

İfade	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Ders saatleri dışında atölyeleri kullanma imkanımız vardır	8.5	4.3	12.0	17.9	57.3

Tablo 10’da öğrenciler “Ders saatleri dışında atölyeleri kullanma imkanımız vardır” ifadesine katılma düzeyi sunulmuştur. Verilen yanıtlara bakıldığında öğrencilerin yaklaşık %75 inin resim atölyelerinin fiziksel yapısının atölye çalışmalarına uygun olduğu, yaklaşık %12 sinin ise bunun aksine atölyelerin fiziksel yapısı ile ilgili olumsuz düşündüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Tabloya göre öğrencilerin %12 sinin ise bu ifadeye kararsız kaldıkları görülmektedir.

Resim-İş Anabilim Dalı Öğrencilerinin “Resim Uygulama Teknikleri Konusunda Yeterli Donanıma Sahibiz” İfadesine Verdikleri Cevaba İlişkin Bulgular:

Resim-İş Anabilim Dalı Öğrencilerinin “Resim Uygulama Teknikleri Konusunda Yeterli Donanıma Sahibiz” ifadesine verdikleri cevaplar tablo 11’de sunulmuştur.

Tablo 11 *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Anket Formundaki 7. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerle Dağılımı*

İfade	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Resim uygulama teknikleri konusunda yeterli donanıma sahibiz	12.1	12.1	19.0	44.0	12.9

Tablo 11’de öğrenciler “Resim uygulama teknikleri konusunda yeterli donanıma sahibiz” ifadesine katılma düzeyi sunulmuştur. Verilen yanıtlara bakıldığında öğrencilerin yaklaşık %57 sinin resim atölyelerinin fiziksel yapısının atölye çalışmalarına uygun olduğu, yaklaşık %24 ünün ise bunun aksine atölyelerin fiziksel yapısı ile ilgili olumsuz düşündüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Tabloya göre öğrencilerin % 19 unun ise bu ifadeye kararsız kaldıkları görülmektedir.

Resim-İş Anabilim Dalı Öğrencilerinin “Resim Atölyelerimiz Yeterli Işığa Sahiptir” İfadesine Verdikleri Cevaba İlişkin Bulgular:

Resim-İş Anabilim Dalı Öğrencilerinin “Resim Atölyelerimiz Yeterli Işığa Sahiptir” ifadesine verdikleri cevaplar tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 12 *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Anket Formundaki 8. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerle Dağılımı*

İfade	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Resim atölyelerimiz yeterli ışığa sahiptir	14.7	13.8	12.1	28.4	31.0

Tablo 12’de öğrenciler “Resim uygulama teknikleri konusunda yeterli donanıma sahibiz” ifadesine katılma düzeyi sunulmuştur. Verilen yanıtlara bakıldığında öğrencilerin yaklaşık %60 ının resim atölyelerinin fiziksel yapısının atölye çalışmalarına uygun olduğu, yaklaşık %27 sinin ise bunun aksine atölyelerin fiziksel yapısı ile ilgili olumsuz düşündüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Tabloya göre öğrencilerin % 12 sinin ise bu ifadeye kararsız kaldıkları görülmektedir.

Resim-İş Anabilim Dalı Öğrencilerinin “Resim Atölyelerimizde Resim Yapmamız İçin Gerekli Tüm Malzemeler Bulunmaktadır” İfadesine Verdikleri Cevaba İlişkin Bulgular:

Resim-İş Anabilim Dalı Öğrencilerinin “Resim Atölyelerimizde Resim Yapmamız İçin Gerekli Tüm Malzemeler Bulunmaktadır” ifadesine verdikleri cevaplar tablo 13’te sunulmuştur.

Tablo 13 *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Anket Formundaki 9. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdeler Dağılımı*

İfade	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Resim atölyelerimizde resim yapmamız için gerekli tüm malzemeler bulunmaktadır	17.4	20.0	25.2	24.3	13.0

Tablo 13’te öğrenciler “Resim atölyelerimizde resim yapmamız için gerekli tüm malzemeler bulunmaktadır” ifadesine katılma düzeyi sunulmuştur. Verilen yanıtlara bakıldığında öğrencilerin yaklaşık %37 sinin resim atölyelerinin fiziksel yapısının atölye çalışmalarına uygun olduğu, yaklaşık %37 sinin ise bunun aksine atölyelerin fiziksel yapısı ile ilgili olumsuz düşündüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Tabloya göre öğrencilerin %25 inin ise bu ifadeye kararsız kaldıkları görülmektedir.

Resim-İş Anabilim Dalı Öğrencilerinin “Resim diğer disiplinlerle birlikte üretme imkânımız oluyor” İfadesine Verdikleri Cevaba İlişkin Bulgular:

Resim-İş Anabilim Dalı Öğrencilerinin “Resim Diğer Disiplinlerle Birlikte Üretme İmkânımız Oluyor” ifadesine verdikleri cevaplar tablo 14’te sunulmuştur.

Tablo 14 *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Anket Formundaki 10. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerik Dağılımı*

İfade	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Resim diğer disiplinlerle birlikte üretme imkanımız oluyor	5.1	16.2	29.9	34.2	14.5

Tablo 14’te öğrenciler “Resim diğer disiplinlerle birlikte üretme imkanımız oluyor” ifadesine katılma düzeyi sunulmuştur. Verilen yanıtlara bakıldığında öğrencilerin yaklaşık %48 inin resim atölyelerinin fiziksel yapısının atölye çalışmalarına uygun olduğu, yaklaşık %21 inin ise bunun aksine atölyelerin fiziksel yapısı ile ilgili olumsuz düşündüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Tabloya göre öğrencilerin %29 inin ise bu ifadeye kararsız kaldıkları görülmektedir.

Resim-İş Anabilim Dalı Öğrencilerinin “Mezun Olduğumda Her Anlamda Yeterli Mesleki Donanıma Sahip Olacağıma İnanıyorum” İfadesine Verdikleri Cevaba İlişkin Bulgular:

Resim-İş Anabilim Dalı Öğrencilerinin “Mezun Olduğumda Her Anlamda Yeterli Mesleki Donanıma Sahip Olacağıma İnanıyorum” ifadesine verdikleri cevaplar tablo 15’te sunulmuştur.

Tablo 15 *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Anket Formundaki 11. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerik Dağılımı*

İfade	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Mezun olduğumda her anlamda yeterli mesleki donanıma sahip olacağıma inanıyorum	9.5	12.1	25.9	30.2	22.4

Tablo 15’te öğrenciler “Mezun olduğumda her anlamda yeterli mesleki donanıma sahip olacağıma inanıyorum” ifadesine katılma düzeyi sunulmuştur. Verilen yanıtlara bakıldığında öğrencilerin yaklaşık %52 siinin resim atölyelerinin fiziksel yapısının atölye çalışmalarına uygun olduğu, yaklaşık %21 inin ise bunun aksine atölyelerin fiziksel yapısı ile ilgili olumsuz düşündüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Tabloya göre öğrencilerin %25 inin ise bu ifadeye kararsız kaldıkları görülmektedir.

Resim-İş Anabilim Dalı Öğrencilerinin “Varolan Yetenekler Doğrultusunda Yaratıcılığa Yönlendiren Bir Eğitim Gördüğümü Söyleyebilirim” İfadesine Verdikleri Cevaba İlişkin Bulgular:

Resim-İş Anabilim Dalı Öğrencilerinin “Varolan Yetenekler Doğrultusunda Yaratıcılığa Yönlendiren Bir Eğitim Gördüğümü Söyleyebilirim” ifadesine verdikleri cevaplar tablo 16’da sunulmuştur.

Tablo 16 *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Anket Formundaki 12. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerle Dağılımı*

İfade	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Varolan yetenekler doğrultusunda yaratıcılığa yönlendiren bir eğitim gördüğümü söyleyebilirim	6.9	9.5	19.0	40.5	24.1

Tablo 16’da öğrenciler “Varolan yetenekler doğrultusunda yaratıcılığa yönlendiren bir eğitim gördüğümü söyleyebilirim” ifadesine katılma düzeyi sunulmuştur. Verilen yanıtlara bakıldığında öğrencilerin yaklaşık %65 inin resim atölyelerinin fiziksel yapısının atölye çalışmalarına uygun olduğu, yaklaşık %16 sının ise bunun aksine atölyelerin fiziksel yapısı ile ilgili olumsuz düşündüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Tabloya göre öğrencilerin %19 unun ise bu ifadeye kararsız kaldıkları görülmektedir.

Resim-İş Anabilim Dalı Öğrencilerinin “Resim atölyemizde malzemelerimizi temizleyecek lavobo bulunmaktadır” İfadesine Verdikleri Cevaba İlişkin Bulgular:

Resim-İş Anabilim Dalı Öğrencilerinin “Resim atölyemizde malzemelerimizi temizleyecek lavobo bulunmaktadır” ifadesine verdikleri cevaplar tablo 17’de sunulmuştur.

Tablo 17 *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Anket Formundaki 13. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerle Dağılımı*

İfade	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Resim atölyemizde malzemelerimizi temizleyecek lavobo bulunmaktadırdır	15.8	11.4	8.8	22.8	41.2

Tablo 17’de öğrenciler “Resim atölyemizde malzemelerimizi temizleyecek lavobo bulunmaktadır” ifadesine katılma düzeyi sunulmuştur. Verilen yanıtlara bakıldığında öğrencilerin yaklaşık %64 ünün resim atölyelerinin fiziksel yapısının atölye çalışmalarına uygun olduğu, yaklaşık %27 sinin ise bunun aksine atölyelerin fiziksel yapısı ile ilgili olumsuz düşündüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Tabloya göre öğrencilerin %8 inin ise bu ifadeye kararsız kaldıkları görülmektedir.

Resim-İş Anabilim Dalı Öğrencilerinin “Resim Atölyemiz Kış Aylarında da Çalışabilecek Isıya Sahiptir” İfadesine Verdikleri Cevaba İlişkin Bulgular:

Resim-İş Anabilim Dalı Öğrencilerinin “Resim Atölyemiz Kış Aylarında Da Çalışabilecek Isıya Sahiptir” ifadesine verdikleri cevaplar tablo 18’de sunulmuştur.

Tablo 18 *Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı Öğrencilerinin Anket Formundaki 14. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerle Dağılımı*

İfade	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Resim atölyemiz kış aylarında da çalışabilecek ısıya sahiptir	20.7	11.2	9.5	26.7	31.9

Tablo 18’de öğrenciler “Resim atölyemiz kış aylarında da çalışabilecek ısıya sahiptir” ifadesine katılma düzeyi sunulmuştur. Verilen yanıtlara bakıldığında öğrencilerin yaklaşık %58 inin resim atölyelerinin fiziksel yapısının atölye çalışmalarına uygun olduğu, yaklaşık %31 inin ise bunun aksine atölyelerin fiziksel

yapısı ile ilgili olumsuz düşündüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Tabloya göre öğrencilerin %9 unun ise bu ifadeye kararsız kaldıkları görülmektedir.

4.2. Abay Kazak Milli Pedagojik Üniversitesi Sanat Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin Görüşme Formlarının Tablolaştırılmış Yüzdeleri ve Yorumları

Görsel Sanatlar Ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin “Resim Atölyelerimizin Fiziksel Yapısı Atölye Çalışmalarına Uygundur” İfadesine Verdikleri Cevaba İlişkin Bulgular:

Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin “Resim Atölyelerimizin Fiziksel Yapısı Atölye Çalışmalarına Uygundur” ifadesine verdikleri cevaplar tablo 19’da sunulmuştur.

Tablo 19 *Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin Anket Formundaki 1. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelik Dağılımı*

İfade	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Resim atölyelerimizin fiziksel yapısı atölye çalışmalarına uygundur	1.4	14.1	16.9	50.7	16.9

Tablo 19’da öğrenciler “Resim atölyemiz kış aylarında da çalışabilecek ısıya sahiptir” ifadesine katılma düzeyi sunulmuştur. Verilen yanıtlara bakıldığında öğrencilerin yaklaşık %66 sının resim atölyelerinin fiziksel yapısının atölye çalışmalarına uygun olduğu, yaklaşık %15 inin ise bunun aksine atölyelerin fiziksel yapısı ile ilgili olumsuz düşündüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Tabloya göre öğrencilerin %17 sinin ise bu ifadeye kararsız kaldıkları görülmektedir.

Göresel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin “Resim Atölyelerimizin Teknik Donanımı Yeterlidir” İfadesine Verdikleri Cevaba İlişkin Bulgular:

Göresel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin “Resim Atölyelerimizin Teknik Donanımı Yeterlidir” ifadesine verdikleri cevaplar tablo 20’de sunulmuştur.

Tablo 20 *Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin Anket Formundaki 2. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdeler Dağılımı*

İfade	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Resim atölyelerimizin teknik donanımı yeterlidir	4.2	9.9	15.5	57.7	12.7

Tablo 20’de öğrenciler “Resim atölyelerimizin teknik donanımı yeterlidir” ifadesine katılma düzeyi sunulmuştur. Verilen yanıtlara bakıldığında öğrencilerin yaklaşık %69 unun resim atölyelerinin fiziksel yapısının atölye çalışmalarına uygun olduğu, yaklaşık %14 ünün ise bunun aksine atölyelerin fiziksel yapısı ile ilgili olumsuz düşündüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Tabloya göre öğrencilerin %15 inin ise bu ifadeye kararsız kaldıkları görülmektedir.

Göresel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin “Resim Atölyelerimizin Temizlik ve Düzeni Düzenli Olarak Yapılmaktadır” İfadesine Verdikleri Cevaba İlişkin Bulgular:

Göresel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin “Resim Atölyelerimizin Temizlik ve Düzeni Düzenli Olarak Yapılmaktadır” ifadesine verdikleri cevaplar tablo 21’de sunulmuştur.

Tablo 21 *Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin Anket Formundaki 3. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdeler Dağılımı*

İfade	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
-------	-------------------------	--------------	------------	-------------	------------------------

Resim atölyelerimizin temizlik ve düzeni düzenli olarak yapılmaktadır	5.6	14.1	12.7	56.3	11.3
---	-----	------	------	------	------

Tablo 21’de öğrenciler “Resim atölyelerimizin temizlik ve düzeni düzenli olarak yapılmaktadır” ifadesine katılma düzeyi sunulmuştur. Verilen yanıtlara bakıldığında öğrencilerin yaklaşık %67 sinin resim atölyelerinin fiziksel yapısının atölye çalışmalarına uygun olduğu, yaklaşık %19 unun ise bunun aksine atölyelerin fiziksel yapısı ile ilgili olumsuz düşündüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Tabloya göre öğrencilerin %12 inin ise bu ifadeye kararsız kaldıkları görülmektedir.

Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin “Aldığımız Kültür Dersleri Atölye Çalışmalarımıza Katkı Sağlamaktadır” İfadesine Verdikleri Cevaba İlişkin Bulgular:

Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin “Aldığımız Kültür Dersleri Atölye Çalışmalarımıza Katkı Sağlamaktadır” ifadesine verdikleri cevaplar tablo 22’de sunulmuştur.

Tablo 22 *Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin Anket Formundaki 4. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerle Dağılımı*

İfade	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Aldığımız kültür dersleri atölye çalışmalarımıza katkı sağlamaktadır	1.4	1.4	14.3	65.7	17.1

Tablo 22’de öğrenciler “Aldığımız kültür dersleri atölye çalışmalarımıza katkı sağlamaktadır” ifadesine katılma düzeyi sunulmuştur. Verilen yanıtlara bakıldığında öğrencilerin yaklaşık %72 sinin resim atölyelerinin fiziksel yapısının atölye çalışmalarına uygun olduğu, yaklaşık %3 unun ise bunun aksine atölyelerin fiziksel

yapısı ile ilgili olumsuz düşündüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Tabloya göre öğrencilerin %14 ünün ise bu ifadeye kararsız kaldıkları görülmektedir.

Göresel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin “Bir Yapıtı Gerçekleştirirken Resim Atölyesinde Kendimi İyi Hissederim” İfadesine Verdikleri Cevaba İlişkin Bulgular:

Göresel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin “Bir Yapıtı Gerçekleştirirken Resim Atölyesinde Kendimi İyi Hissederim” ifadesine verdikleri cevaplar tablo 23’te sunulmuştur.

Tablo 23 *Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin Anket Formundaki 5. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerle Dağılımı*

İfade	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bir yapıtı gerçekleştirirken resim atölyesinde kendimi iyi hissedirim		1.4	4.2	57.7	36.6

Tablo 23’te öğrenciler “Bir yapıtı gerçekleştirirken resim atölyesinde kendimi iyi hissedirim” ifadesine katılma düzeyi sunulmuştur. Verilen yanıtlara bakıldığında öğrencilerin yaklaşık %90 nı resim atölyelerinin fiziksel yapısının atölye çalışmalarına uygun olduğu, yaklaşık %1 inin ise bunun aksine atölyelerin fiziksel yapısı ile ilgili olumsuz düşündüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Tabloya göre öğrencilerin %4 ünün ise bu ifadeye kararsız kaldıkları görülmektedir.

Göresel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin “Ders Saatleri Dışında Atölyeleri Kullanma İmkanımız Vardır” İfadesine Verdikleri Cevaba İlişkin Bulgular:

Göresel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin “Ders Saatleri Dışında Atölyeleri Kullanma İmkanımız Vardır” ifadesine verdikleri cevaplar tablo 24’te sunulmuştur.

Tablo 24 *Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin Anket Formundaki 6. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerik Dağılımı*

İfade	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Ders saatleri dışında atölyeleri kullanma imkanımız vardır	4.2	8.5	7.0	49.3	31.0

Tablo 24’te öğrenciler “Ders saatleri dışında atölyeleri kullanma imkanımız vardır” ifadesine katılma düzeyi sunulmuştur. Verilen yanıtlara bakıldığında öğrencilerin yaklaşık %80 nı resim atölyelerinin fiziksel yapısının atölye çalışmalarına uygun olduğu, yaklaşık %13 ünün ise bunun aksine atölyelerin fiziksel yapısı ile ilgili olumsuz düşündüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Tabloya göre öğrencilerin %7 sinin ise bu ifadeye kararsız kaldıkları görülmektedir.

Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin “Resim Uygulama Teknikleri Konusunda Yeterli Donanıma Sahibiz” İfadeye Verdikleri Cevaba İlişkin Bulgular:

Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin “Resim Uygulama Teknikleri Konusunda Yeterli Donanıma Sahibiz” ifadesine verdikleri cevaplar tablo 25’te sunulmuştur.

Tablo 25 *Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin Anket Formundaki 7. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerik Dağılımı*

İfade	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Resim uygulama teknikleri konusunda yeterli donanıma sahibiz	4.3	14.3	21.4	44.3	15.7

Tablo 25’te öğrenciler “Resim uygulama teknikleri konusunda yeterli donanımına sahibiz” ifadesine katılma düzeyi sunulmuştur. Verilen yanıtlara bakıldığında öğrencilerin yaklaşık %59 unun resim atölyelerinin fiziksel yapısının atölye çalışmalarına uygun olduğu, yaklaşık %17 sinin ise bunun aksine atölyelerin fiziksel yapısı ile ilgili olumsuz düşündüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Tabloya göre öğrencilerin %21 inin ise bu ifadeye kararsız kaldıkları görülmektedir.

Göresel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin “Resim Atölyelerimiz Yeterli Işığa Sahiptir” İfadesine Verdikleri Cevaba İlişkin Bulgular:

Göresel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin “Resim Atölyelerimiz Yeterli Işığa Sahiptir” ifadesine verdikleri cevaplar tablo 26’da sunulmuştur.

Tablo 26 *Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin Anket Formundaki 8. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerle Dağılımı*

İfade	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Resim atölyelerimiz yeterli ışığa sahiptir	1.4	5.6	9.9	54.9	28.2

Tablo 26’da öğrenciler “Resim atölyelerimiz yeterli ışığa sahiptir” ifadesine katılma düzeyi sunulmuştur. Verilen yanıtlara bakıldığında öğrencilerin yaklaşık %82 sinin resim atölyelerinin fiziksel yapısının atölye çalışmalarına uygun olduğu, yaklaşık %7 sinin ise bunun aksine atölyelerin fiziksel yapısı ile ilgili olumsuz düşündüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Tabloya göre öğrencilerin %10 u ise bu ifadeye kararsız kaldıkları görülmektedir.

Göresel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin “Resim Atölyelerimizde Resim Yapmamız İçin Gerekli Tüm Malzemeler Bulunmaktadır” İfadesine Verdikleri Cevaba İlişkin Bulgular:

Göresel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin “Resim Atölyelerimizde Resim Yapmamız İçin Gerekli Tüm Malzemeler Bulunmaktadır” ifadesine verdikleri cevaplar tablo 27’de sunulmuştur.

Tablo 27 Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin Anket Formundaki 9. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdeler Dağılımı

İfade	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Resim atölyelerimizde resim yapmamız için gerekli tüm malzemeler bulunmaktadır	2.8	9.9	16.9	57.7	12.7

Tablo 27’de öğrenciler “Resim atölyelerimizde resim yapmamız için gerekli tüm malzemeler bulunmaktadır” ifadesine katılma düzeyi sunulmuştur. Verilen yanıtlara bakıldığında öğrencilerin yaklaşık %70 i resim atölyelerinin fiziksel yapısının atölye çalışmalarına uygun olduğu, yaklaşık %12 sinin ise bunun aksine atölyelerin fiziksel yapısı ile ilgili olumsuz düşündüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Tabloya göre öğrencilerin %16 sinin ise bu ifadeye kararsız kaldıkları görülmektedir.

Göresel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin “Resim diğer disiplinlerle birlikte üretme imkanımız oluyor” İfadesine Verdikleri Cevaba İlişkin Bulgular:

Göresel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin “Resim diğer disiplinlerle birlikte üretme imkanımız oluyor” ifadesine verdikleri cevaplar tablo 28’de sunulmuştur.

Tablo 28 *Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin Anket Formundaki 10. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdeler Dağılımı*

İfade	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Resim diğer disiplinlerle birlikte üretme imkanımız oluyor	1.4	14.1	16.9	50.7	16.9

Tablo 28’de öğrenciler “Resim atölyelerimizde resim yapmamız için gerekli tüm malzemeler bulunmaktadır” ifadesine katılma düzeyi sunulmuştur. Verilen yanıtlara bakıldığında öğrencilerin yaklaşık %66 sının resim atölyelerinin fiziksel yapısının atölye çalışmalarına uygun olduğu, yaklaşık %15 inin ise bunun aksine atölyelerin fiziksel yapısı ile ilgili olumsuz düşündüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Tabloya göre öğrencilerin %16 sının ise bu ifadeye kararsız kaldıkları görülmektedir.

Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin “Mezun Olduğumda Her Anlamda Yeterli Mesleki Donanıma Sahip Olacağıma İnanıyorum” İfadesine Verdikleri Cevaba İlişkin Bulgular:

Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin “Mezun Olduğumda Her Anlamda Yeterli Mesleki Donanıma Sahip Olacağıma İnanıyorum” ifadesine verdikleri cevaplar tablo 29’da sunulmuştur.

Tablo 29 *Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin Anket Formundaki 11. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdeler Dağılımı*

İfade	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Mezun olduğumda her anlamda yeterli mesleki donanıma sahip olacağıma inanıyorum		1.4	9.9	54.9	33.8

Tablo 29’da öğrenciler “Mezun olduğumda her anlamda yeterli mesleki donanıma sahip olacağıma inanıyorum” ifadesine katılma düzeyi sunulmuştur. Verilen yanıtlara bakıldığında öğrencilerin yaklaşık %88 inin resim atölyelerinin fiziksel yapısının atölye çalışmalarına uygun olduğu, yaklaşık %2 sinin ise bunun aksine atölyelerin fiziksel yapısı ile ilgili olumsuz düşündüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Tabloya göre öğrencilerin %10 u ise bu ifadeye kararsız kaldıkları görülmektedir.

Göresel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin “Varolan Yetenekler Doğrultusunda Yaratıcılığa Yönlendiren Bir Eğitim Gördüğümü Söyleyebilirim” İfadesine Verdikleri Cevaba İlişkin Bulgular:

Göresel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin “Varolan Yetenekler Doğrultusunda Yaratıcılığa Yönlendiren Bir Eğitim Gördüğümü Söyleyebilirim” ifadesine verdikleri cevaplar tablo 30’da sunulmuştur.

Tablo 30 *Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin Anket Formundaki 12. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelik Dağılımı*

İfade	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Varolan yetenekler doğrultusunda yaratıcılığa yönlendiren bir eğitim gördüğümü söyleyebilirim		10.0	17.1	47.1	25.7

Tablo 30’da öğrenciler “Varolan yetenekler doğrultusunda yaratıcılığa yönlendiren bir eğitim gördüğümü söyleyebilirim” ifadesine katılma düzeyi sunulmuştur. Verilen yanıtlara bakıldığında öğrencilerin yaklaşık %72 sinin resim atölyelerinin fiziksel yapısının atölye çalışmalarına uygun olduğu, yaklaşık %10 u ise bunun aksine atölyelerin fiziksel yapısı ile ilgili olumsuz düşündüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Tabloya göre öğrencilerin %17 sinin ise bu ifadeye kararsız kaldıkları görülmektedir.

Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin “Resim Atölyemizde Malzemelerimizi Temizleyecek Lavobo Bulunmaktadır” İfadesine Verdikleri Cevaba İlişkin Bulgular:

Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin “Resim Atölyemizde Malzemelerimizi Temizleyecek Lavobo Bulunmaktadır” ifadesine verdikleri cevaplar tablo 31’de sunulmuştur.

Tablo 31 *Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin Anket Formundaki 13. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdeler Dağılımı*

İfade	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Resim atölyemizde malzemelerimizi temizleyecek lavobo bulunmaktadır	11.3	25.4	22.5	26.8	14.1

Tablo 31’de öğrenciler “Resim atölyemizde malzemelerimizi temizleyecek lavobo bulunmaktadır” ifadesine katılma düzeyi sunulmuştur. Verilen yanıtlara bakıldığında öğrencilerin yaklaşık %40 ının resim atölyelerinin fiziksel yapısının atölye çalışmalarına uygun olduğu, yaklaşık %37 sinin bunun aksine atölyelerin fiziksel yapısı ile ilgili olumsuz düşündüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Tabloya göre öğrencilerin %22 sinin ise bu ifadeye kararsız kaldıkları görülmektedir.

Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin “Resim Atölyemiz Kış Aylarında da Çalışabilecek Isıya Sahiptir” İfadesine Verdikleri Cevaba İlişkin Bulgular:

Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin “Resim Atölyemiz Kış Aylarında da Çalışabilecek Isıya Sahiptir” ifadesine verdikleri cevaplar tablo 32’de sunulmuştur.

Tablo 32 Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Öğrencilerinin Anket Formundaki 14. İfadeye Verdikleri Yanıtların Yüzdelerle Dağılımı

İfade	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Resim atölyemiz kış aylarında da çalışabilecek ısıya sahiptir	4.2	8.5	14.1	49.3	23.9

Tablo 32’de öğrenciler “Resim atölyemizde malzemelerimizi temizleyecek lavabo bulunmaktadır” ifadesine katılma düzeyi sunulmuştur. Verilen yanıtlara bakıldığında öğrencilerin yaklaşık %72 sinin resim atölyelerinin fiziksel yapısının atölye çalışmalarına uygun olduğu, yaklaşık %13 ünün bunun aksine atölyelerin fiziksel yapısı ile ilgili olumsuz düşündüğü bulgusuna ulaşılmıştır. Tabloya göre öğrencilerin %14 ünün ise bu ifadeye kararsız kaldıkları görülmektedir.

4.3. Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı ve Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü Atölyelerinin Donanımları Konusunda Yaşanılan Sorunların Karşılaştırılması

Resim atölyelerinin fiziki ortamı, teknik donanımı, temizlik düzeni, ışığın yeterliliği, bütün malzemelerin bulunmasını, sıcaklığı ve diğer sisiplinlerle birlikte üretme imkanının olması ilgili konularda Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümü öğrencileri daha olumlu görüş bildirmişlerdir. Aynı bölüm öğrencilerin çalışma sürecinde kendilerini iyi hissetmeleri ve mezun olduktan sonra yeterli mesleki donanıma sahip olmalarına inanması ifadelerine de olumlu düşündükleri görülmektedir. Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı öğrencileri ise, kültür derslerin katkı

sağlaması ve atölyelerde malzemeleri temizleyecek lavobonun bulunması hakkında daha çok olumlu yanıt verdiği görülmektedir. Ders saatleri dışında atölyeleri kullanılma imkanının olması, resim uygulama teknikleri konusunda yeterli donanımına sahip olması ve varolan yetenekler doğrultusunda yaratıcılığa yönlendiren bir eğitim gördükleri konusunda Güzel Sanatlar Eğitim Bölümü Resim-İş Ana Bilim Dalı öğrencileri de Görsel Sanatlar ve Çizim Bölümünün öğrencileride aynı oranlarda olumlu görüş bildirmişlerdir.

Bu görüşlerin sonuçlarına baktığımızda her iki üniversite öğrencilerinin ifadeleri verdiği cevaplar olumsuz cevaplardan daha çok olumludur. Her iki okul atölyeleri öğrencilerin çalışabilmeleri için uygun olduğu sonucunu ortaya çıkmaktadır.

4.4. Türkiye ve Kazakistan Resim Öğretmenliği Programı Öğrencilerinin Fiziki Olanak Değerlendirme Puanları Arasındaki Farka İlişkin Bulgular

Türkiye ve Kazakistan Resim Öğretmenliği Programı Öğrencilerinin Fiziki Olanakları değerlendirdiği puanlar arasındaki farkın saptanması amacıyla hesaplanan independent samples t-testi sonuçları tablo 33'te sunulmuştur.

Tablo 33 *Türkiye ve Kazakistan Resim Öğretmenliği Programı Öğrencilerinin Fiziki Olanak Puan Ortalamaları farkına İlişkin Independent Sample t-testi Sonuçları*

	n	$\bar{x}$	S	sd	t	p
Türkiye	117	48.35	12.9	186	2.568	.011
Kazakistan	71	52.77	8.5		2.830	

Tablo 33'te Türkiye ve Kazakistan öğrencilerinin aritmetik ortalama değerleri incelendiğinde; Kazak öğrencilerinin puanının $\bar{x} = 52.77$, Türk öğrencilerin puan değerinden $\bar{x} = 48.35$ yüksek olduğu görülmektedir. Standart sapma değerleri incelendiğinde ise, Türk öğrencilerin ölçümlerinin $S = 8.5$ Kazak öğrencilere göre daha homojen olduğu anlaşılmaktadır. Türkiye ve Kazakistan Resim Öğretmenliği Programı Öğrencilerinin Fiziki Olanakları değerlendirdiği puanlar arasındaki farkın saptanması amacıyla hesaplanan Independent Sample t-testine (bağımsız örneklem

t testi) göre ise, $[t_{(12)} = -2.568 \text{ } p < .05]$ anlamlı bir farka ulaşılmıştır. Bu bulguya göre Kazak öğrencilerin resim bölümünün fiziki olanaklarından Türk öğrencilere göre daha memnun oldukları anlaşılmıştır. Genel olarak değerlendirildiğinde ise değerlendirme ölçeğinden alınabilecek tam puanın 70 olduğu düşünülürse her iki ülke için verilen puanların iyi düzeyde olduğu söylenebilir.

BÖLÜM 5

TARTIŞMA VE SONUÇ

Karşılaştırmalar:

Türk Sanat Eğitimi ve Kazakistan Sanat Eğitimi Amaçlarının Karşılaştırılması

Türkiye’de Sanat Eğitimi verilirken estetik, algısal, teknik, bireysel ve toplumsal amaçlar göze çarpar. Amaç; kişinin sanatını icra ederken, hem bireysel hem de toplumsal gelişime üst seviyede katkı sağlamak.

Kazakistan Sanat Eğitimine de baktığımızda Türkiye’deki amaçlara benzer amaçlar görebiliriz. Her iki ülkede de genel kültür seviyesi yüksek insanlar yetiştirmek amaçlanır.

Her iki ülkede de sanat eğitimi alan öğrencilerin derinlik algısı, görsel bilinç gibi kavramları öğrenmeyi ve geliştirmeyi amaçlamıştır.

Her iki ülkede de sanat eğitimi verilirken kişinin hem bilişsel gelişimi hem de becerilerini geliştirmek amaçlamıştır.

Tarihsel Gelişimin Karşılaştırılması

Türkiye’de resim-iş eğitim tarihçesi 18. yüzyılın sonunda asker okullarının açılmasından başlamıştır. Zayıflamış olan Osmanlı devleti okul müfredatına kabul edilip, batılı yöntemlerle asker ve tekniker okulu açılmıştır. Okullar sırasıyla 1776’da Mühendishane-i Bahri-i Hümayun, 1795’te Mühendishane-i Berri-i Hümayun, 1834’te Mektebi-i Fünun-i Harbiye açılmıştır. İlk yılları hat sanatları öğretilmiş, yanı sıra resim teknikleri, daha çok askeri amaçlarla batı perspektif kuralları ile nesneyi yüzey üzerinde module ederek ışık gölge uygulaması resim eğitimi programının içinde yer almaya başlamıştır. 19. yy’da askeri sivil okullarında mimarlık ve heykel eğitimi ders programında yer aldığı görülmektedir. 1835’ten itibaren Viyana, Londra, Berlin ve Paris’e asker öğrencileri gönderilip, eğitim almıştır. Böylece Türkiye’nin resim eğitiminin doğuşu ve gelişmesine Avrupa katkı sağlıyorsa Kazakistan görsel sanatlar eğitiminin doğuşu Rusiadan gelmiştir. Kazakistan’a görsel sanatlar eğitimi 19. yy sonu

ve 20. yy başlarında coğrafi keşiflerin keşfetmek için Rus seyahatçilerin gelişinden başlıyor. Kazakistan'a gelen birkaç yabancı yabancı sanatçılar içinden Nikolai Gavriloviç Hludov Verny'de ilk resim atölyesini kurmuştur. Gençler için görsel sanatlardan eğitim alma büyük bir imkanı olmuştur. Bazı Kazakistan ünlü ressamların ilk eğitim aldığı yeri Hludov'un atölyesi olmuştur. İki ülkenin tarihine bakarsak Türkiye'ye Kazakistan'a göre resim-iş eğitimi daha önce geldiği görülmektedir.

Giriş Koşullarının Karşılaştırılması

Özel yetenek sınavının giriş koşulları ve değerlendirme formülü Türkiye'de ÖSYM tarafından Kazakistan'da ise MEB tarafından her yıl yeniden belirlenip açıklanmaktadır. 2017 yılı için adayın özel yetenek sınavına girebilmesi için Türkiye'de YGS puanlarından en az 150 puan alması gerekmektedir, Kazakistan'da ise BUS puanları üzerinden en az 65 alması gerekmektedir. Her iki okulda da giriş sınavların tarihleri her sene yenilenmektedir. Türkiye'de Resim-İş Eğitim Ana Bilim Dalı sınavlarına katılacak adaylar aynı günü iki sınava girmektedirler, Kazakistan'da ise birinci sınavdan geçen aday ikinci sınava ertesi günü katılabilmektedir. Türkiye'de canlı modelden desen çalışması ve imgesel tasarım çalışması olarak iki sınav yapılır. Kazakistan'da desen sınavında alçıdan yapılan kişinin yüz maskesinin çizimi ve anasanat sınavından boya ile naturmort yapılmaktadır. Böylece her ülkenin yetenek sınavlarının farklılıkları görülmektedir.

Eğitim Programının Karşılaştırılması

İki ülke için de lisans eğitim süreci sekiz yarıyıldan oluşmaktadır. Ders programlarına bakarsak 1. sınıfın ders programında iki ülkede de alan dersler ve meslek bilgisi derslerin sayısı aynıdır, Kazakistan eğitim programında genel kültür derslerinin sayısı daha fazla olduğu görülmektedir. 2. sınıfta ise Anasanat Atölye, Batı Sanat Tarihi ve Öğretim İlke ve Yöntemleri gibi derslerin iki ülkede de işletildiği görülmektedir. Türkiye'nin eğitim programında Çocuğun Sanatsal Gelişimi ve Yazı derleri, Kazakistan'da Çizim Temelleri, Felsefe, İktisat Teorisinin Temelleri ve Beden Eğitimi gibi dersler farklı olmaktadır. 3. ve 4. sınıf ders programında Özel Öğretim Yöntemleri, Desen, Sanat Tarihi dersleri iki ülkede de işlenmektedir. İki ülkenin eğitim programının farklılıklarına gelirse Kazakistan'daki yükseköğretim

kurumlarda genel kültür derslerinden göre daha çok Öğretim Atölyelerinde Uygulama Kursu: Batık, Halı Dokuma, Makina Mühendisliği Çizimi, Metalin Sanatsal İşlenmesi ve Seramik gibi alan ve alan eğitim dersleri verilmektedir. Türkiye'nin eğitim programında ise Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersi var olduğu görülmektedir. Seçmeli Sanat Atölye Türkiye'de altı yarıyıl Kazakistan'da ise öğrenciler tek bir dönem gördükleri belirlenmektedir. Toplam kredi sayısı hem Türkiye'nin hem Kazakistan'ın 154 olmaktadır.

İstihdam Olanaklarının Karşılaştırılması

Türkiye'deki lisan dereceli Resim-İş Eğitim Ana Bilim Dalı ve Kazakistan'daki Görsel Sanatlar ve Çizim bölümünden mezun olan öğrenciler Milli Eğitim Bakanlığına bağlı veya özel okullarda öğretmen olarak çalışabilmektedirler. İki ülkenin mezun olan öğrencileri için akademik çalışma yapmak isteyenler yüksek lisans ve doktora yaparak eğitime devam edebilirler. Kazakistan'dan farklı olarak Türkiye'de devlet okullarına atanmak isteyen öğrenci KPSS'ye girmek zorundadır.

Sonuç

Yapılan çalışmada Kazakistan ve Türkiye'deki lisans düzeyinde resim-iş eğitimi her yönüyle incelenmiştir. Her iki ülkeye ait lisans düzeyindeki resim-iş eğitiminin tarihsel gelişimi, eğitim amaçları ve eğitim süreci (giriş koşulları, programı, eğitim, istihdam) karşılaştırılmıştır.

Kazakistan'daki Abay Kazak Milli Pedagojik Üniversitesi Sanat, Kültür ve Spor Enstitüsü Görsel Sanat ve Çizim bölümü öğrencilerin ve Türkiye'deki Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı öğrencilerin fiziki ortamlarını (atölye) değerlendirmeleri için hazırlanan görüşme formlarıyla 2016-2017 eğitim yılı içinde gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanı gerçekleştirirken her iki kurumun öğrencilerin ölçeklerdeki ifadelerine verdiği yanıtlarında olumlu ve olumsuz olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bölümlerin her sınıfına ait öğrencilerin verdiği cevaplar değerlendirildiğinde Görsel Sanatlar ve Çizim bölümü öğrencilerinin resim atölyelerinin fiziki yapısı uygun olduğunu bildirmektedirler. Yine söz konusu olan atölyeindeki teknik donanımlar

Görsel Sanatlar ve Çizim bölümü öğrencileri tarafından olumlu görülmektedir. Buna rağmen iki kurumunda öğrencileri atölyelerde temizliğin düzenli yapılması ifadesine olumlu görüş bildirmişlerdir. Olumlu görüş bildirdikleri bir diğer konu da kültür derslerinin atölye çalışmalarına katkı sağlaması yönünde olmuştur.

Öğrenciler resim atölyesinde çalışırken kendimi iyi hissederim ifadesine olumlu cevap bildirmişlerdir. Ancak bu ifadeye olumsuz yanıt veren öğrenciler olduğu da görülmektedir.

Her iki kurum öğrencilerin ders saatleri dışında atölyeleri kullanma imkanı var olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Bu durum öğrencilerin eğitim alan kurumun onlara veren bir fırsatı olduğu görülmüştür. Yanı sıra iki ülkenin öğrencileri de resim uygulama teknikleri konusunda kendilerini donanımlı görmektedirler.

Kazakistan'daki öğrenciler de Türkiye'deki öğrenciler de resim atölyelerinin ışığın aydınlığına memnun kalmaktadır.

Öğrencilerin resim yapması için atölyelerde gerekli tüm malzemelerin bulunması konusunda verilen cevaplara dayanarak Görsel Sanatlar ve Çizim bölümü daha avantajlı olduğu görülmektedir.

Her iki ülke öğrencilerin resimi diğer disiplinlerle birlikte üretme imkanı olması ifadesine olumlu yanıt vermektedirler. Yine söz konusu olan öğrencilerin mezun olduklarında yeterli mesleki donanıma sahip olacaklarına inanmaktadırlar. Bu ifadenin sonucu öğrencilerin aldığı eğitime tam güvendikleri demektir. Çünkü var olan yetenekleri doğrultusunda kendilerini yaratıcılığa yönlendiren bir eğitim gördüklerini söylemektedirler.

Resim atölyelerinde malzemeleri temizlemek için lavobonun bulunması açısından Resim-İş Ana Bilim Dalı öğrencileri daha avantajlıdır. Çünkü bu kurumda öğrencilerin çalışabilmesi için bu koşullar üniversitede oluşturulmuştur.

Görüşme yapılan iki ülke öğrenci gruplarının kış mevsiminde de atölyelerde çalışabilecek ısıya sahip olduklarını bildirmektedirler.

Değerlendirildiği tüm sonuçlara bakıldığında Resim-İş Ana Bilim Dalı ve Görsel Sanatlar ve Çizim bölümü arasında fark olduğu görülmüştür. Görsel Sanatlar

ve Çizim bölümü öğrencilerin bazı ifadelerine daha çok olumlu yanıt bildirmişlerdir. Bu sonuca göre iki ülkenin eksilerini ve artılarını öğrenebiliriz.

KAYNAKÇA

- ALTINKURT, L. (2008). Türkiye’de Sanat Eğitiminin Gelişimi.
- ALTUNYA, N. (2006). Gazi Eğitim Enstitüsü. 65.
- ARIK, R. (1976). Batılaşma Dönemi Anadolu Tasvir Sanatı.
- BAŞKAYA, F. (2005). *Kavram Sözlüğü*. Ankara: Özgür Üniversitesi yayınevi.
- BERK, N. (1973). 50. Yılda Resim Sanatımız ve Gelişimleri. *Kültür ve Sanat*.
- BOLKOEV, F. (1939). *N. G. Hludov'un Yaratıcılığı*.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş. (2011). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri* (Cilt 8 Baskı). Pegem Akademi.
- CEZAR, M. (1971). *Sanatta Batı'ya Açılış ve Osman Hamdi*.
- CEZAR, M. (1971). *Sanatta Batı'ya Açılış ve Osman Hamdi*.
- ÇEBATOV, D. (1956). *Nikolay Gavriloviç Hludov'un Yaşamı ve Yaratıcılık Hayatı*.
- ÇOŞKUN. (2007). Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalında Mezun Olan Öğrencilerin İstihdam Durumlarının Belirlenmesi.
- DEWEY, J. (1938). Experience and Education.
- ERBAY, M. (1997). Plastik Sanatlar Eğitiminin Gelişimi . *I. Baskı*.
- ERGİNER, A. (2006). Avrupa Birliği Eğitim Sistemleri. Türk Eğitim Sistemiyle Karşılaştırmalar. 15.
- EROL, T. (2006). Bir Cumhuriyet Kurumu: Gazi Eğitim Enstitüsü Resim-İş Bölümü Üzerine Notlar-Anılar. Üç Kuşak Gazi Eğitimli Sanatçılar.
- ERSOY, A. (1998). Günümüz Türk Resim Sanatı. *Bilim Sanat Galerisi*.
- ETİKE, S. (1991). *Türk Sanat Eğitimi Tarihsel Gelişim Süreci İçinde Ortaokul Resim Eğitimi ve Resim Öğretmeni Yetiştirme (1923-1950)*. Yayınlanmış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü EPÖ Anabilim Dalı .
- HİNKULOV, L. (1966). *Şevçenko*. SK VLKSM Basımevi.

- HLOPOVA, L. (1997). *Almatı Sanat Okulu*. Almatı Basımevi.
- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.582aff44d5349.62786643 . (2016, Kasım 15).
- KARASAR, N. (2000). Bilimsel Araştırma Yöntemi. *10 Baskı*, 77.
- KARASAR, N. (2012). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. *24 Baskı*.
- KIRIŞOĞLU. (2005). *Sanatta Eğitim Görmek, Öğrenmek, Yaratmak*. Pegem A Yayınları.
- KÜÇÜKAHMET, L. (1986). Öğretim İlke ve Yöntemleri. 112.
- MCMİLLAN, J. (2000). Educational Research: Fundamentals For Consumer.
- MUHAMEDİOĞLU, A. (2011). Jurgenov Kazak Milli Sanat Akademisi. Almatı.
- MUHİN, N. (2001). *Kazakistan Sanat Tarihi 20. yy*. Almatı.
- ODABAŞI, H. (1986). Yaratıcılık, I. Ulusal Eğitim Sempozyumu , M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi ve Teknik Eğitim Fakültesi 24-30 Kasım.
- ÖZKAN, Ö. (2015). Sanat Eğitimi İçin Osmanlı'nın Son Döneminde Avrupa'ya Giden Türk Öğrencilerindeki Dil, Gözlem ve Bilgi Eksikliğinin Resmimizdeki İçeriksel Dönüşüme Etkisi.
- ÖZSOY, V. (1996). Resim-iş Eğitimi Bölümlerinde Yeniden Yapılanma ve İsim Değişikliği. 48.
- ÖZSOY, V. (1998). 75. Yılda Sanat Eğitimi ve Öğretimi . *Milli Eğitim Dergisi* , 54.
- ÖZSOY, V. (2003). *Resim-İş Eğitiminin Tarihsel ve Düşünsel Temelleri*. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- PARKER, B. (1939). Türkiye'de İlk Tahsil Hakkında Rapor. T.C. Maarif Vekilliği Ana Programa Hazırlıklar .
- ŞEHSUVAOĞLU. (1959). Bedii Nuri Ali Sami Boyar, İsmail Akgün Matbaası.
- ŞIŞMAN, A. (2004). Tanzimat Döneminde Fransa'ya Gönderilen Osmanlı Öğrenciler (1839-1876). *Türk Tarih Kurumu. VII. Dizi*.

- TALANOVA, O. (2003). Kazakistan'daki İlk Pedagojik Üniversite. Edelveis Basımevi.
- TANSUĞ. (2008). *Çağdaş Türk Sanatı* (Cilt 8 Basım). Remzi Kitabevi.
- TANSUĞ, S. (1996). *Çağdaş Türk sanatı*. Remzi Kitabevi.
- TANSUĞ, S. (1996). *Çağdaş Türk Sanatı*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- TANSUĞ, S. (1996). *Çağdaş Türk Sanatı*. Remzi Kitabevi.
- TANSUĞ, S. (1996). *Çağdaş Türk Sanatı*. Remzi Kitabevi.
- TEKELİ, İ. (1999). Osmanlı İmparatorluğu'nda Eğitim ve Bilgi Üretim Sisteminin Oluşumu ve Dönüşümü. 93.
- TELLİ, H. (1990). Türkiye'de Resim-İş Öğretiminde Genel Bir Bakış. Ortaöğretim Kurumlarında Resim-İş Öğretimi ve Sorunları. Türk Eğitim Derneği Yayınları. Şafak Matbaacılı.
- TELLİ, H. (2006). Cumhuriyetimizin Bir Anıt Kurumu, Karanlıktan Aydınlığa. Üç Kuşak Gazi Eğitimli Sanatçılar. Akalan G. (Ed.) .
- TERZİ, İ. (1998). Mehmed Esad'ın Mir'at-ı Mühendishane-i Berri Hümayun ve Mir'at-ı Mektep-i Harbiye Adlı Eserine Göre 19. Yüzyıl Türk Resmi. (307).
- TRİESLER, C. (1993). Global Issues and Environmental Education. 1.
- TURANİ, A. (1977). Batı Anlayışına Dönük Türk Resim Sanatı.
- YEŞİLDAĞ, Z. (2010). İtalya ve Türkiye'de Lisans Düzeyinde Güzel Sanatlar Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi.
- YURTTADUR, O. (2007). Cumhuriyetin İlk Yıllarında Yurtdışına Gönderilen Ressamların Türk Resim Eğitimine Etkileri.
- Yükseköğretim Kurulu. (2017).
- Yükseköğretim Kurulu. (2017).

EKLER

Ek 1

Tablo 34 Resim-İş Eğitimi Lisans Programı

I. YARIYIL				
	DERSİN ADI	T	U	K
A	Temel Tasarım I	4	4	6
A	Desen I	2	2	3
A	Perspektif	1	2	2
GK	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	2
GK	Türkçe I: Yazılı Anlatım	2	0	2
GK	Yabancı Dil I	3	0	3
MB	Eğitim Bilimine Giriş	3	0	3
TOPLAM		17	8	21

II. YARIYIL				
	DERSİN ADI	T	U	K
A	Sanat Tarihine Giriş	2	0	2
A	Temel Tasarım II	4	4	6
A	Desen II	2	2	3
GK	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	2
GK	Türkçe II: Sözlü Anlatım	2	0	2
GK	Yabancı Dil II	3	0	3
MB	Eğitim Psikolojisi	3	0	3
TOPLAM		18	6	21

III. YARIYIL				
	DERSİN ADI	T	U	K
A	Anasanat Atölye I	2	4	4
A	Seçmeli Sanat Atölye I	2	2	3
A	Yazı	1	2	2
GK	Bilgisayar I	2	2	3
GK	Batı Sanat Tarihi	3	0	3
MB	Öğretim İlke ve Yöntemleri	3	0	3
MB	Seçmeli	2	0	2
TOPLAM		15	10	20

IV. YARIYIL				
	DERSİN ADI	T	U	K
A	Anasanat Atölye II	2	4	4
A	Seçmeli Sanat Atölye II	2	2	3
A	Çocuğun Sanat Gelişimi	2	0	2

A	Sanat Felsefesi	2	0	2
GK	Bilgisayar II	2	2	3
MB	Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı	2	2	3
TOPLAM		12	10	17

V. YARIYIL				
	DERSİN ADI	T	U	K
A	Anasanat Atölye III	2	4	4
A	Seçmeli Sanat Atölye III	2	2	3
GK	Bilimsel Araştırma Yöntemleri	2	0	2
GK	Türk Sanat Tarihi	3	0	3
MB	Sınıf Yönetimi	2	0	2
MB	Özel Öğretim Yöntemleri I	2	2	3
TOPLAM		13	8	17

VI. YARIYIL				
	DERSİN ADI	T	U	K
A	Anasanat Atölye IV	2	4	4
A	Seçmeli Sanat Atölye IV	2	2	3
A	Özel Öğretim Yöntemleri II	2	2	3
GK	Sanat Eleştirisi	2	0	2
GK	Çağdaş Sanat	3	0	3
GK	Türk Eğitim Tarihi	2	0	2
MB	Ölçme ve Değerlendirme	3	0	3
TOPLAM		16	8	20

VII. YARIYIL				
	DERSİN ADI	T	U	K
A	Anasanat Atölye V	4	4	6
A	Seçmeli Sanat Atölye V	2	2	3
A	Müze Eğitimi ve Uygulamaları	2	2	3
MB	Özel Eğitim	2	0	2
MB	Rehberlik	3	0	3
MB	Okul ve Deneyim	1	4	3
TOPLAM		14	12	20

VIII. YARIYIL				
	DERSİN ADI	T	U	K
A	Ana Sanat Atölye VI	4	4	6
A	Seçmeli Sanat Atölye VI	2	2	6

GK	Topluma Hizmet Uygulamaları	1	2	2
MB	Öğretmenlik Uygulaması	2	6	5
MB	Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetim	2	0	2
TOPLAM		11	14	18

GENEL TOPLUM	Teorik	Uygulama	Kredi	Saat
	116	76	154	192

Ek 2

Tablo 35 Kazakistan Resim-İş Eğitimi Lisans Programı

I YARIYIL				
	DERSİN ADI	T	U	K
A	Akademik Boyama Sanatı I	1	2	2
A	Akademik Resim I	1	2	2
GK	Yaş Fiziolojisi ve Okul Hijyeni	1	1	2
GK	Yabancı Dil I	2	1	3
GK	Rus Dili I	2	1	3
GK	Kazakistan Tarihi	2	1	3
MB	Pedagoji	2	1	3
A	Perspektif ve Tasarım Geometri	1	2	2
GK	Beden Eğitimi I	1	1	2
GK	Bilgisayar Bilimi	1	2	3
TOPLAM		14	14	25
II YARIYIL				
	DERSİN ADI	T	U	K
A	Akademik Boyama Sanatı II	1	2	2
A	Akademik Resim II	1	2	2
GK	Çevre bilimi ve İstikrarlı Gelişim	1	1	2
GK	Yabancı Dil II	2	1	3
GK	Rus Dili II	2	1	3
GK	Hukuk Temelleri	1	1	2
GK	Kendini Tanıma	1	1	2
MB	Psikoloji ve İnsan Gelişimi	2	1	3
A	Çizim Temelleri I	1	1	1
GK	Beden Eğitimi II	1	1	2
TOPLAM		13	12	22
III YARIYIL				
	DERSİN ADI	T	U	K

A	Akademik Resim III	1	2	2
A	Akademik Boyama Sanatı III	1	2	2
A	Kompozisyon I	2	2	2
A	Güzel Sanatlar Tarihi ve Teorisi I	2	1	2
A	Çizim Temelleri II	1	1	2
GK	Felsefe	2	1	3
MB	Etnik Pedagoji	2	1	3
GK	İktisat Teorisinin Temelleri	2	0	2
A	Heykel ve Plastik Anatomi	1	2	3
GK	Sosyoloji	2	0	2
GK	Beden Eğitimi III	1	1	2
TOPLAM		17	13	25
IV YARIYIL				
	DERSİN ADI	T	U	K
A	Akademik Resim IV	1	2	2
A	Akademik Boyama Sanatı IV	1	2	2
A	Kompozisyon II	2	2	2
GK	Siyasi Bilimleri	2	0	2
A	Dizayın Temelleri	1	2	2
MB	Eğitim Çalışması Teorisi ve Yöntemleri	2	1	2
A	Güzel Sanatlar Tarihi ve Teorisi II	1	0	1
A	Çizim Temelleri III	1	1	2
GK	Ulusal Eğitim	2	0	2
GK	Beden Eğitimi IV	1	1	2
TOPLAM		14	11	19

V YARIYIL				
	DERSİN ADI	T	U	K
A	Resim I	1	2	2
A	Kompozisyon III	2	2	2
A	Anasanat Atölye I	1	2	2
A	Güzel Sanatlar Tarihi Ve Teorisi III	2	1	2
GK	Mesleki Kazakça Dili	1	1	2
MB	Güzel Sanatların Öğretme Yöntemleri	2	1	3
A	Öğretim Atölyelerinde Uygulama Kursu: Batik	1	2	2
TOPLAM		10	11	15

VI YARIYIL				
	DERSİN ADI	T	U	K
A	Resim II	1	2	2
A	Anasanat Atölye II	1	2	2
GK	Kazakistan Sanat Tarihi	2	1	2
A	Geleneksel Dokuma	1	2	2
GK	Mesleki Odaklı Yabancı Dil	1	1	2
MB	Çizim Öğretme Yöntemleri	1	1	2
A	Makina Mühendisliği Çizimi	1	2	2
TOPLAM		8	11	14

VII YARIYIL				
	DERSİN ADI	T	U	K
A	Resim III	1	2	2
A	Anasanat Atölye III	1	2	2
A	Metallin Sanatsal İşlenmesi	1	3	3
A	Grafik Temelleri	1	2	2
A	Seçmeli Atölyeleri	2	2	3
A	Seramik Temelleri	1	2	2
TOPLAM		7	13	14

VIII YARIYIL				
Mesleki uygulama (staj)			K	
Eğitim Uygulaması			6	
Mesleki Uygulaması			2	
Pedagoji Uygulaması			6	
İş Yapım Uygulaması			4	
Diploma Projesi Konusu			2	
TOPLAM			20	
GENEL TOPLUM	Teorik	Uygulama	Kredi	Saat
	83	85	154	168